

ආවෘත narrations

open access, refereed journal

ISSN 2478-0642

Volume 04 | Issue 01& 02 | 2019

Center for indigenous Knowledge and Community Studies
Sabaragamuwa University of Sri Lanka

[കാവയാന]

Narrations

open access, refereed journal

ආචාරිකා narrations

ආර්යාන narrations

open access, refereed journal

ISSN 2478-0642

Volume 04 | Issue 01& 02 | 2019

Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Attribution-NonCommercial-ShareAlike

CC BY-NC-SA

Legal Code: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

Editorial Board

Jayaprasad Welgama –Editor in Chief

BA Hons, MA, PhD

Sarath Ananda

BA Hons, M.Phil, PhD

Manoj Ariyaratne

BA Hons, MA, PhD

Hiniduma Sunil Senevi

BA Hons, MA, PhD

E. P. N. Udaya Kumara

BSc (sp), Msc, PhD

Prabath Galagamage

BA Hons, M.A, M.Phil, PhD (reading)

Reviewers

Prof. Kalinga Tudor Silva

Prof. H.M.D.R Herath

Prof. Premakumara De Silva

Dr. Sumudu Premachandra

Submit your academic papers to jwelgama@gmail.com or gprabath@gmail.com

Center for indigenous Knowledge and Community Studies

Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Cover Page

මහාචාර්ය එදිරිවීර සරත්චන්ද්‍ර හා සුනිල් ශාන්ත ඡායාරූප ද්විත්වයක්

Contents

සුනිල් සාන්ත -එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර ගැටුම: ලාංකේය ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිවිරෝධතා පිළිබඳ සංස්කෘතික කියවීමක්	6
Associations that are based on social reformations and related activities in the freedom movement in India	32
An investigative study on the ancient teaching method of the Sabaragamu dance tradition in Sri Lanka.....	50
ප්‍රජා සංසක්තිය හා සමුපකාර ව්‍යාපාරය කෙරෙහි ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්	69
මගේ යටගියාව: ඩබ්ලිව්. ඇල් දොන්දිනු ස්වයං චරිතාපදානය - වූල ඉතිහාසයේ මහා ආබියානයක් ලෙස	95

සුනිල් සාන්ත -එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර ගැටුම: ලාංකේය ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපාරයේ
ප්‍රතිවිරෝධතා පිළිබඳ සංස්කෘතික කියවීමක්
සෙනෙවිරත්න.එස්.එස්.ඒ¹
cinesenevi@gmail.com
කාරියකරවන.එස්.එම්²
kariyakarawana@gmail.com

සංක්ෂිප්තය

එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර(1914-1996) හා සුනිල් සාන්ත(1915-1981) යන දෙදෙනා ම ලංකාව තුළ ස්වදේශික සංස්කෘතියක් නිර්මාණය කිරීම විෂයයෙහි වෙහෙස වූ දෙදෙනෙකි. සුනිල් සාන්ත දේශීය සංගීතයක් තැනීම සඳහා ද සරච්චන්ද්‍ර දේශීය නාට්‍යයක් තැනීම සඳහා ද වෙහෙස වූහ. සුනිල් සාන්ත 1946 දී 'ඕලු පිපිලා' ගීතය නිර්මාණය කරමින් සංස්කෘතියට මැදිහත් වූ අතර සරච්චන්ද්‍ර විසින් 'මුදලාලිගේ පෙරළිය' නාට්‍ය නිර්මාණය කරමින් 1943 දී සිය මැදිහත්වීම අරඹන ලදී. මේ දෙදෙනා ම මුලින් ඉංගිරිසි නාමයන් දරා සිට පසුව ඒවා වෙනස් කරත්තෝ වූහ. දෙදෙනා ම ශාන්ති නිකේතනයේ ආදි ශිෂ්‍යයෝ ද වෙත්. සංගීතය ස්වදේශීකරණය කිරීමේ දී ලොව ඇති සියලු ම පොහොසත් සංගීත සම්ප්‍රදායන්ගෙන් ආභාසය ලබාගෙන ජාතික සංගීතයක් නිර්මාණය කළ යුතුය යන ආස්ථානයෙහි සුනිල් සාන්ත පිහිටා සිටියේ ය. ඒ නිපදවන සංගීත ක්‍රමය විදග්ධ, ශාස්ත්‍රීය එකක් නොව සරල පොදු ජන සංගීතයක් විය යුතුය යන මතයේ හේ තර ව පිහිටා සිට ඇත. දේශීය සංගීතය භාරතීය රාගධාරී සංගීතය අනුව යන ශාස්ත්‍රීය වූවක් විය යුතුය යන්න සරච්චන්ද්‍ර දැරූ මතය යි. එහෙත් සරච්චන්ද්‍ර දේශීය නාට්‍ය සම්බන්ධයෙන් දැරූ මතය මීට වෙනස් වූවකි. ඔහු ඒ පිළිබඳ දැරූ ආකල්පය වූයේ කලාපීය සංස්කෘතියේ ආභාසයෙන් පොදුජන සංස්කෘතිකාංග ඇසුරු කොටගෙන විදග්ධ සංස්කෘතියක් නිර්මාණය කළ යුතු ය යන්නයි. ඒ සංස්කෘතිය වින්දනය කිරීමේ හැකියාව පොදු ජනයාට නැති අතර පොදු ජන වින්දන මට්ටම හා ඔවුන්ගේ සංස්කෘතිය පහත් එකකි යන්න ඔහුගේ ආකල්පය විය. සරල සංගීත ක්‍රමයක් දේශීය සංගීතය ලෙස නිර්මාණය කිරීම සරච්චන්ද්‍ර නො ඉවසී ය. ඔහු දේශීය සංගීතය සංකීර්ණ වූ රාගධාරී සංගීතයේ අංගයක් ලෙස නිර්මාණය විය යුතු ය යන

¹ ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාවාර්යවරයෙකි.

² ස්වාධීන පර්යේෂකයෙකි.

මතයෙහි පිහිටා ක්‍රියා කෙළේ ය. සුනිල් සාන්ත සංගීතයේ වූ සම්ප්‍රදායන් රැසක මුහු වීම ඔහු හෙළා දැක්කේ ය. අධ්‍යාපන හා සංස්කෘතික බලධාරීන් හා පෞද්ගලික ව සම්බන්ධකම් පැවැත්වූ සරව්චන්ද්‍ර ඉතා පහසුවෙන් සුනිල් සාන්තගේ ජාතික සංගීතයක් නිර්මාණය කිරීමේ කාර්යය අකර්මණ්‍ය කර දැමිය හැකි විය. 1952 දී රතන්ජංකර් පරික්ෂණය මගින් ඒ කාර්යය සපුරා ගෙන ජාතික සංගීතයක් වෙනුවට අමරදේව මූලික කොටගත් විදග්ධ ගායන ක්‍රමයක් නිර්මාණය කිරීමට ඔහුට හැකි විය. එමගින් සරල රාගධාරී ගීත සංස්කෘතියක් ස්ථාපනය විය. 1967 දී නැවත සුනිල් සාන්ත ගුවන්විදුලියට පැමිණිය ද ඒ වන විට ඔහුගේ ගමන යා නො හැකි වන පරිදි මග අහුරා හමාර කොට තිබුණි. ඒ වන විටත් අමරදේව වැන්නන් සරව්චන්ද්‍ර ඇගයූ සංගීත භාවිතය ස්ථාපිත කොට තිබිණ. ස්වදේශීකරණය පිළිබඳ මේ පරස්පර ප්‍රවේශ දෙක හෙළ හවුල හා විශ්වවිද්‍යාලය අතර ගැටුමක් ලෙස ද එවක අර්ථ ගැන්වී ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් පුවත්පත් ලිපි හා පොත් රාශියක් ද සම්පාදනය වී තිබේ. එමෙන් ම මොවුන් ඇසුරු කළ බොහෝ පිරිසක් තවමත් සිටිති. ලේඛනගත මූලාශ්‍රය හා පුද්ගල සාකච්ඡා මගින් ලබාගත් තොරතුරු අධ්‍යයනයට මූලාශ්‍රය විය. ස්වදේශීකරණය සම්බන්ධයෙන් මොවුන් දෙදෙනාගේ මැදිහත්වීමේ ස්වභාවය හා ගැටුම මේ පර්යේෂණයේ පදනම වන අතර ඒ ගැටුම නිසා ඇති වූ සංස්කෘතික ඵලවිපාක පිළිබඳ තක්සේරුවක් ද මෙහි සිදු කෙරේ. සරව්චන්ද්‍රගේ ඉන්ද්‍රියානුකරණය හා කලාපීයකරණයට වඩා සුනිල් සාන්තගේ විශ්ව ආභාසය ඇති ව කරන ස්වදේශීකරණයත් එමගින් නිපදවන පොදු ජන සංස්කෘතියත් සැබෑ යටත්විජිතභරණයකට මග පෙන්වයි. සරව්චන්ද්‍ර ප්‍රමුඛ ජේරාදෙණි ගුරුකුලය සිය ස්වදේශීකරණ ක්‍රියාවලියේ දේශපාලනික පල විපාක පිළිබඳ පූර්ව විනිශ්චයකින් තොර වූ හුදු පුද්ගල කණ්ඩායමකි. හෙළහවුල ඊට වඩා සංවිධිත සමාජ ව්‍යාපාරයක් වුව ද ස්වදේශීකරණය පිළිබඳ දේශපාලන විදැක්මක් ඔවුන් සතු ව ද නො පැවතුණි. සුනිල් සාන්තගේ සංගීත දර්ශනය මගින් අදීන, විනෝදකාමී හා එක්සත් ජන පිරිසක් ලෙස ලාංකිකයා සංවිධානය කිරීමේ හැකියාව තිබිණ. සරව්චන්ද්‍ර ඇතුළු පිරිස නිර්මාණය කළ විදග්ධ ක්‍රමය සංස්කෘතික පන්තිභේදයක් ඇති කළ අතර සංස්කෘතික ඒකමිතිය වෙනුවට ගැටුම් සමූහයක් නිර්මාණය කරන ලදී. ඉන්ද්‍රියානුකරණය ලෙස හැඳින්විය හැකි එම භාවිතයෙන් ආතතිය වර්ධනය වූ අතර රස විහීන බෙදුණු ජාතියක් නිර්මාණය කෙරිණ. සුනිල් සාන්ත ඇරඹූ ව්‍යාපාරය සාර්ථක වූණි නම් ලාංකිකයෝ සියල්ලහු ගී ගයන්නෝ ද රස විඳින්නෝ ද වන්නට ඉඩ තිබුණි.

ප්‍රමුඛ පද: සුනිල් සාන්ත, ඵදිරවීර සරව්චන්ද්‍ර, ස්වදේශීකරණය, දේශීය සංගීතය, ඉන්ද්‍රියානුකරණය

හැඳින්වීම

සුනිල් සාන්ත සමාජයේ ලේකම් විජිත් කුමාර් සේනාරත්න 2017.11.23 වන දා ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතන ශ්‍රවණාගාරයේ පැවති සුනිල් සාන්ත සමරුවේ දී සාක්ෂ්‍ය සහිත ව ප්‍රකාශ කරනු ලැබුවේ සුනිල් සාන්තගේ සංගීත භාවිතය කුමන්ත්‍රණකාරී ලෙස නතර කළ බව යි.¹ ඊට සම්බන්ධ පුද්ගලයන් ලෙස ඵදිරවීර සරව්චන්ද්‍ර, ඇම්.ජේ. පෙරේරා, ලයනල් ඵදිරසිංහ යන අයගේ නම් සඳහන් විය. ඩබ්ලිව්.ඩී.අමරදේවගේ නම සඳහන් නො කළ ද එය අඟවන ලදී. සරව්චන්ද්‍රගේ හිතවතුන් හා අනුගාමිකයන් කිහිපදෙනෙක් මේ රැස්වීමේ සිටි මුත් කිසිවෙකු හෝ ඊට එරෙහි ව කිසිවක් සඳහන් කළේ ද නැත. සුනිල් සාන්ත ඇරඹූ ‘ජාතික සංගීතයක් ’ නිර්මාණය කිරීමේ ප්‍රයත්නය ඉතා සංස්කෘතිකවත් මිනිස් පිරිසක් මේ රට තුළ බිහි කිරීමට ඉවහල් වන ව්‍යාපාරයක් බව එය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පැහැදිලි වේ.² ඒ ප්‍රයත්නය නතර කිරීමට සරව්චන්ද්‍ර මූලික වූයේ සුනිල් සාන්ත හෙළ හවුලේ සාමාජිකයෙකු වීම නිසා යැයි විජිත් කුමාර්

පැවසූ මුත් එය එක ම හේතුව දැයි පැහැදිලි නැත. ඉන්දියානු ව්‍යාප්තවාදය මීට හේතු වන්නට ඇතැයි වසන්ත කුලතුංග සැක කරයි (කුලතුංග, 2017.11.15). කෙසේ නමුත් මේ ගැටුම ලංකාවේ ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපාරයේ අර්බුදය වටහා ගැනීමට යම් ප්‍රවේශයක් ගෙනදෙන බව හැඟේ. විශ්වවිද්‍යාලීය උගතුන් මතු වී විත්, පෙර ජාතික ව්‍යාපාරයේ (1848-1948) යෙදුණු සියලුදෙනා යටපත්කොට වෙනස් ම වූ සංස්කෘතියක් අභිනවයෙන් නිර්මාණය කෙරෙන අතර එය අධිපති සංස්කෘතිය බවට පත් කරන ආකාරය ලාංකේය නූතන සංස්කෘතික ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කළ විට පෙනේ යි. සරච්චන්ද්‍ර විශ්වවිද්‍යාලීය කණ්ඩායමේ නැතහොත් ජේරාදේණි ගුරුකුලයේ ප්‍රධානියා විය. ඔහුගේ මැදිහත්වීමෙන් පෙර සිටි සියලු නිර්මාණකරුවන් යටපත් කොට පොදු ජනයාගෙන් මිදුණු විදග්ධ සංස්කෘතියක් සම්පාදනය කෙරිණ. ඩබ්ලිව්.ඒ සිල්වා, පියදාස සිරිසේන යටපත් කොට මාර්ටින් වික්‍රමසිංහන්, සුනිල් සාන්ත, ආනන්ද සමරකෝන් යටකොට ඩබ්ලිව්.ඩී.අමරදේවන්, පී.බී අල්විස් පෙරේරා, කුඩලිගම යට කොට ගුණදාස අමරසේකර හා සිරි ගුනසිංහන් මතු කෙරිණ. මේ ක්‍රියාවලිය මගින් ජනයා කළ ප්‍රතිවිපාක අද වන විට අප සමාජය භුක්ති විඳිමින් සිටින මුත් මේ වන තෙක් මේ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් විමර්ශනයක් කෙරී නැත. කෙරී ඇති විග්‍රහයන් ද බොහෝ දුරට ශාස්ත්‍රීය ඒවා නොවේ.

මෙහි දී අධ්‍යයනය කෙරෙන මූලාශ්‍රය ඉතිහාසමය ඒවා වේ. ඒ නිසා මේ ඉතිහාස මූලාශ්‍රය කියවීමේ දී අප භාවිත කරන න්‍යායායික ප්‍රවේශය වැදගත් වේ. ඉතිහාසය සන්න කිරීමට යටත් විෂයයක් බවත් ඒවා අධිපතිධාරී පන්තිවල හෝ පුද්ගලයන්ගේ අභිමතයන් නියෝජනය කරන බවත් අපගේ පිළිගැනීමයි. ඉතිහාසකරණය දේශපාලනික වන අතර එමගින් අන්‍යයන් බැහැර කොට තමන්ට අවැසි දේ පමණක් මතු කළ හැකි බව ද අපි පිළිගනිමු. දැනට ලියැවී ඇති ඉතිහාසය තුළට යටපත් කළ අතීතය ඇදගෙන ඒමත් ඒ යටපත් කළ පිරිසගේ හඬ, අධිපති රචනාවලට සමාන්තර ව කියවීමත් මේ පර්යේෂණයේ ක්‍රියාවලිය යි. යටපත් කළ සම්ප්‍රදායේ ලක්ෂණ සමාජගත වූණි නම් ලාංකේය සමාජ ජීවිතය කවරාකාර වන්නට ඉඩ තිබුණි ද යන්න කියවීම හරහා ඉතිහාසයේ සිදු නොවූ, වියළී ගිය ගලායාම මතු කිරීමේ ප්‍රයත්නයක් ද මේ අධ්‍යයනය තුළ ඇත. දැනටමත් ප්‍රබන්ධ කර ඇති ඉතිහාසය මත අනුජන (Subolent) ප්‍රබන්ධයක් අතිපිහින කිරීම එම කොටස යි. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනය අනුජන අධ්‍යයනයක් වන අතර ලාංකේය සංගීත ඉතිහාසයේ අධිපතිධාරී කියවීමට විකල්ප කියවීමක් සම්පාදනය කිරීමේ ලා යන්න දරයි.

සාහිත්‍යය විමර්ශනය

හෙළ හවුල හා කොළඹ යුගයේ නිර්මාණකරුවන් විසින් සරච්චන්ද්‍ර ප්‍රමුඛ ජේරාදේණි ගුරුකුලයටත්, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ ප්‍රමුඛ ජනතා ලේඛක පෙරමුණටත්, අමරදාස විරසිංහ හා ගණනාත් ඔබේසේකර ප්‍රමුඛ සංස්කෘති කණ්ඩායමටත් එරෙහි ව කරනු ලැබූ සටනක් ඇත. එය

සිංහල සාහිත්‍ය කලා ඉතිහාසය තුළ අශාස්ත්‍රීය හෝ නො වටිනා ලෙස දක්වා බැහැර කොට තිබේ.

ඩබ්ලිව්.ඒ සිල්වා, හේමපාල මුණිදාස, රැයිපියෙල් තෙන්නකෝන්, ජයන්ත වීරසේකර, කුමාරතුංග මුණිදාස, සුනිල් සාන්ත, දී.වී රිචඩ් ද සිල්වා, සිසිර කුමාර මානික්ක ආරච්චි, ඇම්.ඇල්.ඒ සිල්වා, අලවත්තාගොඩ ජේමදාස, ආදීන් විසින් සම්පාදනය කරනු ලැබ ඇති සාහිත්‍යය මෙහි දී අවධානයට ගැනීම වැදගත් වේ. ප්‍රචලිත කුකච්චාදයේ දී හා ගිරා සන්දේශවාදයේ දී මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ හා කුමාරතුංග මුණිදාස අතර පරස්පරය දෘශ්‍යමාන විය. ජයන්ත වීරසේකර හා වික්‍රමසිංහ අතර 'සුබස පළමු වෙළුමේ' පැවැති 'උපහාස' වාදයේ දී ද මේ පරස්පරය විද්‍යමාන විණ. 1958 දී දී.වී.රිචඩ් ද සිල්වා විසින් රචනා කරනු ලැබූ 'හෙළ පොත් විවසුව' මගින් වික්‍රමසිංහගේ 'සිංහල සාහිත්‍යයේ නැගීම' හා තදාසන්න විචාරවාද ප්‍රශ්න කරන ලදී. ඇල්.ඇම්.ඒ සිල්වා විසින් රචිත 'විචාර විවරණය', වංශනාථ දේශබන්දු විසින් 1961 දී රචිත 'සාහිත්‍ය කොල්ලය', දී.වී රිචඩ් ද සිල්වා විසින් රචිත 'අදහස' වැනි කෘති මගින් මේ විශ්වවිද්‍යාලය කේන්ද්‍රකොට බිහි වූ සංස්කෘතික මතවාද ප්‍රශ්න කෙරිණ. මේ සියලු මැදිහත්වීම් තත් ගැටුම හැදෑරීමේ දී වැදගත් පසුබිමක් නිර්මාණය කරයි. කෙසේ නමුත් සුනිල් සාන්ත නියෝජනය කළ සංස්කෘතික කුලකය 'හෙළ හවුල' වූ අතර හෙළ හවුලේ පැවති ඇතැම් දෘඩ ලක්ෂණ ඔහු තුළ දෘශ්‍යමාන නො වන බව ද කිවයුතු ය.

අධ්‍යයනයේ අනෙක් සාහිත්‍යය සම්ප්‍රදානය වනුයේ සරච්චන්ද්‍ර හා සුනිල් සාන්තගේ රචනා ය. සරච්චන්ද්‍ර 1942 දී පළ කර ඇති 'ශාන්ති නිකේතනයේ ඇසින්' ලිපි මාලාවේ ශාන්ති නිකේතනයේ ලද අත්දැකීම් විස්තර කර ඇත. ඔහුගේ ම 'අසම්පූර්ණ වාරිකා' නමැති 1967 දී පළ කළ ලේඛනය මගින් සරච්චන්ද්‍රට ජාත්‍යන්තර සමාජ දේශපාලන තත්ත්වයන් හා රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික කටයුතු ආදිය පිළිබඳ වූ අවබෝධය හඳුනාගත හැකි ය. 1985 දී ඔහු පළ කළ 'පින් ඇති සරසවි වරමක් දෙන්නේ' කෘතිය ඔහුගේ ස්වයං ලිඛිත චරිතාපදානය යි. එහි ඔහුගේ චින්තනය සැකසුණ ආකාරය හා ඔහු ඔහු ව ම ඉතිහාසය තුළ ස්ථානගත කරන ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. 1982 දී පළ කළ 'ධර්මිෂ්ඨ සමාජය' කෘතිය ඔහු නිර්මාණය කළ සංස්කෘතික ජීවියා පෙරළා ඔහුට ම පහර දෙන විට ඊට දැක්වූ ප්‍රතිචාරය යි. එහි ද විදග්ධ සංස්කෘතිය වෙනුවෙන් තරයේ පෙනී සිටීමට ඔහු වගබලාගනී. මේ සියලු කෘතිවල සිය භාවිතය හා දෘෂ්ටිමය ස්ථාවරය ඔහු දක්වා ඇත.

සුනිල් සාන්තගේ සියලු ම පූර්වචනා සුනිල් සාන්ත සමාජය විසින් යළි පළ කොට ඇත. විනී විතාරණ විසින් සංස්කරණය කළ 2001 දී පළ වූ 'සුනිල් සමර' ඉන් වැදගත් ම කෘතිය යි. 2016 දී ටෝනි ඩොනල්ඩ්සන් විසින් කළ 'සුනිල් සාන්ත සමරු දෙසුම' ද වැදගත් ශාස්ත්‍රීය විශ්ලේෂණයකි. පුෂ්කර වන්නිආරච්චි විසින් සංස්කරණය කරනු ලැබ ඇති 'ගුරුදෙවි සුනිල්

සාන්ත සංකථන සංග්‍රහය' 2015 දී පළ වූවකි. එහි සුනිලුන්ගේ සංගීත භාවිතය පිළිබඳ වියතුන් රාශියකගේ විග්‍රහයන් ඇතුළත් වේ.

මේ කෘතියට අමතර ව 'හඬ' ගුවන්විදුලි සඟරාවේ 2013 ජනවාරි කලාපය සිංහල සංගීතයේ පරිණාමය පිළිබඳ කථිකාමය විශ්ලේෂණයක් කර ඇත. මේ අධ්‍යයනය සඳහා බහුමාන දැනුමක් ඉන් සම්පාදනය කරගත හැකි විය. එහි අපගේ කතා නායකයන් දෙදෙනාගේ ම ලිපි පළ ව ඇත. සරත් අමුණුගම විසින් 2003 දී පළ කරනු ලැබූ 'මනමේ මතක් වී' කෘතියේ සරච්චන්ද්‍ර, ඇම් ජේ.පෙරේරා හා ඩී.පී. දයාරත්න යන ත්‍රිත්වය ලාංකේය සංස්කෘතිය විෂයයෙහි කළ මැදිහත්වීම පිළිබඳ පැහැදිලි වික‍්‍රයක් සපයා ඇත. සේන තෝරදෙණිය විසින් කරනු ලැබූ 'ජේරාදේණි ගුරුකුලයේ උපත නැගීම හා බිඳවැටීම' නමැති කෘතිය මගින් එම අවධිමත් සංවිධානය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විමසුමක් කර ඇත. මේ කෘතියට ඇතුළත් බොහෝ කරුණු අපගේ අධ්‍යයනය සඳහා මූලාශ්‍රය කරගැනිණ. මෙතෙක් කිසිදු විශ්ලේෂකයෙකු මේ ගැටුම පිළිබඳ විශේෂ අවධානයකින් විමර්ශනයක් කර නැත. දැනට මේ සම්බන්ධ ව ඇති තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම හෝ පක්ෂපාතී ප්‍රකාශනවලින් ඔබ්බට ගමන් කොට නැත.

මේ අධ්‍යයනය මගින් 'සරච්චන්ද්‍ර - සුනිල් සාන්ත ගැටුම' යන යෙදුම රූපකාර්ථවත් ව භාවිත කෙරේ. එමගින් ලාංකේය ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපාරයේ අභ්‍යන්තර පරස්පරතා සංකේතවත් කර ඇත. ඒ අනුව මේ අධ්‍යයනය තුළ ලංකාවේ ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපාරයේ ඉතිහාසය හා මේ ගැටුමේ අභ්‍යන්තර ගතිකයන් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් සිදු කෙරේ. මෙහි දී මතුකෙරෙන ප්‍රධාන ප්‍රශ්න කිහිපයක් වේ. එනම්, එක ම කටයුත්තක යෙදී සිටි දෙදෙනෙකු අතර ගැටුමක් ඇති වීමට හේතු වූ කරුණු මොනවා ද? මේ ගැටුම හුදෙක් පුද්ගලබද්ධ කරුණු පදනම් කොට සිදුවුණි ද? නැතහොත් ඊට බලපෑ දේශපාලන ආර්ථිකය කවරාකාර ද? යන ගැටලු ය.

ක්‍රමවේදය

මේ අධ්‍යයනය සංස්කෘතික කියවීමකි. නමුත් ඊට පදනම් වන මූලික විෂය වස්තුව ඉතිහාසමය වේ. ඉතිහාසයට අදාළ විෂය වස්තුවක් පිළිබඳ කරන යම් අධ්‍යයනයක් ඉතිහාස අධ්‍යයනයක් නොවී සංස්කෘතික කියවීමක් වනුයේ කුමක් නිසා ද? ඉතිහාස විෂය තුළ ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනයක් කිරීමේ දී එම විෂයේ සීමා තුළ රැඳීමට සිදු වේ. ඉතිහාසමය කරුණුවලින් සමාජ ආර්ථික දේශපාලන ආදී බහුවිධ විග්‍රහයන් කිරීමට උත්සාහ කරද් දී එම අධ්‍යයනය බහු ශික්ෂණීය විෂය ක්ෂේත්‍රයක් වූ සංස්කෘතික අධ්‍යයනය වැනි ශික්ෂණයකට වඩා සමීප වීම නිරායාසයෙන් සිදු වේ. අනෙක් අතට ඉතිහාස අධ්‍යයනවල බොහෝ සෙයින් මූලාශ්‍රය ලෙස යොදා ගනුයේ ප්‍රධාන ධාරාවේ දත්ත හා ඒවා පිළිබඳ ඇති අර්ථකථන යි. මේ අධ්‍යයනය ඒ ප්‍රධාන ධාරාව විසින් යටපත් කරනු ලැබූ හෝ විග්‍රහයන්ට ලක් නො කළ නමුත් ප්‍රධාන ධාරාව හෝ ඒ ආශ්‍රයෙහි ම සංග්‍රහ වී ඇති දත්ත යොදාගෙන විකල්ප කියවීමකට යොමු කෙරේ. එය ඒ අර්ථයෙන් අනුජන (නිර්ප්‍රභූ) අධ්‍යයනයක් වේ.

1982 දී ඉන්දියාවේ ඔක්ස්ෆර්ඩ් යුනිවර්සිටි ප්‍රකාශකයන් විසින් ප්‍රකාශයට පත් කළ “ Subaltern studies ” නමැති ලිපි මාලාව මගින් අනුජන අධ්‍යයන ධාරාව පිළිබඳ ශාස්ත්‍රීය කතිකාව නිර්මාණය කරන ලදී. මේ ලිපි මාලාවේ මුල් වෙළුම් කිහිපය සංස්කරණය කරනු ලැබූයේ රණජිත් ගුහා විසිනි.(Subaltern Studies I-VI, Ranajit Guha, ed. (Delhi, 1982-89); vol. VII, Gyanendra Pandey and Partha Chatterjee, eds. (Delhi, 1992); vol. VIII, David Arnold and David Hardiman, eds. (Delhi, 1993)ගයාත්‍රී චක්‍රවර්ති ස්පිවැක්, පර්නා චැට්ජී, හෝමි බාහා, දීපේෂ් චක්‍රවර්ති වැනි විද්වතුන් සමූහයකගේ අධ්‍යයන මේ ධාරාව තුළ විශේෂ වැදගත්කමක් ලබා ඇත. ප්‍රධාන ධාරාවේ ඉතිහාසය, ප්‍රභූවරුන්ගේ අභිමතය අනුව රචනා වූවක් වන අතර යටත්විජිතවල ඉතිහාසය යටත්විජිතකරුවාගේ අභිමතයන්ට අනුව රචනා වී ඇත. ඒ ඉතිහාසය යුරෝ කේන්ද්‍රීය වේ. එසේ නම් ප්‍රභූ නො වන ජනයාගේ (ගොවි කම්කරුවන්, ස්ත්‍රීන්, පසල් දනව් වැසියන් වැනි) ඉතිහාසය ඇත්තේ කිනම් තැනක ද? එය රචනා කළ හැක්කේ කෙසේ ද? වැනි ප්‍රශ්න මතු වේ. ප්‍රභූ ඉතිහාස රචනා, වාර්තා ලිපි ආදිය මෙන් ම ජනශ්‍රැති තුළ මේ අනුජන ඉතිහාසය ලිවීමට අවශ්‍ය තොරතුරු ගැබ් ව ඇත (Chakrabarty, D. 2000). මහාභාරතයේ නලෝපාධ්‍යානය හා කාලිදාසගේ අභිඥාන ශාකුන්තලය තුළ සැඟව ඇති ඉන්දියානු ස්ත්‍රීයගේ පෞර්ෂයේ බිඳවැටීම එම ප්‍රධාන ධාරාවේ මූලාශ්‍රය ම වෙනත් අයුරකින් නිර්වචනය කිරීම හරහා මතු කර ගැනීමට රොමීලා තාපර් දැරූ උත්සාහය පැරණි මූලාශ්‍රය ම අනුජන අධ්‍යයන සඳහා ද සාධනීය ලෙස භාවිත කිරීම සම්බන්ධ ව කදිම නිදසුනක් වේ (Thapar, R.2011). අපගේ අධ්‍යයනය ද මේ ක්‍රමවේදය භාවිතයට ගනු ලබන අතර ම අනුජන මූලාශ්‍රය ලෙස සෘජු ව ගිණිය හැකි ජනශ්‍රැති හා ද්විතීයික ධාරාවේ ප්‍රකාශන ද ඊට උපකාර කොට ගනී.

මේ අධ්‍යයනයට පාදක වන දත්තවලින් බහුතරය සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍රය වේ. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවලට අමතර ව සුනිල් සාන්ත පුත් ලංකා සාන්ත, විජිත් කුමාර් සේනාරත්න, වසන්ත කුලතුංග, කේ.එන්.ඕ.ධර්මදාස, ආර්ය රාජකරුණා, ජයන්ත අරවින්ද, රංජනී ඔබේසේකර, ගුණසේන විතාන යන අය සමඟ විවිධ අවස්ථාවල කළ සාකච්ඡා ද මූලාශ්‍රය කොටගෙන ඇත.

සාකච්ඡාව:

අධ්‍යයනය කොටස් කිහිපයකින් යුක්ත වේ. පළමු කොටසින් සරච්චන්ද්‍ර හා සුනිල් සාන්තගේ වර්තාපදාන විග්‍රහයක් කෙරේ. ඔවුන්ගේ සම-විසමතා එහි දී විමසා බැලෙන අතර මේ කතානායකයන් දෙදෙනා පිළිබඳ වර්ත විග්‍රහය ඉතිහාසකරණ භාවිතයක් වේ. දෙවන කොටසින් මේ දෙදෙනා ජාතික සංස්කෘතියට මැදිහත් වූ ආකාරය හා එහි දී ඔවුන් විශ්වාස කළ කරුණු හා ඒ මැදිහත්වීමේ ස්වභාවය අධ්‍යයනය කෙරේ. ඒ සඳහා ඔවුන් දෙදෙනාගේ සම්ප්‍රදානය පුළුල් විමසුමකට ලක් කෙරේ. තෙවනු ව සුනිල් සාන්තට එරෙහි ව කෙරුණු කුමන්ත්‍රණය පිළිබඳ දැනට ඇති ලිඛිත හා වාචික සාක්ෂි ඇසුරෙන් විභාග කිරීමක් සිදු කෙරේ. සිව්වනු ව ලංකාවේ ස්වදේශීකරණ ඉතිහාසය හා මේ සංසිද්ධිය ඒ තුළ ස්ථාන ගත කිරීමට උත්සාහ ගැනේ. එහි දී ස්වදේශීකරණය ඉන්දියානුකරණය හා යුරෝපීකරණය සමඟ පවත්වන ද්වන්ද්‍රාත්මක සබඳතාව පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරේ. ලාංකේය සංගීතය ජාතික සංගීතයක් ලෙස සංවිධානය නොවී

ශාස්ත්‍රීය නමැති 'සන කබොල්ලකින්' ආචාරණය වීමෙන් පොදුවේ බහුජන සමාජයේ ඒකමිතියට සිදු වූ බලපෑම පස්වන කොටසින් අධ්‍යයනය කෙරේ. සවන කොටස සමෝධානය යි.

වර්තමානය:

එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර(1914-1996): හා සුනිල් සාන්ත(1915-1981) යන දෙදෙනා ම ලංකාව තුළ ස්වදේශික සංස්කෘතියක් නිර්මාණය කිරීම විෂයෙහි වෙහෙස වූ දෙදෙනෙකි. සුනිල් සාන්ත දේශීය සංගීතයක් තැනීම සඳහා ද සරච්චන්ද්‍ර දේශීය නාට්‍යයක් තැනීම සඳහා ද වෙහෙස වූහ. සුනිල් සාන්ත 1946 දී 'ඔලු පිපීලා' ගීතය නිර්මාණය කරමින් සංස්කෘතියට මැදිහත් වීම ඇරඹූ අතර සරච්චන්ද්‍ර විසින් 'මුදලාලිගේ පෙරළිය' නාට්‍ය නිර්මාණය කරමින් 1943 දී සිය මැදිහත්වීම අරඹන ලදී. දෙදෙනා ම මුලින් ඉංගිරිසි නාමධාරී ව සිට පසුව ඒවා වෙනස් කරන්නෝ වූහ. සරච්චන්ද්‍රගේ මුල් නාමය 'යුස්ටස් රෙජිනල්ඩ් ද සිල්වා' යන්නයි. සුනිල් සාන්තගේ මුල් නම 'දොන් ජෝසප් ජෝන්'ය. දෙදෙනා ම ශාන්ති නිකේතනයේ ආදි ශිෂ්‍යයෝ ද වෙත්. සුනිල් සාන්ත වෘත්තීය සංගීතඥයෙකි. සරච්චන්ද්‍ර විශ්වවිද්‍යාලීය ආචාර්යවරයෙකි.

එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර

1914 ජූනි 03 වන දින රත්ගම දොඩන්දූව ගම්මැද්දගොඩ දී වැදිතන්තිරිගේ වාල්ස් ෆ්‍රැන්සිස් ද සිල්වා සහ ලීඩියා පින්තු මොරගොඩ යන මාපියන්ගේ පළමු දරුවා ලෙස උපන් ඔහුට නැගණියන් දෙදෙනෙක් ද වූහ. පියා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලිපිකරුවෙකි. යුස්ටස් අධ්‍යාපනය ලැබූයේ ගාල්ලේ සවුන්ලන්ඩ්ස් විද්‍යාලය, රිච්මන්ඩ් විද්‍යාලය, පානදුරේ ශාන්ත ජෝන් විද්‍යාලය, ගල්කිස්සේ සාන්ත තෝමස් විද්‍යාලය හා ගාල්ලේ ශාන්ත ඇලෝසියස් යන විද්‍යාලවලිනි. 1933 කොළඹ යූනිවර්සිටි කොලීජියට ඇතුළත් වී 1936 දී ප්‍රාචීන භාෂා ගෞරව උපාධිය ලබා ගෙන ඉන් පිට විය (මනමේ ප්‍රත්‍යාවලෝකනය,2013:1-11). 1936 -1937 කාලයේ වැල්ලවත්තේ ශාන්ත පීතර විද්‍යාලයේ සිංහල ඉගැන්වී ය. 1936-1939 කාලයේ දී ම ලේක්හවුස් ආයතනයේ පාලන අංශයේ රැකියාවක නිරත විය. 1939 දී අයලින් බෙලන් සමග විවාහ විය. ඒ ඔහුගේ පළමු විවාහය යි. 1939 දී ශාන්ති නිකේතනයට ගිය ඔහු භාරතීය දර්ශනය හා සිතාර් වාදනය හැදෑරී ය. 1940 දී ඔහු යළි ලංකාවට පැමිණි අතර ඒ වන විට සිය නාමය ලෙස සරච්චන්ද්‍ර නමැති වංග නාමය භාවිතයට ගැනිණ (ඊ.ආර්.ද එස්. සරච්චන්ද්‍ර). 1940-42 කාලයේ ගල්කිස්සේ ශාන්ත තෝමස් විදුහලේ සිංහල ගුරුවරයා ලෙස ඉගැන්වීම් කළ අතර මේ කාලයේ සිසුන් ඔහු හඳුන්වා ඇත්තේ තාගෝර් යන අන්වර්ත නාමයෙනි. ඊට හේතුව ඔහු එතරම් ම ඉන්දියානුකරණය වී සිටීමයි. 1942 දී සිංහල ශබ්දකෝෂ කාර්යාලයේ උපකර්තෘ ධුරයකට පත් වන ඔහු 1944 දක්වා එහි සේවය කර ඇත. 1944 වර්ෂයේ දී භාරතීය දර්ශනය සම්බන්ධයෙන් ලන්ඩන් ශාස්ත්‍රපති බාහිර උපාධිය ලබා එම වසරේ දී ම කොළඹ යූනිවර්සිටි කොලීජියේ පාලි පිළිබඳ කථිකාචාර්යවරයෙකු ලෙස පත් විය. 1947 -1949 කාලයේ දී ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත් ව බටහිර දර්ශනය පිළිබඳ අභ්‍යන්තර ශාස්ත්‍රපති උපාධියත්, හවාග විත්තය පිළිබඳ

පර්යේෂණ නිබන්ධය සඳහා එම විශ්වවිද්‍යාලයෙන් ම ආචාර්ය උපාධියක් ලබා ගැනිණ. 1952 දී විශ්වවිද්‍යාලයේ පාලි අධ්‍යයනාංශයේ ආචාර්යවරයෙකු ලෙස පත්වීම ස්ථිර විය. 1952 දී නූතන සිංහල සාහිත්‍යය ඉගැන්වීම සඳහා සිංහල අංශයේ ආචාර්යවරයෙකු ලෙස බඳවා ගැනිණ. 1955-1956 කාලයේ දී නාට්‍ය කලාව හැදෑරීම සඳහා රොකොෆෙල් ඩ්‍රොයායනනයේ අනුග්‍රහයෙන් ඉන්දියාව, ජපානය, ඇමරිකාව යන රටවල සංචාරය කිරීමට අවස්ථාව ලැබිණ. 1965 දී ලලිතා ස්වර්ණා පෙරේරා සමඟ විවාහ විය. 1966-1967 කාලයේ ඇමරිකාවේ ඩෙනිසන් නමැති විශ්වවිද්‍යාලයක ආරාධිත මහාචාර්යවරයෙකු ලෙස කටයුතු කර ඇත. 1972 දී ජේරාදේණි විශ්වවිද්‍යාලයෙන් කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයට නැවත පැමිණින (වීමංසා, 1987:vi-x). 1974-1979 කාලයේ ප්‍රංශයේ රාජද්‍රත සේවයේ නිරත විය. 1977-1979 කාලයේ ඇමරිකාවේ හවායිහි ඊස්ට් වෙස්ට් මධ්‍යස්ථානයේ පර්යේෂණ මහාචාර්යවරයෙකු ලෙස කටයුතු කර ඇත. 1982 දී යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය හා ජේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලය ගොරව ආචාර්ය උපාධි පිරිනමන ලදී. 1983 දී දකුණු ඉන්දියාවේ කේරල ප්‍රාන්ත රජය කුමාරන් අගාන් සම්මානය පිරිනැමී ය. 1988 දී සාහිත්‍යය සඳහා වන රාමොන් මැග්සේසේ සම්මානය පිලිපීනයේ දී පිරිනැමිණ. 1996 අගොස්තු 16 වන දින 82 වන වියේ දී එතුමා (එදිරිවිර රංජිත සරච්චන්ද්‍ර ලෙස) අභාවප්‍රාප්ත විය (සරච්චන්ද්‍ර.ඊ., 2001:1-7).

සුනිල් සාන්ත

ධීවර ව්‍යාපාරිකයෙකු වූ බද්ද ලියනගේ දොන් පෙමියානු හා මහරගේ එංගල්තිනා පෙරේරා යන දෙපලගේ කණිටු දරුවා ලෙස 1915 අප්‍රේල් මස 14 වන දින ජා--ඇල පමුණුගම දී ජෝසප් ජෝන් ළදරුවා උපත ලැබුවේ ය. ඔහුට මාස තුනක් වන විට පියා මරණයට පත් විය. ඔහුට තෙ වසරක් වන විට මව ද මිය ගියා ය.³ අනතුරු ව ජෝසප් ජෝන් හදාවඩා ගැනීම දෙහියාගාත ප්‍රදේශයේ ජීවත් වූ කුරුගමගේ මරියමදලේනා පෙරේරා ජයවර්ධන නමැති ඔහුගේ මිත්තණියට භාර විය. ජෝසප් බාලාංශ අධ්‍යාපනය ලැබූයේ දෙහියාගාත පාසලෙනි. පළමු වැනි පන්තියට පසු අධ්‍යාපනය සඳහා ලොකු මාමා වන අන්තෝනි පෙරේරා සේවය කළ කොළඹ ශාන්ත බෙනඩික්ට් විද්‍යාලයට ඇතුළත් විය. තවත් මාමා කෙනෙකු වන එම්.ජේ. පෙරේරා නමැති සර්පිනා ශිල්පියාගෙන් එය වාදනය කිරීමට උගත් මුත් ලොකු මාමා එය අනුමත නො කළේ ය. මේ කාලයේ ගාල්ල මවුන්ට් කල්වාරි පාසලේ මුල් ගුරුවරයා ලෙස කටයුතු කළ මර්සලින් පෙරේරා නමැති මාමා විසින් ගාල්ල සාන්ත ඇලෝසියස් විද්‍යාලයට ඇතුළත් කරනු ලැබ සිය නිවසේ ම රඳවා ගෙන ඉගැන්වීම් කටයුතු කරවී ය. පාසැල් ගාස්තු ගෙවීමේ අපහසුව නිසා දෙ වැනි පන්තිය සමත් වීමට ද පෙර කුඩා ජෝසප්ට නැවතත් දෙහියාගාතේ සිය මිත්තණිය වෙත යාමට සිදු විය. අනතුරු ව කුඩාලේල සිංහල පාසලෙන් දෙ වැනි පන්තියේ සිට පස්වැනි පන්තිය දක්වා ශිල්ප හැදෑරී ය. යළිත් දෙහියාගාත පාසලට පැමිණි ජෝසප් එහි නාට්‍ය රඟදැක්වීම ආදී කලා කටයුතුවල නිරත විය. දක්ෂ ලෙස මවුන් ඕගනය වැයීමේ හැකියාව ඔහු සතු විය. 1931 දී දෙහියාගාත පාසලෙන් පාඨශාලා හැරයාමේ විභාගයට ඉදිරිපත් වූ ඔහු දිවයිනෙන් ම ප්‍රථම

ස්ථානය දිනා “වීරරත්න ක්‍රමය” හිමිකර ගත්තේ ය. 1932 දී ගම්පහ බෞද්ධ පාඨශාලාවේ ශිෂ්‍යයෙකු වශයෙන් ගුරු ප්‍රාරම්භ පරීක්ෂණයට ඉදිරිපත් ව ඉන් සමත් විය. 1933 දී ගාල්ල කළුච්ඡේද කල්වාරිකන්ද පාඨශාලාවේ සිටි මාමා ළඟට ගොස් එහි ශිෂ්‍යයෙකු වශයෙන් ගුරු අවසාන පරීක්ෂණයට ඉදිරිපත් ව ඉන් සමත් විය. 1934 කාලයේ මග්ගොන රෝමානු කතෝලික ගුරු අභ්‍යාස විද්‍යාලයේ පුහුණු ව ලැබී ය. මේ කාලයේ නාට්‍යවල රඟපෑමත් ගීත රචනා කිරීමත් කර ඇත. ජොන් ද සිල්වාගේ තනුවලට ගැමි සුන්දරත්වය පිළිබඳ ගී එලෙස රචනා කර ඇත. 1936 කාලයේ දී පුහුණුවෙන් පසු ව ගාල්ලේ කල්වාරි කන්ද පාසලේ ගුරු තනතුරකට පත් විය. ලංකාවේ පැවති පළමු අධ්‍යාපන ප්‍රදර්ශනයේ හස්ත කර්මාන්ත නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ දෙවන ස්ථානයක් විසිතුරු භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයේ පළමු ස්ථානයක් දිනාගැනිණ. 1936-1939 කාලයේ දී ජෝසප්ගේ ශිෂ්‍යයෝ නොකඩවා තෙවසරක් ම දක්ෂිණ ලංකා පාඨශාලා සංගීත තරගයෙන් පළමු තැන්ග දිනාගත්හ. 1938 දී අධ්‍යාපනඥ එස්.එල්.බී. කපුකොටුව මහතාගේ උපදෙස් පරිදි ගාන්ධර්ව ප්‍රාරම්භ පරීක්ෂණයට රචිකිඤ්ඤ වාදන විෂයෙන් ඉදිරිපත් ව සමත් විය. ගීටාර් සහ ඇකෝඩියන් වාදනය පිළිබඳ ව ද ප්‍රවීණතාවක් හේ ලබාගත්තේ ය. මේ කාලයේ දී ම උරුපොල බණ්ඩා ගුරුත්තාන්සේගෙන් ජනකවි සහ වන්තම් ගායනය ඉගෙන ගන්නා ලදී. 1938 දෙසැම්බර් 1 වන දින ශාරීරික අභ්‍යාස විෂයෙහි අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පැවැත්වූ පරීක්ෂණයෙන් සමත් ව ලංකාවේ ඕනෑ ම සිංහල පාසලක ශරීර අභ්‍යාස හා ක්‍රීඩා ඉගැන්වීමට සුදුසුකම් ලැබී ය. 1939 දී සංගීතය හැදෑරීම සඳහා ඉන්දියාවට යාමේ අදහසින් පාසලින් අස්විය. 1939 දී ශාන්ති නිකේතනයේ ශිෂ්‍යයෙකු වශයෙන් ශාස්ත්‍රීය සහ වංග සංගීතය හා ගායනා විධි හැදෑරීම අරඹන ලදී. 1940 කාලයේ ලක්නව්හි මාරිස් හින්දුස්ථානී සංගීත විද්‍යා පීඨය හෙවත් භාත්බණ්ඩේ සංගීත විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉගෙනුම ලැබූ අතර ඉගෙනුම ලැබූ අවසන් වසර දෙක සඳහා ලක් රජයෙන් රුපියල් 50 ක ශිෂ්‍යත්වයක් ලැබී ය. පසුව එය 100 දක්වා වැඩි කරන ලදී. මේ වසරේ දෙසැම්බර්වල දේවාර් සූර්යසේන සමඟ නත්තල් වැඩසටහනකට සහභාගී වී ඇත. 1941 ජූලි 05 දින ගල්කිස්ස සාන්ත තෝමස් විද්‍යාලයේ සිංහල සමීතියේ විවිධ ප්‍රසංගයේ හින්දුස්ථානී ගී දෙකක් හා වංග ගීයක් ද ගයා ඇත. සිතාර් වාදනයක් ද ඉදිරිපත් කර තිබේ. සූර්ය සංකර් මොල්ලිගොඩ ද සංගීතයෙන් සහය වී ඇත. 1944 දී භාත්බණ්ඩේ විශ්වවිද්‍යාලයෙන් සිතාර් වාදනය පිළිබඳ පළමු පන්තියේ සාමාර්ථයක් සහිත ව වාද්‍ය විශාරද උපාධිය ලබා ඇත. 1944 දෙසැම්බර් 24 දින සුනිල් සාන්ත නමින් නාමය වෙනස්කොටගෙන මවු බීමට ආපසු පැමිණියේ ය. අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබුණු සංගීත ශිෂ්‍යත්වයෙන් උගත් හෙයින් 1945 දී කපුකොටුව මහතා හමු වී සංගීත ගුරුපත්වීමක් ඉල්ලාසිටි මුත් සරඹ පත්වීමක් පමණක් දිය හැකි බව පැවසූ නිසා ඉගැන්වීමේ අභිලාෂය අත්හැරීමට සිදු විය.⁴ අනතුරු ව රක්වානේ සිටි මාමා වන ගුරු මෝසස් පෙරේරා පියතුමා වෙත ගිය ඔහු එහි දී කුමාරතුංග මුණිදාස හා රැයිපියෙල් තෙන්නකෝන් ආදීන්ගේ පොත් කියවීමෙන් දේශීය සංගීතයක අවශ්‍යතාව තේරුම්ගැනීම හා ඒ වෙනුවෙන් කැපවීම අරඹණ ලදී. 1945-46 කාලයේ සංගීත පන්ති පැවැත්වීම, පුවත්පත්වලට ලිපි සැපයීම ආදිය කරන ලදී. සූර්ය සංකර් මොල්ලිගොඩගේ නිවසේ

රැඳෙමින් හෙළ සංගීතයක් ගැන විවිධ පර්යේෂණවල නිරත විය. 1946 දී “ඔලු පිපිලා” ගීතය ලංකා ගුවන්විදුලිය මගින් තැටියකට නගන ලද මුල් ම ගීතය ලෙස වාර්තාගත ව ඇත.

ඉන් අනතුරුව සංගීත නිර්මාණ කිරීම හා ගීත පොත් පළ කිරීම කරන ලදී. මේ කාලය වන විට සිංහල භාෂා රසිකයන් අතර ඔහු ඉතා ම ජනප්‍රිය වී සිටියේ ය. 1952 දී ගුවන්විදුලියේ රතන්ජංකර් පරීක්ෂණයෙන් පසු සුනිල් සාන්තට ගුවන්විදුලියේ දොර වැසිණ. 1952 අගෝස්තු 21 දින ජයසේකර සෙනෙවිරත්න මුදියන්සෙලාගේ මේරි ජොසපින් බර්නදේන් ලීලාවතී සමග පන්නිපිටිය රෝමානු කතෝලික දේවස්ථානයේ දී විවාහ විය. ඒ වසරේ ඔක්තෝබරයේ ජාඇල කණුවන පිහිටි සුනිල් සාන්තගේ පුංචි අම්මාගේ නිවසට පදිංචියට පැමිණියේ ය. 1953 කාලයේ ඇල්බට් පෙරේරා නොහොත් අමරදේවට ඉගෙනීම සඳහා උපකාර කර ඇත.⁵ 1956 -1959 කාලයේ දී ලෙස්ටර් ජේම්ස් පීරිස්ගේ රේඛාව හා සන්දේශය යන චිත්‍රපටවල ගී තනු නිර්මාණය කරන ලදී. 1967 දී ගුවන්විදුලියේ අධ්‍යක්ෂ නෙවිල් ජයවීර මහතා නැවතත් සුනිල් සාන්තට ගුවන්විදුලියේ වැඩසටහන් භාරදීම සිදු විය. 1980 දී රණසිංහ ප්‍රේමදාස අග්‍රාමාත්‍යවරයා ඔහුට නොමිලේ නිවසක් ලබා දුන් මුත් ඔහු එය භාරගනු ලැබූයේ නිවාස දෙපාර්තමේන්තුවට මාසික කුලියක් ගෙවීමේ ගිවිසුම මත යි. 1981 දී සුනිල් සාන්තගේ දරුවන් සිව්දෙනාගෙන් බාල පුත්‍රයා වූ ජගත් සාන්ත වානේ සංස්ථාවේ ඉංජිනේරුවෙකු ව කටයුතු කරද් දී හදිස්සියේ මියයෑම සිදු විය. මෙය ඔහුට දරාගත නොහැකි කම්පනයක් ගෙන ආවේ ය. 1981 අප්‍රේල් 11 වන දින පෙරවරුවේ සුනිල් සාන්තගේ අභාවය සිදු විය. අප්‍රේල් 13 වන දින දේහය කලාභවනට ගෙන ආ අතර ජා-ඇල දෙහියාගාත මුතුරාජවෙළ අසබඩ පිහිටි සුසාන භූමියේ ඒ සිරුර මිහිදත් කරන ලදී (විකාරණ,2001:337-348).

සංගීතය පිළිබඳ සරච්චන්ද්‍රගේ ආස්ථානය

සරච්චන්ද්‍ර යනු දේශීය නාට්‍ය කලාවක් අභිනවයෙන් නිර්මාණය කිරීම සඳහා පර්යේෂණ රාශියක් කළ පර්යේෂකයෙකි. සිංහල නාට්‍ය කලාව වර්ධනය කිරීම විෂයෙහි ඔහු දරා ඇති වෙහෙස මහත්සිය සුවිසල් ය. සාහිත්‍ය විචාර කලාව සම්බන්ධයෙන් වූ ඔහුගේ මැදිහත්වීම ද එවැනි ම විශේෂ අගයක් ගනී. එහෙත් සංගීතය සම්බන්ධයෙන් දැරූ මනිමනාත්තර හා ඒ සඳහා ඔහු කර ඇති ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ ප්‍රබල විචේචනයක් ඇත. දේශීය සංගීතයක් පිළිබඳ සරච්චන්ද්‍රට ඇති මතය ඉතා පැහැදිලි ය. ඔහු දක්වන ආකාරයට “ දේශීය සංගීතය වශයෙන් ගිණිය හැක්කේ වන්නම් කීපයකුත්, කරත්ත කවි, පාරු කවි, පැල් කවි වැනි කෘෂිකාර්මික සමාජ පරිසරයක නිර්මාණය වන ගීත පමණකැයි සිතේ...” (හඬ:158) යනුවෙන් ඔහු සඳහන් කර යි. ඔහු දක්වන ආකාරයට මේ නිර්මාණවලින් ලැබෙන රසය සරල ය. “එනම් ඒවා කවි වශයෙන් ද සිංදු වශයෙන් ද රසාස්වාදය කළ හැක්කේ, ඒවායේ ස්වර රටා සරල ය. වන්නම් හැරුණු විට සෙසු ජන ගීතවල කාල රටාව ද සරල ය”(එම:159). සරච්චන්ද්‍ර මේ සරලබව නො ඉවසයි. ඔහු

අපේක්ෂා කරනුයේ පොදු ජනප්‍රිය සංගීතයක් නොව විදග්ධප්‍රිය සංකීර්ණ සංගීතයකි. මේ ඔහු එම සංකීර්ණ බව ලබාගතහැකි මූලාශ්‍රය පිළිබඳ දරන අදහසයි.

“ මා කියන්නේ පුළුල් වින්දනයක් ලබා ගැනීමට අප සුභාවිත සංගීතයක් ආශ්‍රය කළ යුතු බව යි. සුභාවිත සංගීත සම්ප්‍රදායවල් තුනක් ලෝකයේ තිබේ. එනම්, යුරෝපීය සංගීතයත්, චීන සංගීතයත්, භාරතීය සංගීතයත් ය. මේ තුන අතරින් අපේ සංස්කෘතියට සමීප වන්නේ භාරතීය සංගීත සම්ප්‍රදාය බව අවිවාදයෙන් පිළිගතයුතු යයි සිතමි. මීට ප්‍රධාන හේතුව අපේ භාෂාව හා භාරතීය භාෂාවන් අතර තිබෙන ළඟ නැකම යි” (එම්:159).

ජන ගායනා ඇසුරින් අපේ වූ සංගීත සම්ප්‍රදායක් නිර්මාණය කරගත හැකිය යන රතන්ජංකර්ගේ මතයට මේ අදහස පටහැනි බව වැටහේ. ඊට විකල්ප ලෙස ඔහු ඉල්ලා සිටිනුයේ රාගධාරී සංගීත ආකෘතිය යි. එනම් සංගීතය ස්වදේශීකරණය වීම වෙනුවට ඔහු යෝජනා කරනුයේ ඉන්දියානුකරණය යි. සරච්චන්ද්‍ර තවත් තැනෙක මෙවන් අදහසක් දක්වයි, එනම් “දේශීය සංගීතයක් මතු විය හැක්කේ ගැමි සංගීතය හා ස්වාභාවික සංගීත ක්‍රමයක් අතරත්, ජනතාවගේ රුචිකත්වය අතරත් දීර්ඝකාලීන ආශ්‍රයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි” (එම්:160) යනුවෙන් වේ. ඔහු දක්වන අදහසේ සාරය වනුයේ දේශීය සංගීතයක් අභිනවයෙන් නිර්මාණය කළ යුතු අතර එය සම්ප්‍රදායන් රාශියක මනා සංකලනයක් විය යුතු බව යි. ඔහු මෙවැනි උත්සාහයක නියැළුණේ ලෙස අගයනුයේ ඩබ්ලිව්.බී මකුලොලුව මහතා ය. ඔහු ජන ගායනා හා රිද්ම ගැන පර්යේෂණ කළ මුත් දේශීය සංගීතයක් නිර්මාණය කිරීමට අවශ්‍ය කලාපීය හෝ විශ්වීය ශික්ෂණය ලබා සිටියෙකු නොවී ය. ඒ හැකියාවන් ඒ අවශ්‍යතාවන් ඇති ව සිටි සංගීතඥයා සුනිල් සාන්ත බව සරච්චන්ද්‍ර නො දැන සිටියා නොවේ. ඔහු ම සඳහන් කරන ලක්ෂණවලින් යුතු දේශීය සංගීත ආරක් නිර්මාණය කිරීමට සුනිල් සාන්ත දැක්වූ සමත්කම පොදු ජනයා වැළඳගත්ත ද සරච්චන්ද්‍ර එය අනුමත නො කරනුයේ එය සරල ය යන වෝදනාව කරමිනි. 1950ට පසු ව සරච්චන්ද්‍ර සුනිල් සාන්ත හා සාධනීය සාකච්ඡාවක් කළ බවට සාක්ෂි නැත. මන්ද සුනිල් සාන්ත සිටියේ සරච්චන්ද්‍ර නියෝජනය කළ විශ්වවිද්‍යාලයීය කඳවුරට සතුරු වූ හෙළ හවුල නමැති සමාජ හා භාෂා ව්‍යාපාරය සමඟ ය. එහෙත් 1950 දෙසැම්බර් 20 දින සොන්ග් ඔෆ් ලංකා නමැති සුනිලුන්ගේ පොතට පෙරවදනක් සපයන සරච්චන්ද්‍ර ඔහු දේශීය සංගීතයක් තැනීමෙහි නිමග්න සංගීතඥයෙකු ලෙස පැසසුයේ අවිඥානික ව නොවේ. එහෙත් 1952 වන විට තත්වයන් සපුරා වෙනස් වී සුනිල් සාන්ත ගුවන්විදුලියෙන් පිටමන් කිරීමට පසුබිම සැකසීමට සරච්චන්ද්‍ර පෙළඹුණු බව පෙනේ.

දේශීය සංගීතයක් තනා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ සරච්චන්ද්‍රගේ අදහස ඉතා මතුපිටින් පෙනෙන කරුණු මත පදනම් වූවකි.

“අපේ රට අධිරාජ්‍ය බැම්බලින් මිදුණු දා සිට සංගීතඥයෝ ලාංකික දේශීය සංගීතය කුමක් දැයි සොයන්නට පටන් ගත්හ. මේ සෙවීමට විශේෂයෙන් තුඩු දුන්නේ ලංකාව ජාත්‍යන්තර සම්මේලනවල දී ස්වාධීන රටක් වශයෙන් නියෝජනය වන්නට වීම නිසා ය. එම සම්මේලනවල දී අපේ ගායකයන්ට සිංහල ගීයක් ගයන්නට සිදු වූ විට ඔවුන්

ගායනා කළ ගීයේ තනුව භාරතීය තනුවක් බව හඳුනාගත් අවශේෂ සංගීතඥයන් මේ ගැන ප්‍රකාශ කරන්නට ඇතැයි සිතමි. අපට ම හිමි වූ සංගීතයක් භාරතීය නො වන සංගීතයක් තිබේ යයි සංගීතඥයන් සොයන්නට වූයේ මෙතැන් පටන් යයි හඟිමි... ලාංකික දේශීය සංගීතය කුමක් දැයි සොයන්නට විමට තවත් හේතුවක් නම් අපේ රට නිදහස ලැබූ පසු නිදහස් උත්සව වැනි ජාතික උත්සවයන්හි භාවිත කිරීමට දේශීය මුහුණුවරක් දරන සංගීතයක අවශ්‍යතාව බොහෝ දෙනාට වැටහී යාම ය” (එම:159).

එහෙත් සංගීතය වැනි කලා මාධ්‍යයක් මෙවැනි ප්‍රදර්ශන භාණ්ඩයක් පමණක් වියයුතු නැති බව මේ අවධියේ දීම සුනිල් සාන්ත පැහැදිලි ව පවසා ඇත. සරච්චන්ද්‍ර විසින් සුනිල් සාන්ත පසම්බරෙකු ලෙස සලකනු ලැබූ නිසා ඔහු ලියූ දෑ නො කියවන්නට ඇත. 1941 පෙබරවාරි 02 වන දා සිළුමිණෙහි පළ කළ ලිපියකත් 1948 සැප්තැම්බර් 18 දින ලංකාදීපයේ පළ කළ ලිපියකත් සුනිල් සාන්ත දක්වා ඇත්තේ දේශීය සංගීතයක් තැනිය යුත්තේ කටුගෙයි තැබීමට නොව නිරන්තර පරිහරණය සඳහා ය යන්න යි.

සංගීතය පිළිබඳ සුනිල් සාන්තයන්ගේ ආස්ථානය

සුනිල් සාන්ත සිය විෂය ක්ෂේත්‍රය ලෙස සංගීතය තෝරාගත් පසු එහි ම යෙදුණු අයෙකි. සරච්චන්ද්‍ර මෙන් විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් තුළ කටයුතු කිරීමට ඔහු උත්සාහ දරා නැත. සුනිල් සාන්තගේ සංගීතය පිළිබඳ දර්ශනය ඔහුගේ ජීවිතය හා බැඳී ඇත. පල්ලිය හා කතෝලික අධ්‍යාපනය මගින් බටහිර සංගීතය පිළිබඳ අවබෝධයන් ශාන්ති නිකේතනයෙන් වංග සංගීතයේ හා බාවුල් වැනි ජන සංගීත මූලාශ්‍රයවල අගයන් ඔහු වටහා ගත්තේ ය. හාත්බණ්ඩේ විශ්වවිද්‍යාලයෙන් රාගධාරී හා අනෙකුත් භාරතීය සංගීත සම්ප්‍රදායන් පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා සිටියේ ය. සිංහල භාෂාව හා හෙළ විරිත් පිළිබඳ අවබෝධයක් හෙළහවුලේ රචනා කියවීමෙන් ලබා තිබුණි. ගායකයෙකු හා වාදකයෙකු ලෙස නිරන්තරයෙන් ජනයා සමඟ ගැවසීමෙන් පොදු ජන රසිකත්වය හා ජනයාගේ අවශ්‍යතා පිළිබඳ ලත් අවබෝධයන් ඔහුට විය. ගස් වැල් ඇල දොළ ආශ්‍රිත ව හා ගම්වැසියන් සමඟ ජීවත් වීමෙන් රටේ භෞතික හා මානව රිද්මයේ සංරචක හඳුනාගෙන තිබුණි. 1941 සිට විවිධ අවස්ථාවල ඔහු ලියා ඇති ලේඛනවලින් දේශීය සංගීතයක අවශ්‍යතාව හා එම සංගීතය කෙබන්දක් විය යුතු ද යන්න හඳුනා ගත හැකි ය.

“පාඨශාලාවල සංගීතය ඉගැන්වීම-ගුරුවරුන් විසින් සැලකිය යුත්තක්” යන හිසින් 1941 පෙබරවාරි 02 වන දා සිළුමිණෙහි පළ කළ ලිපියේ සංගීත අධ්‍යාපනය ලබා දිය යුතු පිළිවෙළ පිළිබඳ කරුණු දක්වා ඇත.

“අධ්‍යයන පරිපාටියෙහි සංගීතය යනුවෙන් පාඩමක් ඇති නමුත් එම පාඩම කාලසටහනට ඇතුළත් ව ඇති බවක් දක්නට නැත. බාලාංශ පන්තියේ දී පමණක් ශිෂ්‍යයන් සින්දුවක් කීමට පුහුණු වන නමුත් ඉන් පසු පන්තිවල දී එය සම්පූර්ණයෙන් අත්හිටවන බව පෙනී යයි. පාඨශාලාව තුළ කෙරෙන වැඩවලින් ශිෂ්‍යයන් ඉතා ඇලුම්

දක්වන්නේ සංගීත පාඩමට ය. අවශේෂ පාඩම් ඉගැන්වීමේ දී ශිෂ්‍යයන්ගේ ඇල්ම, ප්‍රීතිය, අවධානය, විනය ආදිය පවත්වා ගැනීමට ගුරුවරයා විසින් දිනපතා තමන්ගේ ඉගැන්වීම් ක්‍රම වෙනස් කළ යුතු ය. එහෙත් සංගීත පාඩමේ දී එය එසේ නොවේ...”

සුනිල් සාන්ත යෝජනා කරන සංගීත අධ්‍යාපනය මගින් ශිෂ්‍යයා කුඩා කල සිට ම සංගීත රසිකයෙකු වේ. දැනට සංගීතය උගන්වනුයේ සතියකට පැයක් පමණ තෝරාගත් පිරිසකට පමණි. අන්‍ය සිසුහු විතු නැටුම් ආදී වෙනත් විෂයන් හදාරති. එහෙත් සුනිල් සාන්ත යෝජනා කරනුයේ සියලු ම සිසුන්ට සතියකට දෙනුත් වරක් සංගීත අධ්‍යාපනය ලබා දීම යි. එයින් රසිකත්වය නිර්මාණය කිරීමත් සංගීතය සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරික විෂයක් වීමත් නිරායාසයෙන් සිදු වේ. මෙහි තවත් විද්‍යාත්මක වටිනාකමක් ද ඇත. එනම් පුද්ගල මනසේ සිදුවන පෘථුල වර්ධනය යි. මිනිස් මොළය ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදී ඇත. ඒ ශීඝ්‍රගාමී මොළය හා මන්දගාමී මොළය වශයෙනි. ශීඝ්‍රගාමී මොළයෙන් පාලනය යනුයේ ක්ෂණික ක්‍රියා හා සත්වයෙකු ලෙස වන පැවැත්මයි. මන්දගාමී මොළය මගින් පුද්ගලයාගේ ශික්ෂණය හා සංස්කෘතිය නිර්මාණය කරයි. ශීඝ්‍රගාමී මොළයෙන් ලබා දෙන ආවේගකාරී නියෝග පාලනය කොට හික්මීමට ලක් කරනුයේ මන්දගාමී මොළයේ වර්ධනයත් සමඟයි. මන්දගාමී මොළය විවිධ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය සංඥා හා කේත මගින් සැකසේ. සංගීතය මේ මන්දගාමී මොළය නොහොත් සංබුද්ධිය සඳහා වන මොළය සකස් කිරීමට දායක වේ. කුඩා කාලයේ සිට නිරතුරු සංගීතයට සංවේදී වන දරුවා ඉතා පරිපූර්ණ මනුෂ්‍යයෙකු බවට පත් වේ. සුනිල් සාන්ත යෝජනා කරනු ලැබූයේ එවැනි ප්‍රතිඵල බිහිකරන සංගීත අධ්‍යාපනයකි.

1948 සැප්තැම්බර් 18 වැනි දා ලංකාදීපයෙහි “ ආනන්ද සමරකෝන්” මැයෙන් පළ කළ ලිපියක සුනිල් සාන්ත මෙසේ ලියයි.

“අන් දෙසකට හෝ අන් රැසකට හෝ ගැනි නො වූ සංගීත ක්‍රමයක් අපට නැති අඩුපාඩුව සුළු පටු නොවේ. අපේ පැරණි ජන සම්මත ගීවල සිංහල ගතියක් ඇති වුව ද වුවමනාව එයින් පිරිමසා ගත නො හැකි ය. පර බස හා මුසු නො වූ අපේ හෙළ පැබැඳුම් අපට ම වෙසෙස් වූ සංගීත ක්‍රමයෙකින් ගයන්නට මඟ පාදා ගැනීම ඉතා අවැසි දෙයකි. හින්දුස්ථාන, වංග, කර්ණාට අපරදිග ආදී හැම සංගීතයක් ම පවත්වන සිංහල අපට මෙකලට ගැලපෙන අපේ ම සංගීත ක්‍රමයකුත් නිපදවා ගැනීමට හැකි වුවහොත් ඒ කොතරම් ආඩම්බරයක් ද? අමුතු දෙයක් නිපදවීම එතරම් පහසු දෙයක් නොවේ. ඒ හරිහැටි හැඩගැසී ඒමට සෑහෙන කලක් ගතවෙයි. ආනන්ද සමරකෝන්හු වංග සංගීතයෙහි උදව්වෙන් එයට අනුව අපේ සංගීතයෙහි අමුත්තක් ඇති කළහ. වංග ගී රූපයෙන් හා අන් හැම විදේශ සංගීත ක්‍රමයෙකින් ද අපේ සංගීතය කෙමෙන් ඇත් කොට, අපට ම වෙසෙස් වූ අන් මඟකට හැරවීම ය, දැන් ඇති විය යුතු වෙනස. ගැනි නොවූ සිංහල සංගීතයෙක අවැසි බව සමරකෝන්හු ද හොඳට ම පිළිගනිති. රටට, දැයට, බසට ඇල්ම ඇති සංගීතඥයන් වැර වඩා තම තමන්ගේ කොටස හරිහැටි ඉටු කළහොත්, ඒ වැඩි කල් නොගොස් ඇති කළ හැකි බව ද පිළිගනිති”

මේ සටහනෙන් පෙනෙනුයේ නිදහස ලැබෙන විට ම දේශීය සංගීතයක් තනා ගැනීම පිළිබඳ පැහැදිලි වැඩපිළිවෙළක් සුනිල් සාන්තට තිබූ බව යි. එමෙන් ම දේශීය සංගීතයේ පුරෝගාමියා

යන විරුදාවලිය ලැබීමේ ලෝභයකින් ඔහු ක්‍රියා කර නැත. එය සාමූහික කටයුත්තක් ලෙස ඔහු හඳුනාගෙන තිබුණි. වංග ගී ඇසුරින් සමරකෝනුන් 'හෙළ ගයුවක්' හෝ 'සගයුවක්' (සිංහල ගායනයක් හෝ සංගීතයක්) තැනීමට දැරූ තැන ඔහු මනා ව හඳුනාගෙන සිටි අතර ඉන් හෙළ සගයුවක් උදෙසා ගතහැකි පිටුබලය පිළිබඳ සවිඤ්ඤාණික ව සිටි බව පෙනේ. එමෙන් ම විවිධ සංගීත සම්ප්‍රදායන් සමතික්‍රමණයෙන් ජාතික සංගීතයක් තැනිය යුතු බව ඔහුගේ මතය විය. අනෙක් වැදගත් ම කරුණ නම් දේශීය සංගීතයක් පිළිබඳ ඔහුගේ එළඹුම අනාගතවාදී වීමයි. එනම් අතීතයේ පැවතී නැති ව ගිය යමක් ලෙස දේශීය සංගීතය අතීතයේ සෙවීම කෙරේ ඔහු විශ්වාසය නො තබයි. අතීතයේ යම් අවධිවල ස්වදේශිකයා සංගීතය භාවිත කළ ආකාරය පිළිබඳ ඔහුට හැදෑරීමක් විය. ඒ බව 1941 පෙබරවාරි 02 වන දා සිළුමිණෙහි පළ කළ ලිපියේ ඇරඹුම කියවීමෙන් පසක් වේ. ඒ අවබෝධය ඇති ව ලෝක මට්ටමේ සියලු මූලාශ්‍රය හා ස්වදේශික ජන රිද්මය එක් කොට දේශීය සංගීතයක් තැනීම පිළිබඳ ඔහුට ගැඹුරු දැක්මක් වූ බව පෙනෙයි.

1949 ජූලි මස 10 දින පළ වූ 'හේළි මිහිර' නම් ඔහුගේ ගී පොතට ලියූ හැඳින්වීමෙහි මෙසේ ලියා ඇත.

“ අපේ කලාවන් පිටරටින් බලපෑම් ලද බව සැබෑ යැ. එහෙත් කවර නමුත් කලාවක් මෙරටෙහි වැඩෙන කලා එහි මතු වී පෙනියැ යුත්තේ මෙරටට අයත් හැදීමේ ලකුණු යි. හැදීමකට අයත් එබඳු සියත් ලකුණු (Personal elements) නො දක්වන කිසියම් කලාවෙක් වේ නම් ඒ පණක් නැති දඬු කඩක් පමණෙකි.

'සංගීත' කලාව ගැන ද කියැ යුත්තේ මෙය යි. අපේ සගයුව (සංගීතය) අපේ හැදීමට අයත් සියත් ලකුණු නො දක්වන තාක් ඒ උසස් බවට නො පැමිණේ. හෙළයාගේ රස - රිසි හඳුන්වන, ඔහුගේ සිතූම් පැතුම් පිළිබිඹු කොට දක්වන සගයුවක් මෙහි ඇති වන තාක් 'අපට ද සගයුවක් ඇතැ' යි උදම් වන්නට හෝ 'මේ අපේ සංගීතය යැ' යි ලොවට දක්වන්නට හෝ නො හැකි වනු ඇති. එබඳු බැරිකම් දක්වන දැයෙක් වේ නම්, රටෙක් වේ නම් ඒ රටත්, දැයත් ලොවෙහි ලබනුයේ කවර තැනෙක් ද? විදිනුයේ කවර 'නිදහසෙක්' ද?

'නින්දුස්තාන සංගීතය' අපි අසා පුරුදු ඇත්තම්හ, ගයා පුරුදු ඇත්තම්හ. එය උපන් රටට මැ ගොස් හදාරා පුරුදු ඇත්තම්හ. එහෙත් ඒ පමණෙකින් සැනැසී එ සගයුව මැ මෙහි වපුරන්නට තැන් කළ හොත් අප උගත් දැයින් මේ මා බිමට කළ මෙහෙයෙක් නො වන්නේ යැ. 'නින්දුස්තාන රාගයකට-තාලයකට' අපේ සිතිවිලි දහර සිර කොට බස නස නසා ගී ගයමින්, සදා පරගැති බැවෙන ගැලී, ඉන් මැ සැනැසී 'අපින් මිනිසුම්හ' යි දැපෙනු හෙළ නමට කරන මහත් මැ නිගාවෙකි''(විතාරණ,2001:14).

අන් සම්ප්‍රදායන්ගෙන් ආභාසය ලබමින් දේශීය සම්ප්‍රදායක් නිර්මාණය කරගැනීම පිළිබඳ අවශ්‍යතාව ඔහු මෙහි සටහන් කොට ඇත්තේ ඉතා හැඟීම්බර ස්වරයකිනි. ඔහුට හෙළ හවුලෙන් ලැබුණු අභිප්‍රේරණය මේ වදන්වල දැකිය හැකි වේ.

දේශීය සංගීතයක් නිර්මාණය කිරීමේ දී අන්‍ය සංගීත සම්ප්‍රදායන්ගෙන් ආභාසය ලබා ගැනීමේ වැරද්දක් නැති බව හේ පුනපුනා ප්‍රකාශ කළේ ය.

“ලොවේ කවර දෙයක් වුව ද වැඩිදියුණු වීමේ දී බැහැරින් යම්යම් දේ ඇතුළු වීම වැළැක්විය හැකි නොවේ. එහෙත්, ඒ බැහැරින් එකතු වන දේ පමණට එකතු විය යුතුයි. එසේ නැතහොත් එය ලුණු වැඩි වූ හොද්දක තත්වයට පත් වනු ඇත. ග්‍රීක් හා ලතින් පදවල වහල නිසා ඉංගිරිසිය දියුණු වූ බවට ප්‍රකට යි. එහෙත් ඉන් ඉංගිරිසියට කිසි හානියක් සිදු වී ඇති බවක් අසන්නට නැත” (විතාරණ, 2001:27).

එමෙන් ම අලුතින් නිර්මාණය කරන දේශීය සංගීතය ජනතාවගේ වුවමනාව අනුව ඒ වුවමනාවන් පිරිමැසිය හැකි එකක් විය යුතු බව සුනිල් සාන්ත අවධාරණය කර ඇත (එම: 21). එමෙන් ම ඒ සංගීතය කටුගෙයි තැන්පත් කිරීම සඳහා සකසන්නක් නොවිය යුතු බව ද හෙතෙම අවධාරණය කරයි.

“අද ලොවේ ඇති තාක් සංගීත ක්‍රම අපේ රටේ දක්නට ලැබේ. ඒවායින් වැඩිහරියක් අපේ මිනිසුන් තුළ කාවැදී ඇත. හින්දුස්තාන චිත්‍රපට සංගීතය, හින්දුස්තාන ශාස්ත්‍රීය සංගීතය, හින්දුස්තාන සරල ශාස්ත්‍රීය සංගීතය, වංග සංගීතය, අපරදිග සංගීතය, බයිලා සංගීතය ආදී මෙකී නොකී කෙළවරක් නැති සංගීත ක්‍රමවලින් පිරි ඉතිරි ඇති අපේ රටේ පිරින අනුව හෝ වැදි ගිය අනුව හෝ ගිය සංගීතයකට කොතරම් ඉඩක් ලැබේ ද යන්න අපට ම හිතා ගත හැකි ය. මේ අපේ දේශීය සංගීතය යැයි වුවමනා විටෙක ඇද පෙන්වීම සඳහා කටුගෙයි තැන්පත් කොට තබනු සඳහා සංගීතයක් නිපදවා ගැනීම අපේ බලාපොරොත්තුව නම්, දේශීය සංගීතයක් ගැන නොසිතා නිකම් සිටීම වඩා සුදුසු ය. අපට වුවමනා වී ඇත්තේ කෞතුක වස්තුවක් නොවේ. අපේ දිනපතා ජීවිතයට ප්‍රයෝජනවත් වන අංගයෙකි. ඒ නිසා අද අපේ රටේ දක්නට ලැබෙන සංගීත ක්‍රමයෙකින් වැසී යන තත්වයේ සංගීතයක් නොව හැම විට ම මතු වී පෙනෙන සංගීතයක් හැඩ ගසා ගැනීම අපේ කාර්යය විය යුතු ය. දේශීය සංගීතය පිළිබඳ ව මගේ වැඩකොටස මා අතගැසූයේ එකී අදහස පෙරදැරි කොට ගෙන ය” (එම:28)

ඔහු දක්වන ආකාරයට මෙරට වැසියන් අනෙක් සියලු ම සංගීත සම්ප්‍රදායන්ට වඩා වැළඳගන්නා සංගීත සම්ප්‍රදායක් නිපදවිය යුතු බව ඔහුගේ කල්පනාව විය. එනම් ඒ වෙනෙකක් විසින් එම දේශීය සම්ප්‍රදාය මතුකොට ගෙන නැගී සිටියහොත් එලෙස තැනූ දේශීය සංගීතයෙන් පළක් නොවනු ඇත. සුනිලුන්ගේ ඕලු පිපිලා, හඳපානේ, ලංකා ලංකා, මිහිකත නලවාලා, වලාකුළින් බැස, වරෙන් හින්සැරේ වැනි ගීත කවර සංගීත සම්ප්‍රදායන් ඉස්මතු වුව ද වියැකී නොයන අයුරින් දේශීය ජන විඥානය තුළ පැලපදියම් වී ඇත (කුලතුංග, 2017.06.12). වෙනත් සම්ප්‍රදායන් විසින් දේශීය සම්ප්‍රදාය ලෙස ස්ථාපිත කරනු ලැබූ සම්ප්‍රදාය යටපත් කොට නැගී සිටීමක් ඒ ඊනියා දේශීය සම්ප්‍රදායේ නටඹුන් පවා ඉතිරි නොකොට වියැකී යාමත් පිළිබඳ කදිම නිදසුනක් ලෙස සරච්චන්ද්‍රගේ ‘මනමේ’ නාට්‍යය දැක්විය හැකි ය. මනමේ ශෛලිගත ගීත නාටකයකි. ඒ ආරේ අනෙක් සාර්ථක වූ නාට්‍යය නම් සිංහබාහු ය. ඉන් පසු ව සුගතපාල ද සිල්වා ප්‍රමුඛ ස්වාභාවික ශෛලියේ නාට්‍යකරුවන් විසින් ඊනියා දේශීය නාට්‍ය සම්ප්‍රදාය වූ ශෛලිගත (නාඩගම්) ක්‍රමය අභාවිත තත්වයට පත් කරනු ලබයි. දේශීය සම්ප්‍රදායක් තැනීමට කළ මහන්සිය නිරර්ථක බව ඉදිරි දශකය ඇතුළත දී ම පෙනෙන්නට පටන් ගති. මේ තත්වය සංගීතය සම්බන්ධයෙන් කල් තියා ම හඳුනාගත් පුද්ගලයා සුනිල් සාන්ත යි. ඔහු පොදුජන සංගීත සම්ප්‍රදායක් විනා විදග්ධ ප්‍රිය ශාස්ත්‍රීය සම්ප්‍රදායක් පිළිබඳ විශ්වාසය නො තැබී ය.

“ශාස්ත්‍රීය යන පදය පරමාණු බෝම්බයටත් ජලකර බෝම්බයටත් වඩා ගිගුම් සහිත බව අපට වඩා හොඳින් අපේ රටේ එක්තරා කොටසක් දනිති. බලය ලබා ගැනීමට හෝ බලය රැක ගැනීමට හෝ නිකම් ම බය ගැන්වීමට හෝ පරමාණු ජලකර බෝම්බයක් ගැන සඳහන් කිරීම පමණක් හොඳට ම ප්‍රමාණවත් බව දැන් ලොවේ පිළිගැන්ම යි. එසේ ම අපේ රටේ එක්තරා කොටසකට මේ ශාස්ත්‍රීය පදයෙන් ද මහ වැඩ සිදු විය” (විතාරණ,2001:21).

සංගීතය ශාස්ත්‍රීය කිරීම මගින් විශාල පිරිසක් ඉන් පිටමත් කිරීම සිදු කෙරිණ. සංගීතය පොදු ජන ජීවිතයේ අංගයක් බවට පත් වීම වැළකිණ. සියලු දෙනා සංගීතය දත්, ගී ගැයිමට හා රස විඳීමට දන්තා ජාතියක් වීමට තිබූ අවකාශය අහුරා දැමිණ. අශිෂ්ටත්වයන් ආතතියත් රජයන සමාජයක් බවට මේ සමාජය පත්වීමට ඒ ශාස්ත්‍රීයකරණය හේතු විය. අද අත්විඳින සංස්කෘතික පන්තිභේදය හා අවරසිකත්වය එහි ප්‍රතිඵල වේ. “ශාස්ත්‍රීය” හා “පීචං” යනුවෙන් ධාරාවන් දෙකක් නිර්මාණය වීමත් පීචං ධාරාව පසුව පොදුජන ධාරාවක් ලෙස වර්ධනය වී අද වන විට ශාස්ත්‍රීය ධාරාව යටපත් කොට දැමීමත් මේ ශාස්ත්‍රීය හා ඉන්ද්‍රියානුකරණයේ ප්‍රතිඵල යි. මේ ශාස්ත්‍රීය සම්ප්‍රදාය ගොඩනැගීම සඳහා භාවිත කළ බලව්‍යුහ දෙදරා යන විට ඒවාට පැවති පදනම ද නැති ව යන අයුරු නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. එය කැසට්පට නිෂ්පාදනයෙන් ඇරඹී 1992 දී පෞද්ගලික ගුවන්විදුලි නාලිකා ආරම්භවීමෙන් වඩාත් තීව්‍ර භාවයට පත් ව අන්තර්ජාලය හරහා පරිපාකයට ගමන් කර ඇත. ශාස්ත්‍රීය බලවේග විසින් යටපත් කළ පොදු ජන ධාරාවන්ට හිස එසවීමට විසල් ඉඩහසරක් කඹුදු මාධ්‍යවල වර්ධනයත් සමග සිදු ව ඇත. ඒ බලෙන් යටපත් කළ ද නිරන්තරයෙන් පොදු ජනයා අතර පැවති සංගීත සම්ප්‍රදායන් මේ අවධියේ ප්‍රධාන ධාරාව බවට පත්වන්නේ ඒ අනුව වේ. සුනිල් සාන්ත, ක්ලැරන්ස් විජේවර්ධන හා ප්‍රේමසිරි කේමදාස වැනි පොදු ජන ධාරාවේ සංගීතඥයන්ගේ ගමන්මග මේ වන විට බමුණු කුලය බිඳ දමා ප්‍රධාන ධාරාව බවට පත් ව තිබීමෙන් එය සනාථ වේ.

සුනිල් සාන්තට එරෙහි කුමන්ත්‍රණය

ගාල්ල පාඨශාලා පරීක්ෂක ව සිටි එස්.එල්.බී.කපුකොටුවේ මහතාගේ ද අනුදැනුම ඇති ව 1939 දී ශාන්ති නිකේතනයට ගොස් එහි වසරක් ගායනය වාදනය හා වංග සංගීතය උගෙන 1940 දී භාත්කණ්ඩේ සංගීත විද්‍යාලයේ වසර 4ක් උගෙන රතන්ජංකර් කුමා වෙතින් සංගීත විශාරද උපාධිය පළමු පන්තියේ සාමාර්ථයක් සහිත ව ලබා 1944 දෙසැම්බර් මෙරටට පැමිණෙන සුනිල් සාන්ත, කපුකොටුව මහතා හමු වී සංගීත ගුරු පත්වීමක් ඉල්ලා සිටිය ද ඔහුට ලැබෙනුයේ සරඹ ගුරු පත්වීමකි. ඔහු එය ප්‍රතික්ෂේප කරයි. සංගීතය පිළිබඳ ඒ වන විට දිවයිනේ උසස් ම සුදුසුකම් සහිත ව සිටි ඔහු රජයේ සංගීත විද්‍යාලයේ ප්‍රධානියා කළ යුතු ව පැවති මුත් ලයනල් එදිරිසිංහ මහතා කලින් ලංකාවට ගෙන්වාගෙන එම තනතුරට පත් කිරීමට බලධාරීන් කටයුතු කර තිබුණි. ‘ශාස්ත්‍රීය සංගීත ප්‍රබෝධය’ මැයිත් හඬ සඟරාවට ලිපියක් සපයන සංගීතවේදී දයාරත්න රණතුංග මෙසේ සටහන් කරයි.

“1948 දී ශ්‍රී ලංකාවට නිදහස ලැබීමෙන් පසු බ්‍රිතාන්‍ය රාජ්‍ය උණුසුමෙන් මිදෙන්නට ලාංකික බුද්ධිමතුන්හට මහත් වූ අවශ්‍යතාවක් හා අභිලාශයක් ඇති විය. සී.ඩබ්ලිව්.ඩබ්ලිව් කන්නන්ගර මැතිතුමාගේ අවශ්‍යතාව පරිදි නිදහස් අධ්‍යාපන ක්‍රමය හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ සංගීත අංශය දියුණු කිරීමට ගත් උත්සාහයක ප්‍රතිඵලය වශයෙන් එවකට භාරතයේ සිටි ආචාර්ය විශාරද ලයනල් ඵදිරිසිංහ මහතා ලංකාවට ගෙන්වා ගැනීමට මුල් වූයේ ද සී.ඩබ්ලිව්.ඩබ්ලිව්. කන්නන්ගර මැතිතුමා බැවි, ලයනල් ඵදිරිසිංහ ගුරුතුමා අපසමඟ පැසු බැවි මගේ මතකයේ ඇත” (හඬ,2013:57).

රණතුංග පවසන ආකාරයට ඵදිරිසිංහ ගෙන්වාගනු ලැබූයේ කන්නන්ගර නම් එය සිදුවිය යුත්තේ 1931-1946 අතර කාලයේ විය යුතු ය. මන්ද කන්නන්ගර අධ්‍යාපනය සම්බන්ධ ව වගකීමක් ඉසිලූයේ ඩොනමෝර් සංස්කරණ අනුව බිහි වූ පළමු රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ හා දෙවන රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ ය. 1948 ට පසු ඔහු කිසි විටෙක අධ්‍යාපනය සම්බන්ධ ව බලධාරියෙකු වී නැත. ලයනල් ඵදිරිසිංහ පිළිබඳ ව ප්‍රචලිත ව ඇති කරුණු සියල්ල ම පාහේ ඔහු විසින් ම විවිධ අය සමඟ පැවසූ දෑ වේ. ඒවායේ සත්‍ය අසත්‍යභාවය තහවුරු කර ගැනීමට කිසිදු මගක් නැත. ඵදිරිසිංහ මහතා ද 1933 දී ඉන්දියාවට ගොස් ලංකාවට පැමිණ ඇත්තේ 1944 දී ම ය. ආනන්ද විජයවීර දක්වන ආකාරයට ඵදිරිසිංහ සංගීත විශාරද උපාධිය ලබා ඇත්තේ 1946 දී ය (දිවයින,2010.05.23). එපමණක් නොව එහි සඳහන් වන “1925 දී රචිතදාන නාගෝර්තුමා මහින්ද විදුහලට පැමිණියේ ය. එතුමා ලයනල් ඵදිරිසිංහට ‘ජන ගත මන’ගීතය පුහුණු කළේ ය.1928 දී ලංකාවට පැමිණි මහත්මා ගාන්ධිතුමා ‘රසුපති රාගව රාජා’ ගීතය ලයනල්ට පුරුදු කළේ ය’ වැනි කරුණු ද තවත් එවැනි ම “වීර ක්‍රියා” පිළිබඳ ප්‍රකාශන ද ඇත. ඒවා සියල්ල කියවූ විට දැනෙනුයේ ඔහු තමා පිළිබඳ සාහිත්‍යයක් නිර්මාණය කර ඇති බව යි. ඒවායේ සත්‍ය අසත්‍යභාව සනාථ කිරීමට කවර හෝ සාක්ෂ්‍ය නැත. කෙසේ නමුත් 1952 දී රජයේ සංගීත විද්‍යාලයේ ආරම්භක විදුහල්පතිවරයා වූයේ ඔහු ය. ඔහු සුනිල් සාන්තට පෙර ලංකාවට ගෙන්වාගෙන එම තනතුර පිරිනැමීම සරච්චන්ද්‍ර, ඇම්.ජේ. පෙරේරා ආදීන්ගේ මැදිහත්වීමෙන් සිදු ව ඇති බව විජිත් කුමාර සේනාරත්න පවසයි. වරක් ලීලා සාන්ත මැතිනිය සමඟ සුනිල් සාන්ත සඳහන් කළ කරුණක් එතුමිය විජිත් කුමාර සමඟ පැවසූ බව ඔහු සඳහන් කරයි. එනම් ඉන්දියාවේ සිටිය දී සුනිල් සාන්ත ලංකාවේ ජනප්‍රිය ගායකයෙකු වී සිටීමත් හාත්මනේඛ විද්‍යාලය කුළ ද ප්‍රචලිත වී සිටීමත් පිළිබඳ ඵදිරිසිංහ සඳහන් කොට ඇත්තේ ‘සුනිල් දැන් කොතරම් ජනප්‍රිය වෙලා හිටියත් ලංකාවට ආවට පස්සෙ වැඩ කරන්න වෙන්නෙ මගේ යටතේ තමයි’(මිහිකක නැලවූ ගී හඬ, 2017.11.19) යනුවෙනි. මේ තොරතුරුවලින් ගම්‍ය වනුයේ ඵදිරිසිංහ යම් පූර්වයෙන් සැලසුම් කළ ක්‍රියාවලියකට සම්බන්ධ වී සිටි බව යි. ඵදිරිසිංහයන් කළ සංගීත නිර්මාණ කිසිවක් ප්‍රචලිත වී ද නැත. සුනිලුන්ට එරෙහි පළමු ව්‍යාපාරය එය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

මේ කොන් කිරීමවලින් නොසැලකූ සුනිල් සාන්ත 1946 දී ඕලු පිපීලා ගීතය පටිගත කිරීමත්, රිදී වලාව කෘතිය පළ කිරීමත් හෙළ හවුලේ ක්‍රියාකාරිකයෙකු ලෙස ප්‍රචලිත වීමත් 1947 දී ‘හෙළ රිදී

වලාව' පළ කිරීමත් 1948 දී “Sunil Santha, Song Folio” පළ කිරීමත් ප්‍රසංග සිය ගණනකට සහභාගී වී රට පුරා ප්‍රචලිත ව සිටීමත් නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. එසේ තිබිය දී ලයනල් ඒදිරිසිංහ, ඇම්. ජේ. පෙරේරා හා ඒදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර යන අයගේ යෝජනාවකට අනුව 1949 දී භාත්බණ්ඩේ සංගීත පීඨයේ අධිපති පණ්ඩිත් රතන්ජන්කර් මහතා ලංකාවට ගන්නා ගැනීමට ගුවන්විදුලියේ ප්‍රධානියා ව සිටි ජෝන්.එෆ් ලැම්සන් කටයුතු කළේ ය. එහි අරමුණ වූයේ ගුවන්විදුලියේ සංගීත අංශය වර්ධනය කිරීම යි. මේ අවස්ථාවේ ගනු ලැබූ තීරණ අනුව ගුවන්විදුලියේ සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි භාෂා සඳහා සංගීත අංශ පිහිටුවා ශාස්ත්‍රීය, සරල හා ජන ගී සම්ප්‍රදායන්ට අයත් ගී ශ්‍රාවකයන් වෙනුවෙන් ප්‍රචාරය කිරීම වැනි තීරණ ගන්නා ලදී. මේ කටයුතු මෙලෙස සිදුවෙද්දී සරච්චන්ද්‍රගේ මැදිහත්වීමෙන් ඇම්.ජේ ගුවන්විදුලියේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් බවට පත් විය. ඇම්.ජේ, සරච්චන්ද්‍ර හා ඩී.පී දයාරත්න යන තිදෙනා එක් ව ගුවන්විදුලිය හා අනෙකුත් මාධ්‍ය විෂයෙහි කළ බලපෑම පිළිබඳ පර්යාවලෝකනයක් සරත් අමුණුගමගේ 'මනමේ මතක් වී' කෘතියේ ඇතුළත් වේ (අමුණුගම,2005:52-60).

1952 දී ගුවන්විදුලියේ සිංහල ශිල්පීන් ප්‍රමිත කිරීම සඳහා පරීක්ෂණයක් කිරීමට තීරණය විය. එය සරච්චන්ද්‍ර, ලයනල් ඒදිරිසිංහ හා ඇම්.ජේ පෙරේරා යන අයගේ අවධානයට අනුව ගත් තීරණයක් බව නිරීක්ෂණය වේ. මේ පරීක්ෂණය පැවැත්වීම සඳහා නැවතත් රතන්ජන්කර් පඬිවරයා ගෙන්වී ය. පරීක්ෂණය වර්ජනය කිරීමට සුනිල් සාන්ත තීරණය කළේ ය. ඔහු ඊට හේතු ලෙස දැක්වූයේ මෙරට රසිකයා සඳහා සංගීතය ඉදිරිපත් කිරීමට හින්දුස්ථානී සංගීතය පිළිබඳ ගුරුවරයෙකු යොදා නො ගතයුතු ය යන අදහසේ පිහිටා ය. පරීක්ෂණයට සහභාගී නො වූයේ සුනිල් සාන්ත පමණි. අන්‍යයෝ සහභාගී වූහ. එම පරීක්ෂණයට සහභාගී නො වූහොත් ගුවන්විදුලියෙන් පිටමත් වීමට සිදුවන බව ඇම්.ජේ. පෙරේරා පෞද්ගලික ව ම සුනිල් සාන්තට දන්වා ඇත (හඬ,2013,අප්‍රේල්-ජූනි:40). එහෙත් ඔහු පරීක්ෂණයට සහභාගී නො වීම නිසා ගුවන්විදුලියෙන් ඉවතට විසි විය. මේ පිළිබඳ පුවත්පත් ආදියෙහි බොහෝ සෙයින් විවේචන පළ වූ අතර ප්‍රචාරකී විෂය භාර අමාත්‍ය නඬේසන් මහතා ද ඇම්.ජේ ගෙන් මේ පිළිබඳ ව විමසූ විට ඊට පරිපාලනමය පිළිතුරක් දී සුනිල් සාන්තට කිසිදු සාධාරණයක් ඉටු නො කොට සිටීමට හේ ප්‍රවේසම් වී ඇත. මේ පිළිබඳ සුනිලුන්ගේ විවේචනය මෙබඳු ය.

“අපේ රට ඉන්දියාවේ කොටසක් කැරැගැනීම සඳහා හැම උපායක් ම යොදන්නේ අද ඊයේ සිට නොවේ. අද අපේ රටට මුණ දෙන්නට සිදුවී ඇති ලොකු ම ප්‍රශ්නයන් ඉන්දියානු ප්‍රශ්නය බව නො රහසකි. මේ රට දෙස හොර ඇහින් බලන ඉන්දියානුවන් හැම දෙනගේ ම බලාපොරොත්තුව ඔවුන්ගේ පරමාර්ථය මුදුන්පත් කර ගැනීම සඳහා යම් කිසිවක් කිරීමයි. රතන්ජන්කර් මහතා ද පරීක්ෂණයක් සඳහා අපේ මුදලින් මෙහි රැඳී කෙළේ අන් කිසිවක් නොව, සංගීතය අතින් අපේරට ඉන්දියාවේ කොටසක් කැරැ ගැනීමට අත්තිවාරම දැමීම යි. ඒ සඳහා සෑම උදව්වක් ම, අපේ රටේ සිටින දේශ- ලෝභී, ජාති ලෝභී හීන දීන පරගැති “ශාස්ත්‍රීය” කාරයන් ගෙනුත් “සිංහලස්තාන” කාරයන්ගෙනුත් නො අඩු ව ලැබීණි”(විතාරණ,2001:27).

සුනිල් සාන්ත මේ තත්වය ඒ අවස්ථාවේ විශ්ලේෂණය කළ ආකාරය එබඳු වේ. පසු ව මේ තත්වය වඩා බරපතල ස්වරූපයක් ගන්නා බව නිරීක්ෂණය කළ හැක්කේ 1971 දී රාජ්‍ය යන්ත්‍රණයට පහර දුන් තරුණ ව්‍යාපාරයේ පන්ති 5න් එකක් “ඉන්දියානු ව්‍යාප්තවාදය” විමෙනි. වසන්ත කුලකුංග අවධාරණයෙන් ප්‍රකාශ කරන ආකාරයට මේ ක්‍රියාවලිය අහම්බයක් හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවලියක අදේශපාලනික ප්‍රතිඵලයක් නොවේ. මේ පිටුපස ඉන්දියානු රජය සිටි බව ඔහුගේ විශ්වාසය යි. ස්වදේශීකරණය වෙනුවට ඉන්දියානුකරණය දියත් කළ සියලු දෙනා විවිධ අවස්ථාවල ඉන්දියාවෙන් විවිධ ලාභ ප්‍රයෝජන හා සම්මාන ලබා ඇත. එමෙන් ම එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිංහල ජාතික සංගීතයක් හා රසික සමාජයක් නිර්මාණය නොවූ නිසා තවමත් ඉන්දියාවේ සංස්කෘතික නිෂ්පාදනවල ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළක් බවට ලංකාව පත් ව තිබේ. අනෙක් අතට සංගීතය හැදෑරීම සඳහා හැම ලාංකිකයා ම ඉන්දියාවට යා යුතු ය. එමගින් ද ඉන්දියාවට වාසි සැලසේ.

විශ්ලේෂණය

සරච්චන්ද්‍ර හා සුනිල් සාන්ත ගැටුම හුදු පුද්ගලබද්ධ ආරවුලක් ලෙස වටහා ගතහොත් ඉන් ලැබිය හැකි ශෝකයක් නැත. එහි පිටුපස ඇති දේශපාලන ආර්ථිකය සොයා බැලීම හෝ මේ සිද්ධි පසුබිමේ ඇති මිනිස් ක්‍රියාකාරීත්වය මනෝ විශ්ලේෂණයට ලක් කිරීම වැනි විශ්ලේෂණ ක්‍රියාවලියකට යොමු විමෙන් යම් පලදායී දැනුමක් සපයා ගත හැකි ය. මෙහි දී ඉතිහාසමය එළඹුමකින් දේශපාලන ආර්ථික ක්‍රියාවලිය විශ්ලේෂණය කිරීමට උත්සාහ කෙරේ.

යටත්විජිතභරණය හා ස්වදේශීකරණය

යම් ජන පිරිසක් වෙනත් ජන පිරිසකගේ බලහත්කාරය යටතේ පාලනය වීම එම යටත් ජනයාගේ දේශපාලන ආර්ථිකයට මෙන් ම සංස්කෘතියට කරන බලපෑම සුළු පටු නොවේ. ලංකාව දූපතක් වීම නිසා පැහැදිලි ව වෙන් කොට හඳුනාගත හැකි භූගෝලීය වපසරියක් ඇත. එහෙයින් එහි වාසය කළ සියලු ජනයා ස්වදේශික ජනයා ලෙස සැලකිය හැකි ද? නැතහොත් සිංහල භාෂාව කතාකරන ජනයා එහි ස්වදේශික ජනයා ලෙස ගන්නේ ද? එසේත් නැතහොත් සිංහල බස කතා කරන බෞද්ධාගමිකයෝ පමණක් ස්වදේශිකයෝ ද? යන ප්‍රශ්නය මතු වේ. එසේ නම් ස්වදේශික සංස්කෘතිය යනු කුමක් ද? ස්වදේශිකයා ලෙස සැලකිය හැක්කේ කවුද? යන සංකීර්ණ ප්‍රශ්න සමූහයක් මතු වේ. 1500 ගණන්වල දී පෘතුගීසීන් ලංකාවට පැමිණෙන විට ලංකාව දේශපාලනික ව ඒකීය රාජ්‍යයක් ව නො පැවතුණි. එහි ඒකීය සංස්කෘතියක් හෝ ඒකීය භාෂාවක් ද නො පැවතිණ. නුවර කලාවියේ මිනිසුන් භාවිත කළ බස දිගාමඩුල්ලේ භාෂාවෙන් වෙනස් විය. කන්ද උඩරට බස පහතරට භාෂාවෙන් වෙනස් විය. යම් පමණකින් හෝ සමාජය එක් සේසත් කරනු ලැබූයේ ආගම මගිනි. එනම් “ජයසිරි මහ බෝධියට වැදින මිනිස්සු” වැනි පොදු එකඟතා පොදුවේ රට පුරා විසිර පැවතියා විය හැකි ය. මේ අවධියේ පැවති සංස්කෘතිය ලාංකික හෝ ස්වදේශික සංස්කෘතියක් නොවේ. එය කලාපීය සංස්කෘතියකි. එය ඉන්දු

උපමහදේවිපික සංස්කෘතිය ලෙස නම් කිරීම වඩාත් උචිත ය. සංස්කෘතියේ ප්‍රධාන ධාරාවන් සියල්ල කලාපීය විය. එහෙත් භූගෝලීය වෙනස් කම් අනුව පුද්ගල කණ්ඩායම් කලාපයෙන් වෙන් ව කුටීරගත ව සිටීම නිසා ඇති වූ ආවේනික ලක්ෂණ ද නො තිබුණා නොවේ. යටත්විජිතකරුවා පැමිණ යටත් කොටගත්තේ මේ අවකාශය යි. යටත්විජිතකරුවා මේ ප්‍රදේශවලට පැමිණියේ වෙළෙඳාම, මංකොල්ල කෑම හා සොරකම් කිරීම වැනි දෑ සඳහා බව ඔවුන් කළ කී දෑ අධ්‍යයනය කළ විට පෙනෙයි. මංකොල්ල කෑම අතින් පෘතුගීසීහු ප්‍රමුඛ තැනන් ගනිති. ඔවුන් සමඟ පැමිණි ආගමික පූජකයන් ආගමික ස්ථාන හා අධ්‍යාපන අවස්ථා ආරම්භ කෙළේ ස්වදේශිකයන් සඳහා නොවේ. ඔවුන් ඒවා අරඹන ලද්දේ ඔවුන්ගේ පිරිස වෙනුවෙනි. ස්වදේශික පිරිස් ද ක්‍රමයෙන් මේ යටත්විජිතකරුවාගේ ආගමක් අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීම මගින් එතෙක් ඔවුන් සතු නොවූ භෞමික බලය ලබා ගැනීමට මේ ආක්‍රමණිකයන්ට හැකි විය. ලංකාව ඉංග්‍රීසීන්ට යටත් වීමෙන් පසු අපගේ එතෙක් පැවති සංස්කෘතික හා දේශපාලනික අවකාශය පොදුරාජ්‍ය මණ්ඩලීය කලාපය දක්වා පුළුල් විය. එනම් ලංකාව ඉංග්‍රීසීන් විසින් නම් කරනු ලැබූයේ 'බ්‍රිටිෂ් සිලෝන්' යනුවෙනි. එහි වැසියෝ බ්‍රිතාන්‍යයේ ද අර්ධ පුරවැසියෝ වූහ. බ්‍රිතාන්‍යයට යටත් ව පැවති අප්‍රිකානු ලතින් ඇමරිකානු හා ආසියානු රටවල් අපට සමාන රටවල් විය. ඒවායේ පුරවැසි අයිතිය අපට ද විය. ඒ මේ සියලු යටත්විජිතවල කේන්ද්‍රය බ්‍රිතාන්‍යය වූ බැවිණි. මෙලෙස අවකාශීය අන්‍යතාව පිළිබඳ කරුණ ඉතා සංකීර්ණ වූවක් බව පෙනෙයි. 1948න් පසුව මේ අවකාශය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය නිරාකරණය කරගනුයේ ජාතික රාජ්‍යයක් ලෙස අවකාශය අර්ථ ගන්වා ගැනීමට උත්සාහ කිරීමෙනි. අවකාශයේ පැවති බහුවිධ අන්‍යතා ලක්ෂණ පිළිබඳ සමාජයක් ඇති කොට නො ගෙන ජාතික රාජ්‍යයක් ලෙස 'ශ්‍රී ලංකාව' අර්ථ ගැන්වීමේ දී සිදු වූ සමස්ත ක්‍රියාවලිය ඉතා සංකීර්ණ හා වැරදි සහගත එකක් වන බව වැඩි කලක් නො ගොස් ම වැටහුණ මුත් තවමත් එම වැරදි හඳුනා ගෙන ප්‍රතිකර්ම යෙදීමට යොමු වී නැත. 1972 දී ජනරජ ව්‍යවස්ථාව මගින් මේ ස්වදේශිකරණ ක්‍රියාවලිය දේශපාලනික වශයෙන් පරිසමාප්තියට පත් කරගන්නා ලදී.

යටත්විජිතයක් වූ පසු ස්වදේශිකයාට ඉන් මිදීම සඳහා ආකාර දෙකක ක්‍රියාවලියක නිමග්න වීමට සිදු වේ. ඒ යටත්විජිතභරණය හා ස්වදේශිකරණ ක්‍රියාවලිය යි. යටත්විජිතභරණය සන්නද්ධ ක්‍රියාවලියකින් මෙන් ම සංස්කෘතික ක්‍රියාවලියකින් ද කළ හැකි ය. ලංකාව 1815 පූර්ණ ලෙස බ්‍රිතාන්‍ය වෙළෙඳ බලයට යටත් වූ පසු ස්වදේශිකයෝ 1818 දීත් 1848 දීත් සන්නද්ධ ක්‍රියාවලියකින් යටත්විජිත භරණය සඳහා ප්‍රයත්න දැරූහ. මීට නායකත්වය දුන් ස්වදේශික ප්‍රභූන් සම්බන්ධ ව නඩු අසා ඔවුන් මරා දැමීම හෝ පිටුවහල් කිරීම කරන ලදී. සාමාන්‍ය සෙබළු හා ඊට සම්බන්ධ පිරිස් ඉතා කුරිරු ලෙස ඝාතනය කර එම ස්වදේශිකරණ ක්‍රියාවලිය නතර කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව ස්වදේශිකරණ ක්‍රියාවලිය සංස්කෘතිකමය ස්වරූපයක් ගන්නා ලදී. ආගමික පුනරුද්‍රව්‍යාපාරය ඒ අතින් ප්‍රමුඛ වේ. බෙම්තොට අත්තදස්සී, යාත්‍රාමුල්ලේ ධර්මාරාම, හික්කඩුවේ සුමංගල ආදී හිමිවරුන්ගෙන් ඇරඹී ශාසනික සේවයන් ගිහි පැවිදි උගතුන් විසින් අරඹනු ලැබූ දේශීය අධ්‍යාපන ව්‍යාපාරයක් කුමාරතුංග මුනිදාසගේ මූලිකත්වයෙන් ඇරඹී

“හෙළහවුල” නමැති භාෂා ව්‍යාපාරයක් මේ යටත්විජිත අවධියේ ස්වදේශීකරණයේ නියැලී සංස්කෘතික කණ්ඩායම් වේ. වාමාංශික පක්ෂ හා ලිබරල්වාදී දේශපාලන සංවිධාන දේශපාලනය ස්වදේශීකරණය සඳහා සටන් කරමින් සිටියේ ය. 1848 සිට 1948 දක්වා වූ මේ අවධිය යටත්විජිත අවධියේ ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපාරය වේ. 1848 දී නිදහස ලැබීමෙන් අනතුරු ව ස්වදේශීය හා විදේශීය විශ්වවිද්‍යාලයවල උගත් නූතනවාදී කණ්ඩායමක් විසින් ස්වදේශීකරණ ක්‍රියාවලිය වෙනත් ආකාරයකට අරඹන ලදී. මේ 1948 සිට 1972 දක්වා වූ ස්වදේශීකරණ ක්‍රියාවලිය පශ්චාත් යටත්විජිත ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපාරය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

සුනිල් සාන්ත හා සරච්චන්ද්‍ර යන දෙදෙනා ම ස්ථානගත කළ හැක්කේ මෙකී පශ්චාත් යටත්විජිත ස්වදේශීකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ යි. මොවුන්ගේ ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වූයේ යටත්විජිතකරණය නිසා විවර වූ අධ්‍යාපන අවස්ථාවලින් එල ලබා ලෝකය පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයකින් ස්වදේශීකරණ ව්‍යාපෘතියේ නිරත වීම යි. ඔවුන් යටත්විජිත හරණයට වඩා එහි අංග සමතික්‍රමණය කරමින් සම්ප්‍රදායන් අලුතින් සකසා ඒවා ස්වදේශීය අන්‍යන්‍යතාවේ අංග ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම විෂයෙහි උනන්දු විය. ඔවුන්ට පෙර සිටි පිරිස උත්සාහ කෙළේ බොහෝ සෙයින් පෙර පැවතිනැයි සිතූ සම්ප්‍රදාය සෙවීමත් ඒවා යළි නඟාසිටුවීමට උත්සාහ කිරීමටත් ය. පියදාස සිරිසේන වෙනුවට මාර්ටින් වික්‍රමසිංහත්, ජෝන් ද සිල්වා වෙනුවට සරච්චන්ද්‍රත්, පී.බී අල්විස් පෙරේරා වෙනුවට ගුණදාස අමරසේකරත් එලෙස නිර්මාණය විය. මෙලෙස පෙර පැවති සංස්කෘතික ව්‍යාපාරය විස්ථාපනය කොට නව සම්ප්‍රදායක් නිර්මාණය වීම 1950 ගණන්වල දී සිදු වූ අතර එමගින් නව විදග්ධ පන්තියක් නිර්මාණය කිරීම සිදු විය. සංගීතය විෂයෙහි 1950 දශකයේ සිදුවූ ප්‍රධාන ම කාර්යය වූයේ සුනිල් සාන්තගේ ස්වදේශීක සම්ප්‍රදාය යටපත් කොට හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීත සම්ප්‍රදාය මතුපිටට ගෙන ඒම යි. එමගින් ස්වදේශීකරණ ක්‍රියාවලිය ඉන්දියානුකරණය බවට පත් කෙරිණ. ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාරය ඉන්දියානු බලපෑමෙන් යුක්ත වීමේ අතුරු ඵලයක් ලෙස එය හඳුනාගත හැකි ය. 1956 සිදු වූ ඇතැම් දේශපාලන වෙනස්කම් ඒ අවස්ථාවේ ප්‍රගතිශීලී වෙනස්කම් ලෙස වටහා ගත්ත ද ඒවා දිගුකාලීන විනාශකාරී විපාක ඇති කළ බව පෙනෙයි. විශේෂයෙන් සිංහල බෞද්ධ ජාතිකවාදයේ දේශපාලනික ඒකාධිකාරය ඉතා නරක ප්‍රතිඵල ජනනය කළ බව පෙනෙයි. මේ ස්වදේශීකරණ ක්‍රියාවලිය නිරෝගී හා සබුද්ධික නො වූ අතර එය වරෙක ඉන්දියානුකරණය ලෙසත් තවත් විටෙක යුරෝපාකරණය ලෙසත් ක්‍රියාත්මක විය. යටත්විජිතහරණය මතුපිටින් පෙනෙන වෙස්කම්වලින් ඔබ්බට ගිය බවක් නො පෙනිණ. ‘යුස්ටස් රෙජිනල්ඩ්’ යන ඉංග්‍රීසි නාමය අත්හැර දැමීම යටත්විජිතහරණය යි. ඒ වෙනුවට සරච්චන්ද්‍ර යන නම ගැනීම ස්වදේශීකරණය නොවේ එය ඉන්දියානුකරණය හෝ වංග කරණයයි. ජොසප් ජෝන් යන්න අතහැර සුනිල් සාන්ත යන්න ගැනීම නම් ස්වදේශීකරණයට උදාහරණයක් ලෙස ගත හැකි ය. එහෙත් නම මාරු කිරීමෙන් පමණක් ස්වදේශීක සංස්කෘතියන් නිර්මාණය කළ නොහැකි ය. 1943ත් පසුව ගොඩනැගූ විශ්වවිද්‍යාලවලින් බිහි වූ උගතුන් සමාජ දේශපාලන ව්‍යාපාරයක් ලෙස සංවිධානය වූවෝ නොවෙති. ජේරාදෙණි ගුරුකුලය ලෙස නම් කළ මේ පිරිසට සමාජ ව්‍යාපාරයක විනය හෝ හික්මීම නො තිබුණි. මොවුහු පුද්ගලික අභිලාෂ

පෙරදැරි කර ගත් කණ්ඩායමකි. බේදවාචකය නම් රටක ජාතික සංස්කෘතිය තීරණය කිරීමට අසංවිධිත කණ්ඩායමකට ඉඩ ලැබීම යි. ජේරාදෙණිය ගුරුකුලයේ උපත, නැගීම හා බිඳවැටීම නමින් සේන තෝරදෙනිය විසින් ඉතා විස්තරාත්මක අධ්‍යයනයක් කර ඇති නිසා එහි ඇතුළත් කරුණු යළි මෙහි සාකච්ඡා නො කෙරේ. එම කෘතියේ නව වෙනි පරිච්ඡේදයෙන් හෙළ හවුල ජේරාදෙණි ගුරුකුලය සමග ගැටුණු ආකාරය ද දීර්ඝ ලෙස විස්තර කොට ඇත (තෝරදෙනිය, 2018:320-345). සුනිල් සාන්ත දේශීය සංගීත සම්ප්‍රදායක් තැනීමට යන්න දරදේ ඊට විරුද්ධ වන මේ බලවේගවලට ගැඹුරු සමාජ දේශපාලන අරමුණු නො පැවති බව පෙනෙයි. ජේරාදෙණි ගුරුකුලයට නායකත්වය දුන් සරච්චවන්දට පැහැදිලි සමාජ දේශපාලන දැක්මක් කිසි විට නො පැවති බව සුවිශේෂ ය. ඔහු පුද්ගලික ව ඉන්දියානුකරණය අගය කළේ එය ඒ අවධියේ සමාජ ප්‍රවණතාව වූ හෙයින් විය යුතු ය. ඒ රැල්ල නිර්මාණය කරනු ලැබූයේ යටත්විජිත අවධියේ ආගමික ව්‍යාපාරය විසිනි. ඉන්දියානුකරණයට යුරෝපීයයා ද විරුද්ධ නො වූයේ යුරෝපීය දේවවාදයට ඉතා ලෙහෙසියෙන් භාරතීය දේවවාදය හා සුහද වීමට ඇති හැකියාව ඔවුන් දැන සිටි නිසා විය යුතු ය. උදාහරණයක් ලෙස දේශීය වෙදකම යටපත් කොට ලංකාව තුළ ආයුර්වේද වෙදකම නගා සිටුවීම යුරෝපීය පාලකයන් විසින් ම සිදු කිරීම දැක්විය හැකි ය. ලංකාවේ නිදහස ලබා ගැනීම සඳහා සංවිධිත ව පෙළ ගැසුණු ජාතික ව්‍යාපාරයක් නො වීම හේතු කොට ගෙන ස්වදේශිකයාට අර්ථවත් නිදහසක් ලබා ගැනීමට නොහැකි විය. නිදහසෙන් පසුව ලැබුණු සමාජ ක්‍රමය වැඩවසම් හා ධනවාදී යන දේශපාලන ආර්ථික ව්‍යුහයන් දෙකේ ම නොමනා සංයෝගයකින් බිහි වූ එකකි. එලෙස බිහි වූ ස්වදේශික රාජ්‍යය කවර ලෙසකින් හෝ නිරෝගී හා සවිඤ්ඤාණික එකක් නොවී ය. පැරණි වැඩවසම් පුද්ගල සම්බන්ධතා යුරෝපීය නව සමාජ ආර්ථික ව්‍යුහ තුළ අරක්ගෙන පැවතිණ. එනිසා 1952 දී සුනිල් සාන්ත ගුවන්විදුලියෙන් පිටමන් කළ විට එය ප්‍රශ්න කිරීමට සමාජ ව්‍යාපාරයක් හෝ පුද්ගල කණ්ඩායමක් නොවී ය. එවකට ජනප්‍රිය ම ගායන ශිල්පියා වූ සුනිල් සාන්ත ගුවන් විදුලියෙන් පිටමන් කිරීම පිළිබඳ එවක සිටි ප්‍රචාරකි ඇමතිවරයා විමසීම කරනුයේ එම වැරද්දට සම්බන්ධ වූ පිරිසගෙන් ම ය. එවැනි තත්වයක දී ක්‍රියා කළ යුතු පිළිවෙල පිළිබඳ අමාත්‍යවරයාට ද පැහැදිලි අවබෝධයක් තිබී නැත. යුරෝපීය සම්ප්‍රදාය අනුව මේ පිළිබඳ පරීක්ෂණයක් කළේ නම් අමාත්‍යවරයා විසින් මේ සිද්ධිය සම්බන්ධ ව පර්යේෂණාත්මක වාර්තාවක් ලබා ගත යුතු ව පැවතුණි. ඉතා වංචනික ලෙස නිලධාරීන්ට ඒ ප්‍රශ්නය යට ගැසීමට හැකි වූයේ වමේ ව්‍යාපාරය හෝ වෙනත් කිසිදු සමාජ ව්‍යාපාරයක් ස්වදේශිකරණය පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධයකින් පසු නොවූ නිසා ය. ලංකාවේ වමේ ව්‍යාපාරය මේ කාලය වන විට ශක්තිමත් තත්වයක පැවති මුත් ඔවුහු සංස්කෘතික කරුණු කෙරේ අවධානය යොමු නොකළහ. වාමාංශිකයා ඒ වන විට සංස්කෘතිය සිය අරගල බිමක් ලෙස හඳුනාගෙන නො සිටියේ ය. ඔවුහු සංස්කෘතිය උපරි ව්‍යුහයේ කොටසක් ලෙස හඳුනාගෙන සිටියහ. උපරි ව්‍යුහය අධෝව්‍යුහයෙන් පරායත්ත වූවකි. අධෝව්‍යුහය නොහොත් දේශපාලන ආර්ථිකය තුළ ආධිපත්‍යය තහවුරු කරගත් පසු ව සංස්කෘතියේ සාධනීය වෙනස්කම් නිරායාසයෙන් සිදුවන බව ඔවුන්ගේ විශ්වාසය විය. මේ

තත්වය තුළ සුනිල් සාන්ත ගෙන ගිය අරගලය පුද්ගලවාදී කැරැල්ලකින් ඔබ්බට ගමන් කළේ නැත.

සුනිල් මග නො වැසුණි නම්

සුනිල් සාන්තගේ සංගීතය මෙරට පරිසරය හා සමච්ඡාදන දක්වයි. එය සදාහරිත ආලෝකවත් සංගීතයකි (ඩොනල්ඩ්සන්, 2016:42-44). ‘‘සුනිල් සංගීත ආකෘතිය ලගු ගුරු වින්‍යාසය මත ස්ථාවර ව පිහිටා ඇති බැවින් ද භාෂාව, අක්ෂර, ඡන්දස, රිද්මය අතර සම්බන්ධතාව සංකේත හා ප්‍රස්තාරකරණය මගින් දැක්විය හැකි බැවින් ද සම්භව බිජය පිළිබඳ අදහසක් පැහැදිලි ව ලබා ගත හැකි ය’’(එම්:51). සුනිල් සාන්තට අවශ්‍ය වූයේ නිරතුරු භාවිත වන ගීතය හා සංගීතයකි. එහි පරිසරය සමග මනුෂ්‍ය සම්බන්ධතාව මනුෂ්‍යයන් අතර වන අන්‍යෝන්‍ය සබඳතාව ඉතා සරල හා සොඳුරු විය. ළතැවිලි රැවුම් ගෙරවුම් මැසිවිලි උත්කර්ෂයට නැංවූයේ නැත. සුමට මිනිස් භාව පද්ධතියක් යෝජනා කෙරිණ. එය සරල පොදු ජන සංගීතයකි. වියත් සිංහල බස භාවිත විය. සියලු ම මිනිසුන්ට රසවිඳිය හැකි සංගීතයකි ඒ. එමගින් ස්වදේශික අදින විනෝදකාමී නිදහස් නොවහල් මිනිසෙකු බිහි වනු ඇත. එසේ වී නම් ජාති ආගම් කුල ස්ත්‍රී පුරුෂ භේද හා ගැටුම් මෙතරම් ඉහළ අගයක් නො ගනු ඇත. වරක් වසන්ත කුලකුංග පැවසුවේ සුනිල් මග ගියේ නම් 1971, 1983, 1989 කාලවල ඇති වූ අසහනකාරී නැගිටීම් ගැටීම් හා යුද්ධ ඇති නො වන්නට ඉඩ තිබූ බව යි. මේ ගැටුම්වලට බලපෑ ප්‍රමුඛ ම සාධක ද සංස්කෘතිකමය ඒවා බව කිවයුතු ය.

නිගමන

සුනිල් සාන්ත සංගීත දර්ශනය භාරතීය රාගධාරී, කර්ණාටක, බටහිර හා වංග මෙන් ම ස්වදේශික ජන රිද්ම සියල්ලේ ආභාසය ද ඇති ව ස්වදේශිකයාගේ රිසි අරිසිකම් හා ඔවුන්ගේ ජීවන රිද්මයටත් අප පරිසරයේ තාලයටත් අනුගත ව සකස් වූ සරල පොදුජන සංගීතයකි. ඔහුට අවශ්‍ය වූයේ සියලු සමාජවාසීන් ජාති ආගම් කුල පන්ති වයස් ස්ත්‍රී පුරුෂ භේදයකින් තොර ව රසවිඳින සංගීතයක් බිහි කිරීමට යි. එය ජාතික සංගීතයක් වන අතර දේශය එක් සේසත් කරන මෙවලමක් ද වේ. සුහද, සමීප හා සරල මනුෂ්‍ය සම්බන්ධතා හා පරිසරය අතර සහජීවනය ඔහුගේ ගීයේත් සංගීතයේත් තේමා විය. ඔහුගේ සංගීතය ජාතික සංගීතය වූණි නම් සංගීතයේ ‘විදග්ධ’ ‘පීවං’ යන බෙදීමක් සිදු නො වනු ඇත. රාගධාරී සංගීතය මූලික කොට නිර්මාණය කළ විදග්ධ සංගීතය මගින් ගැටුම, වෛරය වේදනාව හා අසහනය පමණක් ඉතිරිකර ඇත. සුනිල් සාන්තගේ ආලෝකවත් සංගීතය දේශය ආලෝකවත් කරන්නට පෙර එය නතර කෙරිණ. සරව්චන්ද්‍ර ගුවන්විදුලිය මගින් ජාතික සංගීතයට කළ මැදිහත්වීමෙන් ස්වදේශිකරණය වෙනුවට ලාංකේය සංගීතය ඉන්දියානුකරණය විය. අප අද අත්විඳින ලාංකේය විදග්ධ සංගීතය හා ගීතය ඉන්දියානුකරණයේ ප්‍රතිඵලයකි. සැබෑ ස්වදේශිකරණය හා යටත්විජිතභරණය කුමක් ද යන්න වටහාගැනීමට අවශ්‍ය බුද්ධිමය අවකාශය නිර්මාණ කරන සමාජ ව්‍යාපාරයක් හෝ බුද්ධිමය

පරිශ්‍රමයක් එවක නො තිබුණි. එහෙයින් පුද්ගලාභිවන්දනය හා ප්‍රභූ කැමැත්ත වැනි පූර්වයටත්විජිත හර පද්ධතීන් නූතන අවධියේත් නැවත මතුපිටට පැමිණ පැවතුණි. ඒ සන්දර්භය තුළ සැබෑ ස්වදේශීකරණයක් පිළිබඳ සවිඤ්ඤාණික සාකච්ඡාවක් නිර්මාණය වීම උග්‍ර ජාතිකවාදී ජනප්‍රිය සටන්පාඨය තුළ ගිලී ගිය බව පෙනේ. සුනිල් සාන්තගේ ගීත කන්තාරු ගායනා යයි පවසා ඉතා ලෙහෙසියෙන් කොන් කිරීමට හැකි වූයේ එවැනි පරිසරයක් තුළයි. යටත්විජිත අවධියේ නිදහස සඳහා වූ ප්‍රධාන ම ජාතික ව්‍යාපාර ආගම් මූලික කොටගත් ඒවා වේ. එය වැඩවසම් සමාජ සම්බන්ධතාවල ම විකෘත ප්‍රකාශනයක් බඳු විය. මේ නිදහස් ව්‍යාපාරය සිංහල බෞද්ධ ජාතිකවාදය ප්‍රධාන කොටගත්තක් විය. මේ පසුගාමී දෘෂ්ටිවාදය මගින් ලෝකය දෙස විවෘත්ත ව බැලීමට තිබූ සියලු කවුළු වසා දමන ලදී. එවන් පරිසරයක් තුළ සංස්කෘතියට මැදිහත් වූ ජේරාදෙණි ගුරුකුලය වැනි අසංවිධිත හා පුද්ගලික අපේක්ෂාවලින් යුතු වූ කල්ලි කණ්ඩායම් ප්‍රවණතාත්මක ක්‍රියාවලිවල නියැලෙමින් තම පුද්ගලික ජයග්‍රහණ ලබා ගැනීම සඳහා ක්‍රියා කළා විනා දිගුකාලීන ජාතික සංස්කෘතියක වගකීමක් නො දැරූ බව පෙනෙයි. යම් සංවිධිත කණ්ඩායමක් ලෙස හෙළහවුල ක්‍රියාකළ ද සංස්කෘතියට මැදිහත්වීම දේශපාලනික ලෙස තේරුම් ගැනීමට ඔවුන් ද අපොහොසත් වූ බව පෙනේ. සිය කාර්යභාරය දේශපාලනික ක්‍රියාවලියක් ලෙස දියත් කිරීමට හෙළහවුලට තිබූ නො හැකියාවන් වමේ ව්‍යාපාරය සංස්කෘතික කාර්යයන් දේශපාලනයේ අංග ලෙස තේරුම් නො ගැනීමත් සුනිල් සාන්තගේ සටන පරාජය වීමට බලපෑ වෛෂයික හේතු ලෙස නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

අනුග්‍රහය:

මේ අධ්‍යයනය ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය විසින් 2017 වර්ෂයේ දී පිරිනැමූ පර්යේෂණාධාර අරමුදලේ අනුග්‍රහයෙන් කළ පර්යේෂණයක එක් පලයකි.

සටහන්

1. මේ කරුණ 2017.11.16 දින ස්වාධීන රූපවාහිනියේ විකාශය වූ 'මිහිකත නැලවූ ගී හඬ' නමැති ඉන්ද්‍රසිරි සුරවීර විසින් මෙහෙයවනු ලැබූ රූපවාහිනී වැඩසටහනේ දී විජිත් කුමාර් සේනාරත්න, වසන්ත කුලතුංග හා ලංකා ශාන්ත විසින් සවිස්තරාත්මක ව පැහැදිලි කරන ලදී. <https://www.itntv.lk/2017/11/16/ මිහිකත-නැලවූ-ගී-හඬ/>
2. "පාඨශාලාවල සංගීතය ඉගැන්වීම -ගුරුවරුන් විසින් සැලකිය යුත්තක්" යන හිසින් 1941 පෙබරවාරි 02 වන දා සිළුමිණෙහි පළ කළ ලිපියේ සංගීත අධ්‍යාපනය ලබා දිය යුතු පිළිවෙළ පිළිබඳ සුනිල් සාන්ත දැක්වූ කරුණු දියුණු පුරවැසියන් පිරිසක් රට තුළ නිර්මාණය කිරීමට ඉවහල්වන සාධකවලින් යුක්ත වේ. ඔහු යොජනා කරනුයේ අධ්‍යාපනය ලබන සියලු ම සිසුන්ට සංගීත අධ්‍යාපනය හා සංගීත රසවින්දන හැකියාව ලබා දෙන ලෙසයි. මිනිස් මොළයේ සංස්කෘතිකවත් මිනිසා නිර්මාණය කිරීමට අදාළ වන කොටස වනුයේ මන්දගාමී මොළයයි. එම කොටස අපමණ ශක්‍යතාවලින් යුක්ත වූ සංස්කෘතික ජීවිතය නිර්මාණය කරන කොටසයි. එහි ඇති ශක්‍යතාව මතුකර ගැනීම සඳහා එය උත්තේජනය කළ යුතුය. ඒ සඳහා උචිත ම මාර්ගය සංගීතයයි. අයින්ස්ටයින් නමැති ඩිස්ලෙක්ෂියා රෝගී දරුවා පාසලෙන් තෙරපූ විට ඔහුගේ මව පොළොව ගොස් අයින්ස්ටයින්ට වයලිනයක් රැගෙන දී ඇත. එය වම් කනට ළං කොටගෙන වැයීම නිසා ඔහුගේ මන්දගාමී මොළය උත්තේජනය වීමේ ප්‍රතිඵලය වූයේ විශිෂ්ට විද්‍යාඥයෙකු බිහි වීමයි. පාසල් යන සියලු සිසුන්ට සංගීත අධ්‍යාපනය ලබාදීමට යෝජනා කිරීම මගින් රිද්මයක් සහිත ජීවිතයක් ඇති මිනිසුන් පිරිසක් මේ රට තුළ නිර්මාණය කර ගැනීම සුනිල් සාන්තගේ අරමුණ වූ බව ඔහුගේ ලේඛන අධ්‍යයනය කිරීමෙන් වැටහේ.

3. මාස තුනකින් සර්පයෙකු දෂ්ඨ කිරීමෙන් මව ද වසර තුනකින් පියා ද මිය ගිය බව විනි විතාරණ සුනිල් සමරේ දක්වා ඇත. එම කරුණු නිවැරදි නො වන බව ලංකා සාන්ත ප්‍රකාශ කරයි. වඩා විශ්වසනීය තොරතුරු වනුයේ ලංකා සාන්තගේ කරුණුයයි විශ්වාස කරමු.
- 4.1938 දෙසැම්බර් 1 වන දින ශාරීරික අභ්‍යාස විෂයයෙහි අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පැවැත්වූ පරීක්ෂණයෙන් සමත් ව ලංකාවේ ඕනෑම සිංහල පාසලක ශරීර අභ්‍යාස හා ක්‍රීඩා ඉගැන්වීමට සුනිල් සාන්ත සුදුසුකම් ලැබ තිබිණ. එහෙයින් ඔහුට සරඹ ගුරු පත්මක් ලබා දීම කිසිදු ගැටලුවකින් තොරව කළ හැකි විය. එහෙත් ඒ වන විට ඔහු සංගීතය පිළිබඳ උසස් ම සුදුසුකම් ඇති ව සිටි තැනැත්තා විය.
5. අමරදේව ඉතා ජනප්‍රිය පුද්ගලයෙකු ව සිටි කාලයේ සුනිල් සාන්ත තමාට මග පෙන්වූ බව සඳහන් කළේ නැත. එලෙස පුවත්පතකට අමරදේව ලබා දුන් සමූඛ සාකච්ඡාවක අමතක කළ කොටස ඒ.ජේ. රණසිංහ විසින් මතක් කර දෙනු ලැබිණ. ඒ අමරදේවගේ ලිපිය ගැන උභය පුරණයක් යන හිසින් ඉරිදා ලංකාදීප පුවත්පතක ය.ඒ.ජේ. රණසිංහ විසින් ලියනු ලැබූ ස්වයං ලිඛිත වර්තාපදානය වූ 'ඒජේආර්'කෘතියේ 4 වන පරිච්ඡේදය වූ 'සුනිල් සාන්ත සමඟ වික්‍රමේන් කලායතනයට' යන හිසින් යුතු ලිපියේ වික්‍රමේන් කලායතනයට දක්ෂ වයලින් වාදකයෙකු වූ ඇල්බට් පෙරේරා, සුනිල් සාන්ත විසින් කැඳවාගත එනු ලැබූ සිද්ධිය පැහැදිලි ව විස්තර කර ඇත. තමාගේ දක්ෂ ශිෂ්‍යයෙකු වූ ඇල්බට් පෙරේරාට (පසුව අමරදේව) මග පෙන්වීම සඳහා වික්‍රමේන් කලායතනයට භාර දී වැඩිපුර අධ්‍යාපනය ලබා දීමට කටයුතු කළ ආකාරයත් තම සංගීත කණ්ඩායමේ වයලීනය වාදනය කිරීම සඳහා ඇල්බට් තරුණයා යොදා ගත් බවත් ඒ.ජේ. රණසිංහ එහි විස්තර කර ඇත (රණසිංහ,ඒ.ජේ, 1999:13-17).

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍රය

සුනිල් සමර.(2001).සංස්. වි.විතාරණ,රාජගිරිය:සුනිල් සාන්ත සමාජය.

සාරසංග්‍රහය.(1993). සංස්.ගලහිටියාව පී.බී,ධර්මදාස,කේ.එන්.ඕ, පාදුක්ක:රජයේ මුද්‍රණ නීතිගත සංස්ථාව.

සරච්චන්ද්‍ර,ඊ.(1967).අසම්පූර්ණ වාරිකා සටහන්.ලංකා සාහිත්‍ය සේවා මණ්ඩලයේ ප්‍රකාශනයකි: කොළඹ.

සරච්චන්ද්‍ර,ඊ.(2001).ශාන්තිනිකේතනයේ ඇසින්.පරි. ගම්ලත්.එස්, කොළඹ: ගොඩගේ.

සරච්චන්ද්‍ර,ඊ.(1997).පිං ඇති සරසවි වරමක් දෙන්නේ, සරසවි පොත්හල, නුගේගොඩ.

ඩොනල්ඩ්සන්.ටී.(2016).සුනිල් සාන්ත තුනක ලෝකය වෙනුවෙන් අපේ ම වූ සංගීත ආරක් නිමැ වූ මහා සංගීතවේදියා, පරි.ඒකනායක,රුවන්.කොළඹ:සුනිල්සාන්ත සමාජය.

'හඬ' ගුවන්විදුලි සඟරාව.(2013).ජනවාරි-මාර්තු, සංස්.කුරුවිට බණ්ඩාර තිලකරත්න, 2කාණ්ඩය, 9 කලාපය, පි:122-161.

'හඬ' ගුවන්විදුලි සඟරාව.(2013).අප්‍රේල් -ජූනි, සංස්.කුරුවිට බණ්ඩාර තිලකරත්න, 2කාණ්ඩය, 10 කලාපය, පි: 38-42.

මනමේ ප්‍රත්‍යාවලෝකනය.(2013) සංස්: ධර්මදාස,කේ.එන්.ඕ, ගලහිටියාව,පී.බී, ගොඩගේ, මරදාන, පි:1-12.

විමංසා.(1987).එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර උපහාර අංකය, සංස්. මල්ලවාරච්චි, යූ. සහ තවත් අය, විද්‍යාලංකාර මුද්‍රණාලය,කැලණිය:vi-x.

රණසිංහ, ඒ. ජේ. (1999). ඒ.ජේ.ආර්, සිද්ධි පබ්ලිෂර්ස්: නුගේගොඩ.

මිහිකත නැලවූ ගී හඬ, ස්වාධීන රූපවාහිනියේ 2017.11.16, විකාශය වූ වැඩසටහන, <https://www.itntv.lk/2017/11/16/මිහිකත-නැලවූ-ගී-හඬ/>

අමුණුගම, එස්. (2005). මනමේ මතකවී, නුවණ මාධ්‍ය සේවා,කොළඹ -05.

තෝරදෙනිය, එස්. (2018). පේරාදෙණිය ගුරුකුලයේ උපත නැගීම හා බිඳවැටීම,ෆාස්ට් පබ්ලිකේෂන්, කොළඹ -10.

Pickren, W. E. (2013). *Indigenization. The Encyclopedia of Cross-Cultural Psychology*, 698–699. doi:10.1002/9781118339893.wbeccp284

Ansloos J.P. (2014) Indigenization, Overview. In: Teo T. (eds) *Encyclopedia of Critical Psychology*. Springer, New York, NY

Thapar, R. (2011). *Sakuntala: texts, readings, histories*. Columbia University Press.

Chakrabarty, D. (2000). Subaltern studies and postcolonial historiography. *Nepantla: Views from South*, 1(1), 9-32.

දිවයින, 2010.05.23, අදත් සිහිපත් කළ යුතු ලයනල් ඒදිරිසිංහ-විජයවීර ආනන්ද, <http://www.divaina.com/2010/05/23/feature09.html>

කුලකුංග වසන්ත, 2017.06.12 සමූඛ සාකච්ඡාව, සුනිල්ශාන්ත ගැන, කොළඹ දී

ලංකා ශාන්ත, 2017.06.12, සමූඛ සාකච්ඡාව, සුනිල්ශාන්ත ගැන, කොළඹ දී

සේනාරත්න, විජීන් කුමාර්, 2017.06.12, සමූඛ සාකච්ඡාව, සුනිල්ශාන්ත ගැන, කොළඹ දී

ධර්මදාස, කේ.එන්.ඕ. 2018.06.13, සමූඛ සාකච්ඡාව, සරච්චන්ද්‍ර ගැන, නාවල ඔහුගේ නිවසේ දී

රාජකරුණා, ආරිය, 2018.07.04, සමූඛ සාකච්ඡාව, සරච්චන්ද්‍ර හා පේරාදෙණි ගුරුකුලය ගැන, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ දී

අරච්චන්ද්‍ර, ජයන්ත, 2018.07.02, සමූඛ සාකච්ඡාව, සුනිල්ශාන්ත හා සරච්චන්ද්‍ර ගැන, කොළඹ දී

ඔබේසේකර, රංජනී, 2018.07.04, සමූඛ සාකච්ඡාව, සරච්චන්ද්‍ර හා පේරාදෙණි ගුරුකුලය ගැන, මහනුවර ගණනාත් ඔබේසේකර මහතාගේ නිවසේ දී

විනාන ගුණසේන, 2018.06.13, සමූඛ සාකච්ඡාව, වමේ ව්‍යාපාරය, සරච්චන්ද්‍ර හා මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ ගැන, කුරුළු පොත් ප්‍රකාශන ආයතනය, කොළඹ.

Associations that are based on social reformations and related activities in the freedom movement in India

M.A.S.R. Sanjeevi Manthrirathne³

smanthrirathnr@yahoo.com

Abstract

The freedom movement of India based on the activities of civil reform movements of Indian intellectuals. Orthodoxy and Conservatives were associated with the traditional Hindu traditions and customs, which was against the Christian missionary movement. The positive impact of the Landholder society, Bombay Association and Indian Association for the independence and material prosperity of the country. Poona Sarvajana Sabha, Brahma Samaj and Prarthana Samaj work for the social, religious, cultural, economic and political reformations for the establishment of freedom movement in India. Primary objective of the research is to show the impact of the social associations for the socio political reformations in Indian freedom movement and my secondary objective is to explain, how they agitate to achieve socio, economic and political reformations by protecting their own Indian culture. Primary and secondary textual written sources were used for this research. Field visit for National Archives for collecting records and information for this research and also carried out some discussions with resourceful

³ Senior Lecturer, Department of History and Archaeology, University of Sri Jayewardenepura Sri Lanka,

personalities to collect some data. For the conclusion, the renaissance of the intellectual movement of India was an urban activity directly or indirectly focused on the task of building and reconstructing proud nation. Socio , economic, cultural and political reformations had took place with the activities of the social associations and their impact to social reformations, pressure they put forward towards the Indian National Movement revealed through it.

Key Words:Orthodoxy, Conservatives, prosperity,reconstructing,pressure

Introduction

The nineteenth century in Indian and Sri Lankan history witnessed the emergence of many intellectual currents for national regeneration in almost all sphere of life be it social, religious cultural economic on political. However, one cannot deny the fact that socio-religious – cultural reforms formed the major plank of the nineteenth century Indian intellectual movement. In the forgoing pages an attempt has already been made to portray the basic features of the civil reform movements during the nineteenth century and the subsequent impact of these on individuals towards bringing about simultaneously political consciousness among the general masses of the countries of India and Sri Lanka. It is equally significant to point out the criticism and condemnation the founding fathers of movement received at the hands of orthodoxy and conservatives who never desired any change or tinkering with the established social and religious norms to the extent of ostracization and banishment from the social and religious groups. The conservatives were opposed to any change in the Hindu religion and social customs, for they looked upon them as hallowed by ancient tradition and enjoyed by sacred books. The attacks of the missionaries and others only confirmed them in their resolve to preserve them intact. They argued that their religious practices were divinely ordained and possessed deep spiritual significance, however ugly their features might appear

outwardly. The Conservatives made all efforts and resisted all attempts of the reformers.⁴

Although it is true that all classes were affected by the establishment of British hegemony over India and Sri Lanka, however, the changes in different strata of society were not the same nor in different parts of India and Sri Lanka. And so far on the civil reform movements were concerned, these did not lead to any drastic or radical change in the social customs and or religious attitudes and these could in no way be considered as mass movements in view of the fact that general masses could not be brought under its influence. The masses were invariably illiterate and the intellectual currents of the time left them largely untouched.

Landholder's society

The purpose of all the civil reform organizations was to work for the material prosperity and the social advancement of people at large. The intellectual awakening was not necessarily related to religion but had social orientation, this is the reason issues of social concern rather than religion gained pre - eminence in the programme of reformers throughout the 19th Century. Again, evaluating the issue of Zamindar is not in any way a digression from the main of social concern. As landholders' society in India, 'Zamindars' is the most important and powerful indigenous social class. The word 'Zamindars' is derived initially from the Persian 'Zamin', i.e. Earth or 'Land' and the suffix 'dar' means 'holders'. It means 'Landowners'.⁵ In the Indian society there had been a great influence from the landholders' society. There was a growing influence from the landholders to the British-Indian Society in England with whom there had been an alliance. This situation created some inconvenience among certain sections of Anglo-Indians in India. As the landholders' society had a great power in the Indian society, they had a link with the Indian local administration. Therefore, they enjoyed the

⁴ Tara Chand, *History of Freedom Movement in India*, vol. ii, New Delhi, 1974, pp.241-242.

⁵ Irfan Habib, *The Agrarian System of Mughal India, 1526-1707*, for the meanings of *zamindar*, Oxford University Press, 1963, p. 140.

administrative power in society since medieval times. *'The Friend of India'* had understood this very clearly and warned the government of the danger. What is most likely to arise against the metropolis and to give other parts of the country same recognition to the privileges and the advantages that the metropolis enjoyed. They were enjoying a general education system with the medium of vernacular languages.

To have an encouragement on the local associations, the landholders formulated municipalities through which the reanimating of the country was expected by making a loud voice that could be heard and felt by all.⁶

As aforesaid landholders, were a prominent lot in Colonial India, their system was a way of ensuring the collection of taxes from peasants. As the landholders were the leaders of Indian society they were the representatives and spokesmen for the rulers to some extent. The landlords' society automatically became the agents or the means of the public grievances that must be taken to the authority because they were the only well-organized indigenous political body in Bengal at that time. Some of the Calcutta landlords that led the public were leaders having liberal thoughts. Though they did not seem as good Zamindars, their education and contacts had broadened their outlook and widened their sympathies. They were very anxious of disproving the accusation that some Anglo-Indian cities were already being busy to make. The society represented was only a particular selfish

⁶ *Friends of India*, 5 December 1839; An organization of Zamindars the landholders were typically the hereditary aristocrats and had an enormous ownership of land and held the control over their peasants from whom the landholders had the right to collect tax for especially military purposes. Very often they were the Indian princes who lost their sovereignty with the invasion of British rulers. During the Mughal Empire, Zamindars were titled as nobles and belonged to the ruling class. The truth was that the Zamindars' rights had originated in several different ways. They were descendants of officials to whom in lieu of a salary the emperor had given the right to collect the king's share of the tax. However, most of the representations made to the government and the solutions received with much attention were on questions affecting the interests of landholders. They did not work as a narrow minded and self-interested group. It never claimed any privilege for its constituents but took up several concerns on the welfare of the public on a large scale. They stressed the need for the use of Bengali in the courts, the reduction of stamp duties, the granting of subsistence to the witnesses in criminal suits and the emigration of Coolies to Mauritius.

one.⁷ For this, a very close and active association of many Britons, especially the lawyers, joined hands with the Landholders' society to ensure the liberal character of it.

In view of wide spread illiteracy in the country there were certain individuals and organizations that played a crucial role in creating consciousness among the masses towards social advancement and prosperity. Thus apart from the Landholders Society, the British India Society played a vital role in the sector of social welfare. When we view the work of British India Society, it is noticed that it didn't confine its attention completely to administrative and political issues. It had an open and detailed investigation into the condition of the 'Raiyats'⁸ in lower Bengal. Before being made public, a printed questionnaire was sent to those who were responsible in the 'Mosfussil'.⁹ Then the information presented by the latter along with the suggestion of remedial measures was examined and analyzed by a sub-committee of the society. The accord of the teachers in the government schools in Bengal and of the 'Ticca'¹⁰ bearers in Calcutta was the cynosure of the society advocating the cause of the masses as well as technical and female education. Not only that, it also raised its voice against the prevailing practices of 'Kulin' polygamy and the constant widowhood among the Hindus. The majority of the society had favoured to have a legislative action to put down such evil practices. Meanwhile, a section of Anglo-Indian press never had a kind look at the Bengal British India Society. As a result of this the government had grabbed some of the prominent figures away from the society and they had been appointed as

⁷ For example, the remarks of Dwarakanath Tagore at a public meeting of the Society held on 7 December 1839, in *Bengal Hukaru*, 16 December 1839.

⁸ "**Ryot** (alternates: **raiyat**) was a general economic term used throughout India for peasant cultivators but with variations in different provinces. While Zamindars were landlords, Raiyats were tenants and cultivators, and served as hired labour."

⁹ "Originally, the regions of India outside the three East India Company capitals of Bombay, Calcutta and Madras; hence, parts of a country outside an urban centre; the regions, rural areas."

¹⁰ This is applied to any person or thing engaged by the job, or on contract. Thus a ticcaagarry is a hired carriage; a ticca doctor is a surgeon not in the regular by government. From Hind thika, thikah, hire, fare, fixed, price. A rule ordinance and Regulation for the good order and civil Government of the settlement of Fort William in Bengal, and for regulating the number and fare of Teeka Palankeens and Teeka Bearers in the Supreme Court of Judicature, on the 27th June, 1827 Bengal Regulations of 1827.

deputy magistrates.¹¹ The older and more conservative leaders of the Indian society in Calcutta would like to have aloofness from the society. The inquiry led by the society into the situation of the 'Raiyats' in lower Bengal could not have made it popular with the landholders. The view of the rational thinkers among members of the society deeply concerned the education of the girls and the remarriage of the widows.

The complete abolition of system of polygamy must have offended orthodox Hindus. As a result, in 1845 William Theobald took a firm decision on the situation and warned members of the society not to give any prominence to themselves either by the nature or number of the subjects undertaken and asked them to wait for improvement in Hindu society without having any legislative meddling with its customs.¹² Through the Calcutta petition it was suggested that each province should have its own governor, selected from amongst the oldest civil officers.¹³ It further suggested that the higher salaries paid to the high officers must be reduced and the money saved from this cut down must be applied to the public works and to the allowances of the low paid assistant officials. Indicating a serious indictment in the 'Hailey bury system' it demanded that it should be uprooted by making public offices available for public competition by British youths in the United Kingdom and by native youths in India. While evaluating petitions these aimed at drawing out various improvements in the judicial, police and revenue systems of the country. The petitioners wanted to make a demand to increase the expenditure used for the public works and the public utility with the removing of the salt and opium monopolies and the exercise and stamp duties. By

¹¹ Between 1843 and 1846 at least three members of the Society Chandrasekhar Deb, Shivachandra Deb and Kishorichandra Mitra were appointed deputy magistrates. On 13 February 1845 the *friends of India* noted that the 'exaggerated statements and inflammatory address of *Young Bengal* had died into an echo' and remarked that 'a few Deputy Magistracies, judiciously bestowed, will doubtless prevent their revival'.

¹² *Bengal Hurkaru*, 12 May 1845.

¹³ Petition to Parliament from the Members of the British India Association, 1845, Public Records of National Archives in India, File No. 57, pp.19-28

the petition they accused that no sufficient amount of money had been allocated for education and that the education of the public had still been neglected by the authority. The petition seriously proposed that the need for widely spreading the education all over the society through the medium of their own tongue must be done while demanding for the establishment of a University for each province. The petition of British India society was against the maintenance of the establishment of Bombay Association Christian churches in India going beyond the general revenues of the country.¹⁴

Bombay Association

The Bombay Association in its petition as the British India Society had made a complaint about the coastal areas of the British administration in India. The petition said that the higher salary paid to British officials should be cut off. The weak point of Haileybury system was to the exclusion of Indians from higher employment. They demanded the abolition of the prevailing civil and judicial system. The petition read that the time for giving the Indians a much larger share in the administrative body of their country had arrived. Lords Ellenborough,¹⁵ Elphinstone¹⁶ and others¹⁷ had suggested that the councils of the local governments should be open for matter of general policy and legislation so as to enable natives of India to take part in the discussions of matters of general importance for the country.

‘The Bombay petition’ grieved on ‘the extreme poor means of internal communication in this presidency’. It pointed out that five percent of the amount of the revenue came from land must be spent in the district where it was levied in

¹⁴ *Ibid.*, pp.45-47

¹⁵ Edward Law, First Earl of Ellenborough (1790-1871), President of Board of Control 1828-30, 1834-35, 1841-1858; Governor General of India 1842-1844.

¹⁶ John, Thirteenth Baron Elphinstone, Governor of Madras 1837-42 and Bombay 1853-60.

¹⁷ Petition to Parliament from the Members of the Bombay Association, and other native inhabitants of the Bombay Presidency, related to the British Indian Government 1852, public Records of Indian National Archives, File no. 22, pp.11.

making roads, bridges, tanks and other works of public utility. It was proved that ‘all the improvements sought for or in the power of your Honorable House to make, are only secondary in importance in comparison with the necessity of introducing a complete system of education for the public’. Therefore, it recommended an increased expenditure for educational purposes and the establishment of a university in each presidency.¹⁸ By the petition of Bombay Association it was asked from the Parliament to limit the period of existence of any future government of India to ten years so that the interest of so many people may be more frequently brought under the consideration of Parliament.

While evaluating the impact of the organizations on government, the Bombay Association could bring to the attention of the Bombay government some questions of public importance. It spoke of the reduction of trains between Bombay and Poona, on the Cotton Frauds Act,* the charges over certain public ferries and of the ‘Civil Procedure Code Bill’. There it further read the presidency Magistrates Bill, the Indian Railway Bill, the heavy stamp duty, the ban on vessels of less than 300 tons from carrying salt and the condition of Indian immigrants in Mauritius.¹⁹ It sent a congratulatory address to the Queen on her assumption of the title of ‘‘Empress of India’’ in 1876.²⁰ Taking the movement of Bengal and the North-Western province as examples the Bombay Association summoned a public gathering of the inhabitants of Bombay on 15th December in 1877 in the FramjiCawasji Institute Hall to address the civil service question. The meeting was chaired by Sir MangaldasNathubhani and the leaders of all of the Indian communities in Bombay were together here to talk about the question. There a petition to the House of Commons was drawn up demanding the raising of the maximum age limit for the Indian Civil Service examination from 19 to 22.

¹⁸ *Ibid.*, pp.20-23.

* An Act for the prevention of adulteration of cotton and the better suppression of frauds in the cotton trade of the presidency of Bombay.

¹⁹ Minutes of the proceedings of the Annual general meeting of the Bombay Association and in Eight, Ninth, and Tenth Annual report of the committee of Management for the years 1875-1877, pp.3-5

²⁰ *Ibid.*, pp.5-20.

Indian Association

The prevalent Indian Association was one of the most dedicated associations that worked for the reformation of the Indian society. It was the association that presented the idea of holding an annual conference of all the associations in India which worked for gaining a complete and meaningful independence to India. This idea of an annual conference of representatives of various types of associations in India had been attracting the attention of the Indian public for a long time. Led by the Hindus of Madras there had been a reawakening of the project of a national fund. Annual conferences of selected members from all over the country were held. These annual meetings would have had the priceless effect of harmonizing the local feelings, spreading of the public spirit and motivating the native public in backward provinces into action with the gained experience and the knowledge²¹ of the advanced.

Once A.M. Bose had issued a letter to the prominent figures of the public and to the association saying for holding of a conference on 29th and 30th of December, 1883 on the Christmas week at Calcutta would prove to be a great success. It is because many visitors would arrive at the station from various parts of the country and then the discussion on the questions could be initiated there. Then very important views could be taken into account. The conference held, was a grand one with the welcoming speech made by A.M. Bose who pointed out the importance of holding such conferences in the future too. Prominent attention was paid for dispatching Indian youths abroad for industrial education. On the second day, the talk was on simultaneous holding of the examination of civil service in India as well as in Britain on a fixed day for both countries. The age limit should be twenty two and the appointment must be done after an intelligence test. Apart from the above talks very important questions were taken into consideration and the

²¹ *Hindoo Patriot*, 8, 15 January 1877.

meeting was over on the third day. The judicial matters, the raising of a national fund, the repealing of Army Act etc. were among the topics of the talks.²²

Poona Sarvajanik Sabah

Similarly, *Poona Sarvajanik Sabah* was also involved in the social welfare activities of the oppressed Indian masses. The leaders of the *Sabah* they were demanding the introduction of the social welfare facilities from the British Government. These were the government gazette in which all the bills, regulations and acts were published, circulars and rules that were in force or might come into force, the passing of such bills acts, and regulations essential for the welfare of the people, the supervision of the municipalities, the management of *devathians*(religious endowments) and such matters relevant for the public welfare. It was prohibited to the Sabha by its own constitution to take part in religious disputes, private matters and clashes. For the expenses of the continuation of duties of the Sabah each member had to pay one day's income annually.²³ An elected committee had to manage the work of the Sabah. The meeting of all the constituents of the Sabah was to be held annually.

During the first two years the Sabah had talks on various subjects mostly of local importance.²⁴ The members were to represent such matters as recovering the costs in revenue cases, reduction of liquor shops in Poona, the management of the Parwati temple's endowment, the responsibility of fund contributed by the Deccan chief in honour of the visit of the Duke of Edinburgh for the establishment of law class in Poona, etc. They were to inquire into matters like conflicts between European soldiers and Indians, formulating of regulations for maintaining relations between Indian Chiefs and their subjects and the Indian chiefs and the British

²² The Seventh Annual Report of the Indian Association, 1883, *Amrita Bazar Patrik*, 1833, January 5.

²³ Annual Report of the Managing Committee of the Poonah Sarwajanik Sabah for the 1794, *Native Opinion*, 11 May 1873.

²⁴ Annual Report of the Managing Committee of the Poonah Sarwajanik Sabah for the 1794, *Native Opinion*, 11 May 1873.

government.²⁵ However, the Poona Sabha took the leadership of organizing a Swadeshi movement in Deccan. As a result the Sabha could win the approbation of the people and the Government²⁶ in 1872 and in 1876 by organizing a famine relief movement.

The major revivalist-reformist movement in India, the AryaSamaj was a society which rose against the corrupted religions and social practices in India. It was quite different from the Hindu society in which the beliefs were based on many gods and goddesses and followed the Vedic belief that only one god is there. They rejected the false beliefs, superstitions and trustless customs and practices. The true path of worshipping and following the sacraments (*sanskars*) was presented by the AryaSamaj. Their guide was the Vedas and AryaSamaj took the pioneering work of awakening the truth of Dharma which had been destroyed by the practicing of many faiths and customs of many religious groups. As a result of rejecting the principles of the religious unity the society was scattered into many groups.²⁷ Society was also divided with the practices of the caste system. Even eating from the other caste was banned and it was considered as a great violation of their customs. Thus the Hindu society was divided into many sub groups forgetting the fact that all Hindus belonged to one group. It was the AryaSamaj that worked to create a united society out of a shattered group. There was another grave problem of child marriage and the marriage of too young girls to aged persons thus leaving them widows at a very young age. These girls were not allowed to remarry. AryaSamaj took the leadership of revolutionizing the women to gain their rightful place in society. A new concept of 'Niyoga' came into being with the purpose of providing a better place to a widow by allowing her to marry one again after the death of her husband, and for the procreation of children this concept of 'Niyoga' was seen with disdain by many educated Hindus across India

²⁵ *Ibid.*

²⁶ Quarterly Journal of the Poona Sarwajanik Sabha, July 1878, April, 07.

²⁷ Prasad Upadhyaya, Ganga *The Origin, Scope and Mission of the Arya Samaj*, Published by Arya Samaj, 1954, pp.60-65.

as the latter believed it had no sanction in original scriptures. Arya Samaj was not corrupted claimed by Arya leaders by the European culture and Arya Samaj was much powerful to keep up the self-respect and the spirit of the Indian culture while some Hindus were forgetting their religion and losing their identity. It was powerful enough to restore the rightful position of the Vedic Dharma and showed to the world that it was the fountain of righteousness.²⁸

The main reasons for the degradation of Hinduism were the practice of caste system and untouchability. By the name of religion they had accepted these practices over thousands of years. Swami Dayanand, out of the many reformers and great people who had strongly spoken against these practices, was the first person who tried to have these practices completely erased with the help of Vedas. He pointed out that According to the Vedas every person was the child of God and there could be no differences as high caste or low caste.²⁹ Dayanand said that the Vedic class system of society (Varna System) and the caste system had nothing in similar. He strongly objected and totally rejected the discrimination of persons on the grounds of caste, creed, language and colour. In the Hindu society the disgusting practice of untouchability was more harmful than the caste system. Dayanand fought against the evil practice of untouchability as well. The movement of Swami Dayanand paved the way for Mahatma Gandhi to fight against the untouchability³⁰ in later years.

The leaders of reformation laid too much of stress on acquiring education. They were of the opinion that it was not birth, status or material comforts but education on scientific lines that would bring about revolutionary changes in society and would widen his/her intellectual horizon. The spiritual development of a person was dependent on the system of the education given to him or her. Not only that, the building of the future generation was also dependent on the principles of

²⁸ Spear Percival, *The Oxford History of Modern India 1740-1947*, Oxford, 1965, pp.18.

²⁹ Farquhar, J.N., *Modern Religious Movements in India*, Delhi, 1967, pp.406-407.

³⁰ Farquhar, J.N., *Modern Religious Movements in India*, Delhi, 1967, p.48.

education and the educational system of a country. The westernized thinking had changed the whole principles of human society today. Swami Dayanand wanted to change this thinking and said that all should develop spiritual knowledge.³¹ To gain this, he highlighted the importance of the practice of celibacy (*Brahmacharya*), self-discipline and meditation as the basics. Based on these thinking his followers started educational institutions in India.

There was a strict rule that women and low caste people must not be given any education. It is because there was a belief that women and persons of low caste had no right to education. They did not have any chance of learning Sanskrit or reading books and if they were caught doing so, they were punished. Then Dayanand expressed that it was the human right of all persons including women to be educated in all areas of learning and the way for them to learn the teachings of the Vedic religious books should be open.³²

In order to buttress his views Dyanand tried to seek the support of scriptures for reforms. The scriptures had been reinterpreted only to legitimize and justify the ideas and reform he advocated.

Brahma Samaj

Raja Rammohan Roy (1772-1833) was the first and the best representative of this new spirit of rational inquiry into the basis of religion and society. He challenged the current religious beliefs and social practices of the Hindus as not being in consonance with their own scriptures. He tried to show that the belief in multiplicity of gods and worship of images, which formed the essence of the current and popular Hindu religion, was opposed to the teaching of the Vedas. What really mattered was his open and public protest against the blind acceptance of whatever was considered as acceptable on the authority of priesthood or its

³¹ Shantipriya, Pandit Saraswati, *A Critical Study of the Contribution of the Arya Samaj to Indian Education*, Delhi, 1975, pp. 25-30.

³² Desai, A.R., *Social Background of Indian Nationalism*, Mumbai, Popular Prakashan, 2012, pp.125-130.

interpretation of scriptures. The standard of revolt thus rose by him against the medieval tyranny of dogmas unleashed force which created what might be called Modern India, and made him worthy to rank by the side of Bacon and Luther.³³ He brought forth the matter of abolition of Sati, the burning of the widow with the dead body of her husband. The agitation had been going on for some time and he himself was the key soul of it. He wrote pamphlets in order to prove that this inhuman rite was not approved by the Hindu scriptures. But when the Governor General, Lord William Bentinck, decided against overwhelming opposition to pass legislation abolishing the Sati rite, Rammohan did not support him nor did he approve of his action. He preferred a steady pursuit of persuasive methods to any sudden change by legislation. He expressed the opinion that the practice might be suppressed quietly and in an unobserved manner by increasing the difficulties to perform it and by the indirect agency of the Police.³⁴ On the other hand, Keshab who was a member of Brahma Samaj induced the Government to pass the Native Marriage Act popularly known as the Civil Marriage Act in 1872 for legalizing marriages which were not valid according to the Hindu law.

Under the inspiration and leadership of Keshab Chandra Sen, the Brahma Samaj launched a comprehensive programme of social reform which formed a vital aspect of Indian renaissance. Some ideas among these may be from the Indian Reform Association which was founded by Keshab on his return from England in 1870. The program of the Association was carried out in five sections. They were:

- i) Female improvement, (ii) Education of the working Classes, (iii) Cheap Literature, (iv) Temperance, (v) Charity.³⁵

The purpose of reformation was to provide an honorable place to the women who had suffered untold miseries at the hands of male dominated Indian history. Thus the concern of these intellectuals was towards female education which seems to be

³³ Farquahar, J.N., *Modern Religious Movements of India*, Delhi, 1915, pp.29-31.

³⁴ Majumdar, R.C., *History of the Freedom Movement in India*, vol 1, Calcutta 1971, p.270.

³⁵ Pal, B.C., "The Brahma Samaj and the Battle of Swaraj in India", Calcutta, 1903, pp. 13-14.

the root of all reform at least among the Hindus. The female education was also considered a way for social advancement. As pointed out a significant contribution of the intellectuals lay in the realm of female education. There had been an ever increasing number in female schools which itself indicates the onset of the trend of women emerging out of social seclusion imposed upon them. Female education was no longer deemed dangerous by the increasing number of people. The fact can also not be ignored that there was a stiff opposition against the female education from conservatives and orthodox sections of people belonging to both the Hindu and the Muslims community.

Prarthana Samaj

The PrarthanaSamaj followed a more moderate policy in social reform under the leadership of MahadaveGovindaRanade. He said, “We do not want to break up with the past and cease all connection with our society. We do not desire to give up our hold on the old established institutions”. He said he would abandon his society because it tolerates what seemed to them to be great evil” The result was that the members of the PrarthanaSamaj remained within the pale of Hinduism. But they rendered yeoman service by the organization of social reform movement under the guidance of M.G. Ranade who was the leading member of the Samaj.³⁶

Many English educated people who did not belong to it had fully imbibed the rational and liberal spirit of the age and became ardent reformers of social reform. They were inspired by small groups of Englishmen in India who were eager to remove some of the most shocking and brutal social practices in India like the Sati which was later on abolished under legislation.

The cruel practice, which disgraced the name of the Hindu, was that of killing a girl almost immediately after her birth. Although the practice was declared illegal in 1705 and 1804, the difficulty of detecting this criminal practice carried out in

³⁶ Faquhar, J.N., *Modern Religious Movements in India*, Delhi, 1967, p.76.

utmost privacy baffled all efforts to check it. It was not till the middle of the 19th century that strenuous exertions of the British officials backed by a general awakening of a rational spirit among the Indians through English education bore fruit and the crime steadily declined in the second half of the nineteenth century.³⁷

As early as 1837, agitation for the remarriage of widows was carried on in Calcutta and Bombay. Pandit Ishwar Chandra Vidyasagara, a scholar and Principal of the Sanskrit College, headed this agitation and it was mainly due to his efforts that the Hindu Widows Remarriage Act, legalizing such marriage, was passed in 1856.³⁸ Ishwar Chandra in Bengal and Vishnu Sastri in Western India put their heart and soul in the propagation of this reform. A Widow Marriage Association was started in Bombay. An earnest but unsuccessful effort was also made by the English educated Indians in Bengal to abolish by legislation, the practice followed by Kulin Brahman of marrying 50, 60 or even more wives, most of whom he never met again after nuptial ceremonies were over.

The issue of legislation versus elevation of popular morals as the main instrument of social reforms divided Rammohan Roy and Keshab Chandra Sen, continued to agitate and divide the Hindu society for the next fifty years, and both sides could count on eminent men as their supporters. The question came to the fore again when Brahma Malabari sought to secure legislation against child marriage and a Bill was introduced, raising the age of consent from 10 years to 12. There was a strong protest by Tilak and many other eminent men, but the Act was passed in 1891.³⁹

³⁷ W. Jones, Kenneth, *The New Cambridge History of India: Socio-Religious Reform Movements in British India*, Cambridge, 2006, pp.139-141.

³⁸ Carroll Lucy, "[*Law, Custom, and Statutory Social Reform: The Hindu Widows' Remarriage Act of 1856*](#)". In Sumit Sarkar, Tanika Sarkar (editors), *Women and Social Reform in Modern India: A Reader*, Indiana University Press, 2008, p.78.

³⁹ Cranenburgh, D. E., *Unrepeated Acts of the Governor-General in Council*, vol. iii, contains Acts from 1883 to 1893. Calcutta, Law Publishing Press, 1894 pp. 864.

Conclusion

The renaissance of the intellectual movement in India and Sri Lanka invariably was an urban phenomenon. The leaders of the movements by and large hailed from urban centers thus these ideas of reformation as a result of which originated and operated in urban centers resultantly a thin slice of population came under its influence. The majority of the population belonging to rural areas remained altogether uninfluenced by such reformative ideas. True that the reformative tenets remained confined to certain urban pockets, a few leaders however with their broad vision and intellectual capacity desired to extend its influence to many regions and the country as a whole.

The ideas and activities of the intellectuals of the renaissance movements were directly or indirectly related to the task of building and reconstructing of a nation to which they could be proud of. Thus the social and religious reform movements were not an isolated phenomenon but were loaded with wider national, political and economic considerations. As already pointed out in case of the struggle for independence, many kinds of social reforms had taken place along with cultural and religious movements against the British imperialism in India. For this, the national and public consciousness or the awareness of Indian masses became much powerful to bring the movement to the forefront.

It is noteworthy that local level movements played a vital role in developing individual consciousness among rural intelligence. At the same time, liberal ideas of Indians on sovereignty grew rapidly. Because of this very reason, the movements got the chance of enhancing the national scope of the program of reconstruction in the social and religious spheres. India is a nation of multi-lingual, multi-cultural, multi-religious and multi-caste systems which had a multi-social stratum. Bringing the public under one umbrella became a great strength to the leaders of the movements. A very strong inter-relationship sometimes could be seen among the reformers of the same religious denominations to achieve the

desired goals. The leaders, who were the pioneers of the national movement, therefore had to launch initially the reformations in the social and religious sectors later on brought in its ambit economic and political sectors of India. As a result, the Movement for the Indian Independence was definitely a mass-based one representing all the strata of the Indian society. The movement had to deal with a series of constant ideological evolutions. It was not only an evolution of anti-colonial nature but also a struggle of overcoming the barriers for freedom in politics, economics and social environment.

An investigative study on the ancient teaching method of the Sabaragamu dance tradition in Sri Lanka

K.M. Saman Kumarathunga⁴⁰

Introduction

When considering and learning the methods of Sabaragamu dance tradition first of all we must pay attention to the curriculum of this tradition. The first few paragraphs are designed to introduce this field, its is as follow. There are three main traditional dance systems in Sri Lanka. Namely the Kandyan dance, the Low country dance and the Sabaragamuwa dance. Sabaragamuwa dance tradition is one of them. This dance tradition is consists of a combination of Singing of verses, dancing and drumming. Besides that, healing rituals, dramatical events, mental and physical treatments, communicative drumming patterns are influenced in this Sabaragamuwa dance tradition. This tradition was born in Sabaragamuwa province in Sri Lanka. There are nine provinces in Sri Lanka, Such as, Northern Province, Southern province, Western province, Eastern province and Central province etc. Sabaragamuwa is one of these nine provinces. Which is situated in the middle of Sri Lanka above the Southern province in the map of Sri Lanka. Sabaragamuwa province has combined both Ratthnapura and Kegalle districts since 1833. The development and the history of this dance tradition is very important to the students. the social, cultural and the historical data is included here.

⁴⁰ Senior Lecturer, University of the Visual and Performing Arts

Originated Stages of Sabaragamuwa Dance

It is necessary to investigate the originated stages of Sabaragamuwa dance styles in studying and examining the educational methods of the Sabaragamuwa dance. There are seven originated styles in this dance systems as follows.

1. Sabaragamuwa dance, which originated with faiths and beliefs of prehistoric era.
2. Sabaragamuwa dance, originated with customs of Buddhist culture in the second century before Christ.
3. The traditional dance drumming of this, which began with customs of Buddhist of both giants, **Pussadewa and Mahasoona** in period of king Dutugemunu.
4. This tradition, which began with creed of goddess Paththini in tradition of King Gajabhuka , Gamini between first and second centuries
5. Sabaragamuwa dance, which originated with customs of temple of gods in Sabaragamuwa province, such as,
 - i. the dance related to customs of main temples of god of Saman in Rathnapura. It is **Maha Saman Dewalaya**.
 - ii. The dance related to customs of **Bollthumbe** temple of god of Saman.
 - iii. The dance related to customs of **Deraniyagala** temple of god of Saman.
 - iv. The dance related to customs of **Soragune** temple of god of Katharagama and Uggal Aluthnuwara temple of god of Katharagama etc.
6. One pattern of this tradition originated with customs of Temple of tooth relic in **Delgamuwa** at the period of King Seethawaka Mayadunne in 1549.
7. Sabaragamuwa dance, which originated with based on curative healing rituals, such as, Thovil of gods, Thovils of devils, Thovil of Graha or Planetar. meaning of "Tovil" it is curative healing rituals.

Above mentioned historical information should be studied under the step by step for understanding completely.

There is a basic data foundation in above mentioned dancing traditions such as, archeological manuscripts, copper manuscripts, various metal manuscripts and metal ornaments and also in old scrolls written on Thal leaves and traditional dancing equipments. The study of origin of rituals and the spreading of them is a vast area. The literature on curative healing rituals is considered a unique place. So a broad study should be done on this area. The metal instruments come by the tradition, these instruments are no more popular, Styles of playing and drumming exercises, drumming alphabet should be studied thoroughly.

The literature of curative healing rituals

When studying this Sabaragamuwa dance tradition the fields such as, various pattern of curative healing rituals, patterns of mental treatments, various kinds of medicine and applying and production of various native medicines should be studied deeply.

In this deep study the culture of the way of lives of old traditional artists, customs and traditions, the healthy life style and food can be considered as main source of reference in this research, we must pay attention to the threats that arise in keeping the lives of the tribute to protect the generations of their tribe, various methods of hygiene, architectural arts, customs and traditions related to agricultural and way of life come by the tradition. The physical appearance of artists, their origin, and the anatomy of the artists should be considered more important and necessary for this study.

The areas we must pay more attention in the Sabaragamuwa dance tradition are the basic exercises that can be done to make a good dancer, singing patterns, drumming patterns and learning by heart of its literature.

When studying the origin of the Sabaragamu dance tradition, the seventh stage of the above mentioned stages can be considered more important. In that stage we study various diseases, misfortunes and the treatments we perform to Overcome these ill omens and about these rituals of devils, rituals of gods and rituals of planetary are studied briefly here. The most dancing patterns of the Sabaragamu dance consisted of these curative healing rituals.

1. The curative rituals performs to get rid of the bad omens or evil spirits.
2. The curative rituals perform to seek help and blessings from god.
3. The curative rituals perform to get rid of misfortune brought by the astrology.

The curative healing rituals of Sabaragamuwa dance tradition.

1.The curative rituals performances to get rid of the bad omens or evil spirits.

- i. DAHA ATA SANNIYA OR SANNI YAKUMA
- ii. MAHASON SAMAYAMA
- iii. GOPALU SAMAYAMA
- iv. KUMARA SAMAYAMA
- v. SUNIYAM YAGAYA

vi. DEREHE TOVIL ... etc.

1. The curative rituals performances to seek help and blessings from gods

- vii. MAHA MUDAL YADEEMA
- viii. PAHAN MADUWA
- ix. GEE MADUWA
- x. DUNE MADUWA
- xi. MALL ELIYA
- xii. KIRI MADUWA
- xiii. YAKUN PIDEEMA
- xiv. GARAMADUWA
DEHI TOVILAYA... etc.

2. The curative rituals performances to get rid of misfortunes brought by astrology

- xv. MALL BALI
- xvi. TIRA BALI
- xvii. PRETIMA BALI
- xviii. BALAGRAHA BALI
- xix. YANTARA TORANA... etc.

For an example Dance and Dramatic features of DAHA ATA SANNIYA is one of the above first mentioned rituals as mentioned below.

VATA SANNIYA, PITT SANNIYA, SELESMA SANNIYA, GULMA SANNIYA, BHUTA SANNIYA, JALA SANNIYA, VEVULUM SANNIYA, AMUKKU SANNIYA, VEDI SANNIYA, VIKARA SANNIYA, NAGA SANIYA, KANA SANNIYA, GOLU SANNIYA, BIHIRI SANNIYA, EKA PATA SANNIYA, DEMALA SANNIYA, DEEVA

SANNIYA, KOLA SANNIYA ... etc.

Education of the Sabaragamu dance tradition

Anthropologists introduce the education as a prevailing source of good social process that are given to the future of the country to the younger generation. From the past the tradition of the exercisers brought various healing rituals as “Yanthra – Manthra” dancing, singing of verses, chanting of poems, drumming, meaningful decoration of curative healing rituals. Traditional costumes and modern costumes producing creation of costumes, Sculptures and paintings related to rituals, writing the manuscripts from the concepts of “Gurugedara”. From this concepts these methods are protected and carried

over to the generation to generation. The education system is that connected to the dancing system is thoroughly based on aesthetic education system.

According to professor **Herbert Reed** when the aesthetic education is developed the good qualities or ethics of the humans can be change positively. Most educationists throughout the world agree that the universal truth of giving aesthetic education to an individual is to develop his or her affective domain positively. The aesthetic education will help to nourish the brain as well as the heart. The good and positive qualities are inculcate in the individuals when studying aesthetics education. According to the well-known writer **Leo Tolstoy** the art can hinder the bad and violence and cruel behavior of human. The positive impact educational goals we achieve by learning aesthetic education can be listed as the team spirit, Sharing, Caring, honesty, intonation to learning and equality. We will now investigate further that how far the theories of **Benjamin Bloom** are consist of in the old traditional learning. The process of Sabaragamuwa dancing according to the theories of **Bloom** the cognitive domain, the affective domain and the psycho motor domain all help to develop the knowledge. In order to get a complete education on in one field or in more fields we shall be able to decide the suitability of the field. Affective domain helps the individual to appreciate what he or she has learnt from a calm and stress free mind. The impression we gain by positive and stress free mind will lead to better way of thinking that gives more and more benefits. The process can be seen very well in the Sabaragamuwa dance tradition it is described as follows.

Cognitive domain

With beginning ancient dance teaching the traditional dancing artist of ancient generations teach their children and pupils about good manners and good behavioral patterns. Among them we can list the respect to parents and teachers, good behavioral patterns when having meals, Good hygiene habits, the public relationship with others and mutual understanding. First of all the knowledge of rhythms are given with the singing. This process is started at the age of eight. These children learn various singing patterns, various rhythms, physical exercises, legend learning by heart, costume designing and creation meaningful decorations related to the healing rituals, sculpture and paintings, knowledge is given to them in practical and theory forms.

Affective Domain

When gaining the knowledge of the above mentioned fields the individuals are benefitted with a lot of good behavioral patterns such as respect for others, respect for other religions, kind and refined, retained individuals, flexible and with good imaginative power. This leads to balanced personalities with positive concepts.

Psychomotor domain

When a child is grown up with all the above mentioned good concepts, the experience and the knowledge he receives are unbeatable. This results good and well educated consummate artist with creativity and imaginative power. According to these facts we can mention here that the cognitive, Affective and Psychomotor domains in **Benjamin Bloom's taxonomy** are based in the ancient traditional teaching methods of Sabaragamuwa dance tradition.

Lets have a look in deep about Benjamin Bloom's Theoretical educational classification. In 1956 Bloom has proved that the basic theories are knowledge, comprehension, application, analysis, synthesis and evaluation. This theories have been revised in 2001. They are as follows. Remember, understand, apply, analysis, evaluate and creation etc. The educationists all over the world have considered that this method of education goes from simple to complexity and it is the way to a very successful education system. Let's consider how this methodology applies to the Sabaragamu dance tradition which has a history of more than 2000 years. When we analyse "knowledge" first of all, we can mention that how the basic teaching method and theories given from the "Gurugedara" are included their. The main purpose of entering the child in to " Gurugedara" to learn the various rituals connected to the dance tradition so the child has to follow basic customs, Such as

1. The first day of enrolling the child has to offer the Sri Lankan traditional food to the teacher.
2. Next, Wershipping the teacher by offering sheaf of betels with teachers fee known as "Guru Panduru" in Sinhala.
3. The Same day in the auspicious time the teacher takes the initial steps to teach literature to the apprentice. During this day the poems of Buddhism called "Buddha Gaddiya" is chanted to enhance the literacy leveled of the child. The "Buddha Gaddya" is a booklet consist of the two languages "Pali and Sanskrit" The Child will have to learn the poems of this book by heart. Fourty one poems are included in this book. While learning the basic rhythmic movements of dancing the child has to memorise all the fourty one poems in the " Buddha Gaddya". Some poems are mentioned below.

1.	නම: සමන්ත්‍ර හද්‍රා	ය
	සර්ව ගෝචර චක්ෂු	ෂෙ
	කරුණා මාත කලලා	ල
	සින්ධවේ සූර්ය බන්ධ	වේ

Namak samanthra bhadra	ya
Sarwa gochara chakshu	she
Karuna mrutha kallola	la
Sindhawe surya bandha	we

2.	ජය ජය ධර්මා	ජ
	ජන කාත ශර්ම පු	ජ
	අසදාෂ ඛුද්ධ ලී	ල
	අති පරි ශුද්ධ ශී	ල

Jaya Jaya Darmara	ja
Jana krutha sharma pu	ja
Asadrusha budha lee	la
Athi pari shudha shee	la

3.	ඉෂ්ට විනිෂ්ඨ තමුජ්ඣිත	කොප
	තුෂ්ට වරිෂ්ඨ විවර්ජිත	පාප
	ශිෂ්ට විශිෂ්ට විනිර්ජි	තාප
	අෂ්ට චතුෂ්ටය ලක්ෂණ	රූප

Ista Vinista Thamujjitha	Kōpa
Thusta Varista Viwarjitha	Pāpa
Sista Visista Vinirjitha	Thapa
Asta Chathustaya Laksana	rūpa

In addition to this the child has to learn some books like Nammpotha, Magul Lakuna, Ganadevi hella, Vadankavi potha, Sakas kadaya, Hithopadeeshaya. While studying the above mentioned literature the child receives the pirivena education called education system of ancient temples. The child learns the same series of books in the "Pirivena" (Old school of temple) also. This above system of education helps the child in great deal to in doing the "Yaga" called complex of rituals. In this deep study we can prove that this pattern of pirivena education has a great influence in the generation of "Yaga" in ancient Sri Lanka.

By learning of above Literature the expect,

1. Mastering the language
2. Mastering the pronunciation
3. Practicing good behavioral pattern
4. The Instruction for a successful life Literacy to read all Literarytexts.
5. Molding a descent person to a better society with good knowledge, attitude and skills.

While receiving the education in "Gurugedara" the child has to master another series of books as follows. Those books come under the category of literature of curative healing rituals in Sabaragamu dance tradition.

1. Namaskara pata Vivaranaya
2. Sathagira Sannaya and poems.
3. Dowl upath kavi and Sannaya
4. Thalam poem dethisa
5. Sawdam poems (64)
6. Kawwttam poems (32)
7. Vandamanam poems (15)
8. Theruwan Namaskar
9. Sathara Atha Poems
10. Dethis Ragaya poems

11. Vannam poems - 21
12. Study of five rhythmic pattern's singings

After completing the above mentioned tradition the child has to follow different kind of another set of Literature that's comes under Literature of "Yaga". Some of them are mentioned below.

1. Bali Niyamaya
2. Panthis Bali Classification
3. Navagraha Disti manthra
4. Atamagala poems
5. Pirith huye poems
6. Attmini Upatha poems
7. Mall bulath putuvee poems
8. Bali patune poems
9. Hinrakksa poems
10. Grahanamasskara Verses
11. Graha panthi verses
12. Mahadasa Navaye Verses
13. Horahathe Verses
14. Sirasa Pada Verses
15. Unaveediye Verses
16. Asugebe Malbali Verses
17. Varical Bali Ambulam Verses
18. Munigunarathna Malaya
19. Lokarathna Malaya
20. Visnuge Dasa Avatharaya
21. Buduguna Alankaraya
22. Ekakswara Shanthiya
23. Chinthamani Shanthiya
24. Buduguna Alankaraya

25. Sarrwadosa Santhiya

26. Bali Pitaman Kirima

If the child wish to get further education from " Gurugedara" he has to do a deep study on the other two patterns of "Yaga" called "Yakk Tovil" and "Deva Tovil", "Yakk Tovil" are done to get rid of Suffering brought by the ill omens and "Deva Tovil" are done to get the blessings of various gods. While doing the above studies the child will get the opportunities to participate in "Yaga". So he reserves great experience of study of rituals practically. The child can assimilate first-hand experience when participating in this "Yaga" with his Master known as "Gurunnanse". The Child reserves the education from "Gurugedara" for eight years at the end he will end go as a matured and knowledgeable person in this field. We can consider this education he reserves at the end is from both theoretically and practically.

Rythmic Patterns of Sabaragamu Dance

කාල ප්‍රභේද

(මකුලොඵව තිත් ක්‍රමය අනුව යෙදෙන නාම)

සබරගමුව ව්‍යවහාර කාල නාමාවලිය

1. සුළු තනි තිත්

1' , 2 / 1' , 2 දෝං දොමිත්තක් මාත්‍රය

2. මැදුම් තනි තිත්

1' , 2 , 3 / 1' , 2 , 3 ගමන් මාත්‍රය

3. මහ තනි තිත්

1' , 2 , 3 , 4 / 1' , 2 , 3 , 4 පිම්බකුඳා දොම් මාත්‍රය

4. සුළු මැදුම් දෙතිත්

1^ , 2 / 1' , 2 , 3 පිං පිම්බ මාත්‍රය

5. සුළු මහ දෙතිත්

1^ , 2 , 1' , 2 , 3 , 4 පිං කුඳගත මාත්‍රය

6. මැදුම් මහ දෙතිත්

1^ , 2 , 3 / , 1' , 2 , 3 , 4 යක්පද මාත්‍රය

7. සුළු මැදුම් මහ තුන් තිත්

1^ , 2 / 1 , 2 , 3 / 1' , 2 , 3 , 4 තිත්තුනේ මාත්‍රය

8. දෙසුළු මැදුම් මහ තුන් තිත්

1^ , 2 / 1^ , 2 / 1^ , 2 , 3 , 4 සිත්දු මාත්‍රය

9. තුන් සුළු මහ පස් තිත්

1^ 2 / 1^ 2 / 1^ 2 / 1' 2 3 4 යැදිති මාත්‍රය

10. දෙමැදුම් මහ තුන් තිත්

1^ 2 3 / 1^ 2 3 / 1' 2 3 4 මාත්‍රා දහය

11. මැදුම්/දෙසුළු තුන් තිත්

1^ 2 3 / 1' 2 / 1' 2 පත්තුනාල් මාත්‍රය

12. තුන් සුළු දෙමහ පස් තිත්

1^ 2 / 1^ 2 / 1^ 2 / 1' 2 3 4 / 1' 2 3 4

Playing Dowl in Yakk Thovil - Healing Ritual of Deamans

Yakk Thovil - Healing Ritual of Deamans

Saman Kumarathunga

17

*Playing Magul Bera with Dowla - Ball Shanthikarma
Healing platuray ritual*

*Singing & Dancing with Playng Dowl - Ball Shanthikarma
Healing platuray ritual*

Maiall Costume

Basic Movement of Sabaragamu Dancer

Sabaragamu Dancer with Malali Costume

Sabaragamu Devol Dancer

Saman Kumarathunga

21

Playing Dowl with Stick

Playing Dowl with Fingers

An Ancient Dowl

Ancient Sabaragamu Dancers

Saman Kumarathunga

19

Ancient Sabaragamu Dancer

Sabaragamu Dancer with Pabalu Costume

References

1. අතුකෝරාල, දයා රෝහණ, අධ්‍යාපන මනෝ විද්‍යා ව්‍යවහාර පිළිබඳ රචනා, 2006, කොළඹ.
2. Read, Herbart, **Education through Arts**. 1943, Newyork.
3. Bloom, Benjamin, **Taxonomy of Educational objectives**, 1956, Newyork.
4. Tolstoy, Leo, **What is Art**, Original Publishers (1897)2016, Russia.
5. Betsy Meeoach, D, I.D. in the Affective Domain, 2013.
6. **Taxonomy of Educaional objectives**, 1956, Newyork.
7. කුමාරතුංග සමන්, සපරගමු නර්තන ප්‍රවේණි, 2018, කොළඹ.
8. කුමාරතුංග සමන්, පුරාණ සබරගමුවේ දාරක වත්පිළිවෙත්, 2017, කොළඹ.
9. කුමාරතුංග සමන්, සපරගමු දවුල, නිවැරදි පංචකූර්‍ය සහ දවුල් වාදන සංස්කෘතිය, 2018, කොළඹ.
10. 2012-2013 පර්යේෂණ පරිසංවාද විස්තෘත පත්‍රිකා එකතුව, සෞන්දර්ය කලා විශ්වවිද්‍යාලය, 2013, කොළඹ 07.
11. සපරගමු නර්තන ප්‍රවේණි, 2018, කොළඹ.
12. ඤානවිමල හිමි, කීර්ඤාල්ලේ, සපරගමු දර්ශන, 1967, කොළඹ.
13. **The Sabaragamu dance tradition in Sri Lanka**, Proceeding of the universal academic cluster, international March Conference in Bangkok, 2019, SM tower, Bangkok, Thailand.
14. කුමාරතුංග සමන්, සපරගමු දවුල, 2018, කොළඹ.
15. කුමාරතුංග සමන්, පුරාණ සබරගමුවේ දාරක වත්පිළිවෙත්, 2017, කොළඹ.
16. කුමාරතුංග සමන්, පුරාණ සබරගමුවේ දාරක වත්පිළිවෙත්, 2017, කොළඹ.
17. 2012-2013 පර්යේෂණ පරිසංවාද විස්තෘත පත්‍රිකා එකතුව, සෞන්දර්ය කලා විශ්වවිද්‍යාලය, කොළඹ 07.
18. සබරගමු සන්නියකුම් යාගරේ නර්තන පෙළපාලි ආග
19. රාජපක්ෂ, ශ්‍රියානි, සබරගමු කුමාර සමයම, 2001, කොළඹ.
20. කුමාරතුංග සමන්, පුරාණ සබරගමුවේ දාරක වත්පිළිවෙත්, 2017, කොළඹ.
21. කුමාරතුංග සමන්, සබරගමු බලියාග පිළිවෙල, 2018, නුගේගොඩ.
22. සපරගමු නර්තන ප්‍රවේණි, 2018, කොළඹ.
23. සපරගමු නර්තන ප්‍රවේණි, 2018, කොළඹ.
24. සපරගමු නර්තන ප්‍රවේණි, 2018, කොළඹ.
25. අසේනාල රෝලන්ඩ්, සෞන්දර්ය හා නාට්‍ය අධ්‍යාපන ප්‍රවේශය, 2013, කොට්ටාව.
26. අසේනාල රෝලන්ඩ්, සිත්මන් ප්‍රායිඩ්ගේ මනෝ විශ්ලේෂණවාදය, 2006, කොට්ටාව.
27. අසේනාල රෝලන්ඩ්, සිත්මන් ප්‍රායිඩ්ගේ මනෝ විශ්ලේෂණවාදය, 2006, කොට්ටාව.
28. අසේනාල රෝලන්ඩ්, සිත්මන් ප්‍රායිඩ්ගේ මනෝ විශ්ලේෂණවාදය, 2006, කොට්ටාව.

ප්‍රජා සංසක්තිය හා සමුපකාර ව්‍යාපාරය කෙරෙහි ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්^{41,42}

ඩබ්.කේ. චර්ණකුලසූරිය⁴³
ප්‍රභාත් ගලගමගේ⁴⁴
සුසන්ත රසනායක⁴⁵

සංක්ෂේපය

සමුපකාර ව්‍යාපාරය කෙරෙහි ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සැලකිය යුතු බලපෑමක් මැන කාලයේ සිට සිදුකරමින් පවතියි. මෙය හුදෙක් එකී ව්‍යාපාරයට සිදුවන ගැටලුවක් සමාජයේ පහළ ස්ථරවලට අහිතකරව සිදුවන බලපෑමකි. ඒ තුළ විවිධ සමාජ ගැටලු හා ආර්ථික ගැටලු නිර්මාණය වීම දැකලන හැකිය. මෙම අධ්‍යයනය අදාළ සිදුවීම් පිළිබඳ ක්ෂුද්‍ර තලයේ සිට සිදුකෙරුණු අධ්‍යයනයකි.

අධ්‍යයනය පිළිබඳ හැඳින්වීම

සමුපකාර ව්‍යාපාරය ලෝක පරිමාණයෙන් ආරම්භ වන්නේ ධනවාදයේ නැගීම මත සිදුවූ ව්‍යසනකාරී තත්ත්වවලට මුහුණ දීමට ධනවාදයේ තිඹිරි ගෙවල් ලෙස කටයුතු කළ රටවලින් මතු වූ මහජන ව්‍යාපාරයක් වශයෙනි (ගලගමගේ, 2013). මේ නිසා සමුපකාර ව්‍යාපාරය ආරම්භයේ සිටම පුනරුද සමාජ දර්ශන හා සමාජ ව්‍යාපාර මත ශක්තිමත් ලෙස පදනම් වූ ප්‍රජා ව්‍යාපාරයක් විය. සමුපකාර ව්‍යාපාරයට ප්‍රායෝගික හා දාර්ශනික පදනමක් සැකසූ රොබර්ට් ඕවන් ගතහොත් ඔහුගේ වැඩකටයුතු සමුපකාර ව්‍යාපාරයට පමණක් නොව පුළුල් වශයෙන් ගත්කල ලෝක ඉතිහාසයේ තවත් බොහෝ නිර්මාණාත්මක සමාජ ක්‍රියාකාරකම් රැසකට පදනම දැමීය (ගලගමගේ, 2013, නන්දලාල්, 2012). උදාහරණ ලෙස අද

⁴¹ භාෂා සංස්කරණය = නාලක ජයසේන

⁴² දකුණු පළාත් සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් මෙහෙයවූ පර්යේෂණයකි

⁴³ සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, දකුණු පළාත

⁴⁴ සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, දකුණු පළාත

⁴⁵ ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාවාර්යවරයෙකි.

අපි ළමා විශේෂී අත්දැකීම් මුල් ළමා විය සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන රොබර්ට් ඔවන්ගේ අත්හදා බැලීමක ප්‍රතිඵලයකි. සමාජවාදී ව්‍යාපෘතිවල මූලික අත්හදා බැලීම්ද ඔවුන්ගේය.

ඔවුන්ගේ සමුපකාර ප්‍රයත්න අසාර්ථක වුවත් එංගලන්තයේ රොව්ඩේල් පුරෝගාමීන්ගේ ඔබ්බෙන් අත්හදා බැලීම මත ප්‍රථම තීරණය සමුපකාර සමිතිය බිහිවිය. ඒ ඔස්සේ සමුපකාර ව්‍යාපාරය ලොව විශාලතම ස්වේච්ඡා සංවිධාන ජාලය බවට පරිවර්තනය විය. මේ අනුව ඉන්දියානු හිමාල ප්‍රදේශයේ ගෝත්‍රික ජන කණ්ඩායම්වල සිට ඇමෙරිකානු විදුලි උත්පාදන සමුපකාර සමිති දක්වා පුළුල් පරාසයක සමුපකාර ව්‍යාපාරය අද දින ලොව පැතිර තිබෙයි.

ශ්‍රී ලංකාව හා ඉන්දියාව වැනි රටවල සමුපකාර ව්‍යාපාර බිහිවන්නේ ග්‍රාමීය ණයගැතිභාවයට විසඳුමක් ලෙස සමුපකාර ක්‍රමය මෙම රටවලට හඳුන්වාදීමට අධිරාජ්‍යවාදීන් ගත් උත්සාහයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙසය. මේ අනුව යුරෝපීය රටවලදී ප්‍රජාව තුළින්ම පැන නැගුණු ව්‍යාපෘතියක් මෙම රටවලදී අධිරාජ්‍යවාදී පාලකයන්ගේ මැදිහත්වීම තුළ පැන නැංවුණු ව්‍යාපෘතියක් බවට පත්විය. මේ අනුව මෙම රටවල නොසර්ගිකව පැන නොනැගුණු ව්‍යාපාරයක් වීමේ හැටලුව අද දක්වාම මේ රටවල සමුපකාර ව්‍යාපාරය තුළ ඇත්ද යන සැකය පැන නගී. කෙසේ වෙතත් ශ්‍රී ලංකාව ගතහොත් ශක්තිමත් ප්‍රජා පාදක සංවිධාන ජාලයක් ලෙස සමුපකාර ව්‍යාපාරය පැතිරීම දැකගත හැකිවෙයි.

දිගු කලක් ග්‍රාමීය ප්‍රජාවේ මෙන්ම නාගරික අඩු ආදායම්ලාභී හා පහළ මධ්‍යම පාංතික ප්‍රජාවේ සහභාගීත්වය සහිත ආයතන පද්ධතියක් ලෙස සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ වඩා ජනප්‍රියතම හා තීරණය අංගයක්ව පැවතියේ සුළු මූල්‍ය හෙවත් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සේවා සම්පාදනයයි. මෙම මූල්‍ය වෙළෙඳ කටයුතු සිදුවූයේ සාමාජික හා ආශ්‍රිත ප්‍රජාවේ ස්වයං මූල්‍ය ශක්තිය උපයෝගී කරගනිමිනි. සාමාන්‍ය ජනතාවගෙන් ඇත්වූ බැංකු පද්ධතියට විකල්පයක් ලෙස මේ අනුව සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු සමුපකාර සමිති (මින් ඉදිරියට සභා සමිති නමින් හඳුන්වන) හා විවිධ සේවා සමුපකාර සමිතිවල බැංකු කවුළුව වූ සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකු (මින් ඉදිරියට ග්‍රාමීය බැංකු ලෙස හඳුන්වන) වර්ධනය විය. එසේම මහජනයාගෙන් තැන්පත් භාර ගැනීමේ ණය නිකුතුවේ බලය හිමිවූ බැංකු පනතෙන් පිටත ස්ථාපිතව තිබූ ප්‍රධාන ආයතන පද්ධතිය ලෙස සමුපකාර ව්‍යාපාරය දිගු කලක් තිස්සේ පැවතිණි.

කෙසේ වෙතත් ඉහත සඳහන් විධිමත් ආයතන පද්ධතියට බාහිරින් ග්‍රාමීය හා නාගරික ණය සම්පාදනයේ මූලාශ්‍ර ලෙස අවිධිමත් පද්ධතියක්ද ලාංකේය පරිසරයේ පැවතිණි. එය සමන්විත වූයේ මුදල් පොලියට දෙන්නන්ය. ඔවුන් සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේදී පොලී මුදලාලිලා ලෙසත්, ගර්හිත ව්‍යවහාරයේදී "පොලී කාක්කන්" ලෙසත් හඳුන්වනු ලබයි. ඉහත ව්‍යවහාර ඔවුන්ට පටබැඳීමට හේතු එකී ව්‍යවහාරවලට රැඳී ඇත. එනම් ඔවුන් "ණය මුදලාලිලා" නොවී පොලී මුදලාලිලා වූයේ දැරිය නොහැකි ඉහළ පොලියක් ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් අයකළ හෙයිනි. මෙයට අමතරව විවිධ ස්වේච්ඡා සංවිධානද සාමාජික තැන්පත් හා ණය ව්‍යාපෘතිද ක්‍රියාත්මක කරනු දැකගත හැකි විය.

මෙම පර්යේෂණයට පාදක වන 2016 අංක 6 දරන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පනතින් අවසර ලැබූ විශාල ප්‍රමාණයක් වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් ග්‍රාමීය හා නාගරික පරිසරය විනිවිදීම් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ පැවති දිගු කාලීන නිශ්චලතාව බිඳ දැමුවේය. ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ පුරෝගාමියා වන සමුපකාර ව්‍යාපාරයට අභියෝගාත්මක අවස්ථාවක් නිර්මාණය වන්නේ මෙහිදීය. මෙම සමාගම් ගම් හා නගර සිසාරා සිය කටයුතු වර්ධනය පොලී මුදලාලිලාගේ මැදිහත්වීම්වලට වඩා ප්‍රබලය. නූතන අලෙවිකරණ උපාය මාර්ග හා කළමනාකරණ දැනුමද, සමාජීය විද්‍යා දැනුම් පද්ධතිද උපයෝගී කරගෙන, ඒවායින් සන්නද්ධව සංවිධානාත්මකව ප්‍රජාව අතරට ගමන් කිරීම සමුපකාර ව්‍යාපාරය ඇතුළු ස්වේච්ඡා පර්යන්තවලට ඉතා බරපතල අභියෝගයකි. එසේම මිනිස් සමාජයේ පවතින ප්‍රජා ගතිලක්ෂණ "අවභාවිත" කිරීම මෙම සමාගම්වල තවත් ගති ලක්ෂණයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. ඒ ඔස්සේ නියම

ප්‍රජා ව්‍යාපාර අතුරා දැමීම සිදුවීමටද අවදානමක් පවතියි. එය ගෝලීය ලිබරල් ව්‍යාපෘති හා සමගාමීය.

මේ නිසා මෙම අභියෝගය සමුපකාර ව්‍යාපාරය ඉතා තදින් අවධාරණයට ගතයුතු එකකි. එසේම ව්‍යාපාරය පිළිබඳ කටයුතු කරන පර්යේෂකයන්ට ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සමුපකාර ව්‍යාපාරයට කුමනාකාර පීඩනයක් ඇති කරනු ඇත්ද යන ගැටලුව මේ අනුව නිරායාසයෙන් පැන නැගීමට නියමිතය. එසේම ව්‍යාපාරික පර්යේෂණ හා එම දැනුමද උපයෝගී කරගෙන එකී පීඩනයට මුහුණ දීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා උපක්‍රම සම්පාදනය සිදුවිය යුතුව ඇත. එය ව්‍යාපාරයේ ඇලුමැති පාර්ශ්ව සියල්ලේම එකමුතුව ඔස්සේ සිදුවිය යුතුව ඇත. මේ අනුව මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ ක්ෂුද්‍ර නියැදියක් ආශ්‍රයෙන් මෙම තත්ත්වයේ යම් පැතිකඩක් අනාවරණය කර ගැනීමට උත්සාහ දරා ඇත. එසේම මෙම අධ්‍යයනය ඒක විෂයයික අධ්‍යයනයක් ලෙස ඉදිරියට ගෙන යා හැකි එකක් නොවන හෙයින් කළමනාකරණය, ගණකාධිකරණය, අලෙවිකරණය හා සමාජීය විද්‍යාවන්ගේ දැනුම් පද්ධතිවල පිටිබලය මෙයට උපයෝගී කරගෙන ඇති බහුශික්ෂිත, නැතහොත් බහු විෂයයික අධ්‍යයනයක් වෙයි.

පර්යේෂණ ගැටලුව

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල ක්‍රියාකාරිත්වය සමුපකාර ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයට හා ප්‍රජාවට කෙතරම් තීව්‍ර ලෙස බලපානු ඇත්ද?

උපන්‍යාසය (hypothesis)

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ දුර්වලතා හා ප්‍රජාවේ ප්‍රජා ගති ලක්ෂණ භාවිත කරමින් සමාජය විනිවිදිත අතර, ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල කටයුතු සමුපකාර ව්‍යාපාරයට සේම ප්‍රජාවේ සංසන්තියටද අහිතකර ලෙස බලපානු ලබයි.

පර්යේෂණයේ අරමුණු

- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් ප්‍රජාව සමග කටයුතු කරන ආකෘති හා උපක්‍රම හඳුනා ගැනීම.
- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් ග්‍රාමීය ප්‍රජාව සහ නාගරික අඩු ආදායම්ලාභී / පහළ මධ්‍යම පාංතික ප්‍රජාව විනිවිදිම තුළ ග්‍රාමීය බැංකු, සහස සමිති හා ක්ෂේද්‍ර මූල්‍ය කටයුතු කරන වෙනත් සමුපකාර සමිති මුහුණ දෙන අභියෝග හඳුනා ගැනීම.
- එකී අභියෝගවලට ග්‍රාමීය බැංකු, සහස හා ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය කටයුතු කරන වෙනත් සමිති සුදානම් කළ යුතු ආකාරය හඳුනා ගැනීම.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන සැලැස්මක් මත සිදුකරනු ලැබූ ගවේෂණයකි. පර්යේෂණය සඳහා අවශ්‍ය පදනම් දැනුම සම්පාදනය කර ගැනීම සඳහා මෙම පර්යේෂණ විෂයය පර්ය ආශ්‍රිතව සිදුකර ඇති පූර්ව පර්යේෂණ පිළිබඳව මෙන්ම විෂය ක්ෂේත්‍රය අලලා ලියැවී ඇති සාහිත්‍යයද පරිශීලනය කර ඇත.

පර්යේෂණ උපන්‍යාසය පරීක්ෂාවට අවශ්‍ය දත්ත රාශිකරණය කර ගැනීම සඳහා පහත දත්ත රාශිකරණ ශිල්ප ක්‍රම භාවිත කර ඇත.

- අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට ඇතුළත් විවිධ සේවා සමිති හා සහස සමිති සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණයට (participated observation) ලක්කිරීම.
- එම සමිතිවල සාමාජිකයන්, නායකයන් සහ සේවක මණ්ඩල සමග අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා (semi-structured interviews) පැවැත්වීම.

- සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ සෙසු ඇලුමැති පාර්ශ්ව (stakeholders) තුළ මෙම අභියෝග පිළිබඳ පවතින සවිඥානිකත්වය හඳුනා ගැනීම.
- අධ්‍යයනයට බඳුන්වන සමුපකාර ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ ආයතන වල මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඇතුළු විවිධ ලිඛිත මූලාශ්‍රය පරිහරණය.
- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල නිලධාරීන් වෙතින් උපක්‍රමික ප්‍රවේශ ඔස්සේ තොරතුරු ලබා ගැනීම (සෘජුව තොරතුරු ලබාදීම මෙම නිලධාරීන් සිදු නොකරන හෙයින්).
- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල ණයලාභීන් සම්මුඛ සාකච්ඡාවලට ලක් කිරීම.

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් පාදක කරගෙන ඇත්තේ ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටි අම්බලන්ගොඩ, කරන්දෙණිය හා ඇල්පිටිය යන ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයි. විශේෂයෙන් අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාවල ප්‍රදේශයේ පිහිටි කොබොයිතුඩුව ග්‍රාමය සහ කරන්දෙණිය ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි මඩකුඹුර ග්‍රාමය තුළ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන කටයුතු වැඩි වශයෙන් මෙහෙයවා ඇත. කෙසේ වෙතත් මෙම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශ පමණක් නොව දකුණු පළාත් සභා බලප්‍රදේශයේ සමුපකාර ව්‍යාපාරය ආශ්‍රිතව කටයුතු කිරීමෙන් පර්යේෂකයන් (විශේෂයෙන්ම පළමු හා දෙවන පර්යේෂකයන්) ලබා ඇති දැනුම හා පළපුරුද්ද ද මෙම පර්යේෂණයේදී උපයෝගී කරගෙන ඇත. මේ නිසා අධ්‍යයන ප්‍රදේශයෙන් බාහිරවද දත්ත හා තොරතුරු පිළිබඳ පරාසය විසිරී ඇති බව සටහන් කළ යුතුය.

පර්යේෂණයේ සීමා

අධ්‍යයනයක් සාර්ථක වීමට නම් එහි සීමා ද නිසි ලෙස හඳුනාගත යුතු වෙයි. මන්ද මෙම අධ්‍යයනය ශාස්ත්‍රීය සීමාව ඉක්ම වූ ව්‍යවහාරික අධ්‍යයනයක් වන බැවින් මෙවැනි අධ්‍යයන මත සිට ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීමේ දී දක්වා ඇති සීමා පිළිබඳව ද සැලකිලිමත් විය යුතු වෙයි. මේ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේ හඳුනාගත් සීමා පහතින් සටහන් වෙයි.

- අධ්‍යයනය සිදුකර ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ එක් දිස්ත්‍රික්කයක් පමණක් උපයෝගී කරගෙන, එයින් ද ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශ ත්‍රිත්වයක් පමණක් උපයෝගී කරගෙනය. ඒ අතුරෙන්ද ගම්මාන ද්විත්වයක් වඩා සම්පව අවධානයට ගෙන ඇත. මේ අර්ථයෙන් මෙම පර්යේෂණය ක්ෂුද්‍ර අධ්‍යයනයකි. එම නිසා පුළුල් සමාජ හා සංස්කෘතික වෙනස්කම් සහිත සමස්ත ශ්‍රී ලාංකේය පරිසරයටම මෙහි නිගමන හා නිර්දේශ ගැලපේද යන්න නිශ්චිතව කිව නොහැකිය. එය එක් ප්‍රධාන සීමාවකි. එවැනි පුළුල් සාමාන්‍යකරණයක් සඳහා ගමන් කිරීමට නම් වඩා පුළුල් නියැදියක්, සමස්ත ලාංකේය පරිසරයම නියෝජනය වන පරිදි තෝරාගත යුතුය. එවැනි කාර්යයක් සඳහා විශාල පිරිස් බලයක්ද, මූල්‍ය ශක්තියක්ද අවශ්‍ය වෙයි. එවැනි මට්ටමකට මෙම පර්යේෂණ ගෙන යාමේ වැඩි ශක්‍යතාව පවතින්නේ සමුපකාර ව්‍යාපාරය සම්බන්ධ ජාතික මට්ටමේ ආයතනවලටය.
- අනෙක් සීමාව වන්නේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් ආශ්‍රිත සමහර දත්ත සපයා ගැනීමේ අපහසුවය. මක්නිසාදයත් සමහර දත්ත ඔවුන් බාහිර පාර්ශ්වවලට ලබා නොදීමයි.
- එසේම මෙම පර්යේෂණයේදී වතු සේවක නිවාස සමුපකාර සමිති, ආයතනික සණස සමිති, ප්‍රාග්ධන සමුපකාර සමිති වැනි ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ යෙදෙන තවත් සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ ආයතන වර්ග කිහිපයක්ද මගහැර ගොස් ඇත. එයද පර්යේෂණයේ එක් සීමාවකි.
- මෙම පර්යේෂණය සිදුකර ඇත්තේ පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදන රහිතව, පර්යේෂකයින්ගේ ස්වේච්ඡා දායකත්වයෙන් සිදු කරන ලද ව්‍යාපෘතියක් වශයෙනි. අරමුදල් රහිත හෙයින් වඩා පුළුල් අධ්‍යයනයකට ගමන් කිරීමට හැකියාව ලැබී නැත. 2020 වසරේ සිට දකුණු පළාත් සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව පර්යේෂණ සඳහා

ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමට අපේක්ෂිත හෙයින් මෙම වසරේ පර්යේෂණවලට වඩා පුළුල් පර්යේෂණ ඉදිරියේදී සිදුවනු බලාපොරොත්තු විය හැකිය.

පර්යේෂණ ආචාර ධර්ම හා එකඟත්වය

පර්යේෂකයන් සිය පර්යේෂණය, පර්යේෂණ ආචාර ධර්ම වලට අනුරූපව මෙහෙය විය යුතු නිසා සමහර අවස්ථාවලදී පහත පියවර අනුගමනය කර ඇත.

- බොහෝ දත්ත නියම නමින් ඉදිරිපත් කිරීම එම ආයතනවලට හා පුද්ගලයන්ට හානිදායක වේ යයි පර්යේෂකයන්ට හැඟෙන හෙයින් දත්ත බහුතර ප්‍රමාණයක් නිර්නාමිකව ඉදිරිපත් කිරීම සිදුකර ඇත.
- ආචරණික සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය ද ඉහළ මට්ටමින් භාවිත වී ඇති නිසා එවැනි දත්තවල නිර්නාමිකත්වය වඩා දැඩි ලෙස ආරක්ෂා කර ඇත.

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය: නිර්වචන හා හැඳින්වීම

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය හෙවත් සුළු මූල්‍ය යනු බැංකු සඳහා ප්‍රවේශ විය නොහැකි අය සඳහාණය, ඉතුරුම් අනෙක් මූල්‍ය සේවාවලට ප්‍රවේශ කරන බැංකු ක්‍රමයකි (Maanen, 2004). මේ අනුව ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සේවා ඉලක්ක වන්නේ රැකියා විරහිත පුද්ගලයන්, ස්වයං රැකියා නියුක්තිකයන්, අඩු ආදායම්ලාභීන් හෝ සාමාන්‍ය මූල්‍ය සේවාවලට ප්‍රවේශ විය නොහැකි පුද්ගලයන්ය. විශේෂයෙන්ම අඩු ආදායම්ලාභී කාන්තාවන් හා පුරුෂයන්ගේ ආර්ථික සංවර්ධනයට ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය මැදිහත් වෙයි. එසේම සමහර ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන මූල්‍ය සේවාවලට අමතරව රක්ෂණ සේවාද සපයයි. එසේම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන සමාජ මැදිහත්කරණය ඔස්සේ සමූහ නිර්මාණය, පුද්ගල ආත්ම විශ්වාසය සංවර්ධනය, මූල්‍ය සාක්ෂරතාව (financial literacy) සහ කළමනාකරණය පිළිබඳ පුහුණු වීම් ලබා දීම ආදී කාර්යද සිය මූල්‍ය මැදිහත්වීමට අමතරව සිදුකරයි. මේ අනුව ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය යනු හුදු බැංකුකරණයක් නොව සංවර්ධන උපකරණයකි (development tool) (Ledgerwood, 1998).

දර්ශීයව ගත්කල ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වනුයේ පහත දැය.

- මෙහෙයුම් ප්‍රාග්ධනය සඳහා සුළු ණය ලබාදීම
- ණය හා ආයෝජන තක්සේරු කිරීම
- සාමාන්‍ය බැංකුකරණයේදී යොදා ගන්නා සුරැකුම් වෙනුවට සමූහ ඇපවීම හා අනිවාර්ය තැන්පත් වැනි විකල්ප යොදා ගැනීම
- ණය නැවත ගෙවීමේ කාර්යක්ෂමතාව මත විශාල ණය සඳහා අවකාශය ලබාදීම
- ණය නැවත ගෙවීමට සුමට කොන්දේසි ඉදිරිපත් කිරීම හා පසු විපරම් කිරීම
- ආරක්ෂිත ඉතුරුම් සේවාවන් සැලසීම

(Ledgerwood, 1998:01)

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සේවා සපයන ආයතන ගත්විට ඒවා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, ඉතුරු කිරීමේ හා ණය දෙන සමුපකාර සමිති (savings and loan cooperatives), ණය සංගම් (credit unions), රාජ්‍ය බැංකු, වාණිජ බැංකු, බැංකු නොවන මූල්‍යායතන (nonbank financial institutions) ආදී ලෙස විවිධ විය හැකිය. ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ගනුදෙනුකරුවන් ගත්විට නාගරික හා ග්‍රාමීය යන දෙඅංශයේම දිවි ගෙවන ස්වයං රැකියා නියුක්තිකයන් හා අඩු ආදායම්ලාභී ව්‍යවසායකයන්ගෙන් සමන්විත වනු ඇත. ඒ අනුව වෙළෙන්දන්, විදි වෙළෙඳුන්, කුඩා ගොවිපළ හිමියන් හා කරනවැමින්, කුලී රථකරුවන්, කම්මල්කරුවන්, රන්කරුවන්, ඇඳුම් මසන්නන්, ආදීන්ගෙන් මෙම පිරිස් සමන්විත වෙයි. සාමාන්‍යයෙන් මොවුන්ගේ

ක්‍රියාකාරකම් ඔවුන්ට ස්ථායී ආදායම් ප්‍රභවයක් සපයයි. එහෙත් ඔවුන් දුප්පතුන් වෙයි. එහෙත් ඔවුන් "දුගීන්ගෙන් දුගීන්" (poorest of the poor) ලෙස සලකන්නේ නැත.

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය: ඉතිහාසය

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ඉතිහාසය ගෙන බැලුවහොත් එය මිනිස් ඉතිහාසයේ අතීත යුගය දක්වාම නැකම් කියයි. පුරාණ ආගමික හා සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය රැසක මුදල් ණයට දෙන්නන් පිළිබඳ සටහන්ව ඇත. රොමානියානු පුරෝගාමීන්ගේ පළමු සාර්ථක සමුපකාර සමිතිය ගත් කලද එයද ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය හා සම්බන්ධිතය. ශ්‍රී ලංකාවේ සමුපකාර ව්‍යාපාරය 1900 වර්ෂවල ආරම්භයේදී නිර්මාණය කරන්නේම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පිළිබඳ කටයුතු කිරීම සඳහාය. කෙසේ වෙතත් ඉන්දියාවේ හා ශ්‍රී ලංකාවේ ණය දෙන සමුපකාර ව්‍යාපාරය ආහාසය ලැබුවේ 1884 දී ජර්මනියේ සංවර්ධනය කෙරුණු රැගයිසන් ක්‍රමය (Raiffeisen model) මගිනි (ගලගමගේ, 2013). 1970 දශකයේදී ලෝක මට්ටමින් ගත්විට ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමන්ධව අති ප්‍රමුඛව ක්‍රියාත්මක වූයේ රාජ්‍යයට නියෝජිතායතනය. 1980 දශකයේදී ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පිළිබඳ උත්පාතයක් ඇති වන්නේ එම යුගයේදී ඇතිවූ සංවාද හා පර්යේෂණ අනාවරණ පාදක කර ගෙනය (Ledgerwood, 1998:03). 1980 දශකයේ මැද භාගයේදී රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් ක්‍රියාත්මක කෙරුණු ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ව්‍යාපෘති ගැටලුවලට හා විවේචනවලට ලක්විය. විශේෂයෙන්ම මෙම ව්‍යාපෘති විශාල බොල් ණය ගැටලුවකට මුහුණ දුන් අතර, නිරන්තරව ප්‍රාග්ධන ආධාර මේ හේතුවෙන් එම ආයතන විසින් ඉල්ලුම් කෙරිණි. මෙයට විසඳුමක් ලෙස යෝජනා වූයේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමස්ත මූල්‍ය පද්ධතියේ අභ්‍යන්තරික කොටසක් ලෙස සලකා කටයුතු කිරීමත්, ණය සඳහා වෙළෙඳ පොළ පදනම් වූ ප්‍රවේශයක් භාවිත කිරීමත්ය.

මෙයට සමාන්තරව විවිධ රටවල දේශීය රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සමාජ සංවර්ධනය උදෙසා තිරසාර නොවන ආදායම් උත්පාදන ප්‍රවේශ වෙනුවට දිගු කාලීන ස්ථාවර ප්‍රවේශ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරනු දැකගත හැකි විය. බංගලාදේශයේදී ආචාර්ය මොහොමඩ් යුනුස් නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙස ඉඩම් අහිමි දුගී කණ්ඩායමක් සඳහා ණය ව්‍යාපෘතියක් සැකසුවේය. එම නියමු ව්‍යාපෘතියේ සාර්ථකත්වය ග්‍රාමීන් බැංකුව ලෙස මිලියන 2.4ක ගනුදෙනුකරුවන් (ඉන් 94%ක් කාන්තාවන්ය) සමග අපට හමුවෙයි. ලතින් ඇමරිකාවේ ACCION ජාත්‍යන්තරය නාගරික සුළු වෙළෙඳුන් සඳහා සහයෝගීතා සමූහ ණය සම්පාදනය කරයි. Carvajal පදනම සුළු ව්‍යවසායකයන් සඳහා සාර්ථක පුහුණු හා ණය ක්‍රමයක් සංවර්ධනය කර ඇත. මේ ආකාරයේ තවත් උදාහරණ ඕනෑ තරම් ඇත.

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය: පූර්ව පර්යේෂණ

හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ සර්වෝදය ආර්ථික ව්‍යවසාය සංවර්ධන සේවාව (Sarvodaya Economic Enterprise Development Services – SEEDS) විසින් ඉටු කරන ලද ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය කාර්ය ආශ්‍රිතව කරනු ලැබූ පර්යේෂණයක් ඔස්සේ ජූඩින් ෂෝ පෙන්වා දෙන්නේ (Shaw, 2004) ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය දරිද්‍රතාව අවම කිරීමට පුළුල් වශයෙන් දායක වී නැති බවයි. කෙසේ නමුත් කටිසුම් එස්. ඉමායි සහ තවත් අය "ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය හා දුගීකම - සාර්ව ඉදිරි දර්ශනයක්" (Microfinance and Poverty-A Macro Perspective) මැයෙන් මෙහෙයවූ පර්යේෂණයක් ඔස්සේ නිගමනය කරන්නේ කාන්තාවන් සවිබලගැන්වීම හා දුගී බව අවම කිරීමට ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ දායකත්වයක් ඇති බවයි.

Recent assessments of impact of microfinance-based largely on randomized trials-have led to questioning of claims of women’s empowerment and poverty reduction. The so-called ‘magic’ of microfinance has thus come under deep scrutiny and the findings of little or weak impacts are beginning to turn the tide against it. Not only

are some of these studies are faulty in some respects, but the findings also cannot be accepted at face value. Besides, the faltering global economy has raised serious concerns about the immunity of the microfinance sector and its potential for poverty reduction (Imai and others, 2012)

මේ අනුව හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය වැනි ප්‍රාදේශීය අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයක් ඔස්සේ සහ සීඩීස් වැනි එක් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ව්‍යාපෘතියක් පමණක් ගෙන කරන ලද ෂෝ ගේ (Shaw, 2004) ක්ෂුද්‍ර මට්ටමේ අධ්‍යයනයේ නිගමන, ඉමායි සහ තවත් අය විසින් (Imai and others, 2012) කරන ලද අධ්‍යයනයේ නිගමන පරස්පර වන්නේ සාර්ව මට්ටමේ නිගමන සෑම විටම ක්ෂුද්‍ර මට්ටමේදී නියෝජනය නොවන හෙයිනි.

සුරේෂ් ද මෙල් සහ තවත් අයගේ (De Mel and others, 2014) අධ්‍යයනයක් පෙන්වා දෙන්නේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් නාභිගතකර නිර්මාණය කර තිබෙන Start-and- Improve Your Business -SIYB) නැමති ව්‍යවසායක පුහුණු පාඨමාලාව හැදෑරූ කාන්තාවන් එවැනි දැනුමක් නොමැති කාන්තාවන්ට වඩා ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර ව්‍යවාරයේදී යම් ඉදිරිගාමී බවක් පෙන්නුම් කළද ව්‍යාපාරික ලාභය අතින් වෙනසක් වාර්තා නොකළ බවයි. නමුත් මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සමග පුහුණුව ලැබූ කාන්තාවන් පළමු මාස 8 තුළ කැපී පෙනෙන ආදායමක් වාර්තා කළ බව ඔවුන් පෙන්වා දෙයි.

ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය

ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ පුරෝගාමී ආයතන පද්ධතිය වන්නේ සමුපකාර ව්‍යාපාරයයි. 1911 සමුපකාර ණය ආඥා පනත (Cooperative Credit Ordinance in 1911) යටතේ පිහිටවූ ණය දෙන සමුපකාර සමිති මෙම කාර්යයෙහි මූලික විය. එය ග්‍රාමීය ණයගැතිභාවයට විසඳුමක් ලෙස ගෙන ආ යටත් විජිත ප්‍රධානීන්ගේ විසඳුමක් විය. නිදහසින් පසු, එනම් 1950 ගණන්වල පැවති දුගීන්ට ණය සඳහා ප්‍රවේශ වීමේ අපහසුවට තවත් විසඳුමක් ලෙස 1963 දී සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකු විවිධ සේවා සමුපකාර සමිතිවල අනුබද්ධ අංශයක් ලෙස නිර්මාණය කිරීම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ දෙවැනි සමුපකාර පුරෝගාමීත්වය විය. සාම්ප්‍රදායික බැංකු දුගීන්ගෙන් ඇත්ව තිබීමට තවත් විසඳුමක් ලෙස ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු 1985 දී රජය විසින් නිර්මාණය කරන ලදී. එසේම පසු කාලීනව ජනසවිය වැඩසටහන හා සමාදායි වැඩසටහන ග්‍රාමීය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය තුළ ක්‍රියාත්මක විය. 1991 දී ස්ථාපිත කළ ලංකා සංවර්ධන භාර අරමුදල ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධ තවත් රාජ්‍ය මැදිහත් වීමක් විය. 1990 දශකයේ හා 2000 දශකයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ හැරවුම් ලක්ෂයක් විය. විශාල ප්‍රමාණයක් දේශීය හා ජාත්‍යන්තර රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ශ්‍රී ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයට ඇතුළු විය. 2009 වසරේදී Sri Lanka Microfinance Practitioners’ Association ස්ථාපිත කිරීම ක්ෂේත්‍රයේ තවත් වැදගත් සංසිද්ධියක් විය (Premaratne, 2009).

කෙසේ වෙතත් ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය සමන්විත වන්නේ මෙම ප්‍රධාන සංසිද්ධිවලින් පමණක් නොවෙයි. එම ලැයිස්තුවට පහත දැ ද ඇතුළත් විය යුතු වෙයි.

- සීට්ටු ක්‍රමය (rotating savings and credit associations)
- අන්‍යෝන්‍යාධාර හා මරණාධාර සමිති
- පෞද්ගලික ණය ලබා දෙන්නන්
- මිතුරන් හා ඥාතීන්

එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය සිදුකළ වඩා සවිස්තරාත්මක වර්ගීකරණයක් වගු අංක 02.01 හි දැක්වෙයි.

තිලකරත්න සහ වික්‍රමසිංහ (Tilakaratna and Wickramasinghe, 2005) පෙන්වා දෙන්නේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රජාවට වැදගත් මෙහෙයක් කරන බවයි. මේ අනුව මධ්‍යම මට්ටමේ ප්‍රජාවට ඔවුන්ගේ ආදායම හා වත්කම් ඉහළ නංවා ගැනීමටද, වඩා දුගීන්ට ඔවුන්ගේ පාරිභෝගික වියදම් සුමට කිරීමට උපකාරී වෙයි.

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිසංවිධාන කටයුතුවල එක් කොටසක් ලෙස සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකු අංශය විවිධ සේවා සමුපකාර සමිතිවලින් වෙන් කිරීමේ උත්සාහයක් වර්ෂ කිහිපයකට පෙර පැවති අතර ඒ සඳහා ද සමුපකාර ව්‍යාපාරය තුළින් ප්‍රබල විරෝධයක් මතු විය. විශේෂයෙන් මහ බැංකු නියාමනයට සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකු යටත් කිරීම මෙහි එක් අරමුණක් වූ අතර එහිලා ලෝක බැංකුවේ පීඩනයද පැවතිණි (Birchall and Simmons, 2010). බිර්වෙල් හා සිමොන්ස් තවදුරටත් දක්වන්නේ මෙම කාරණය සිදුවූවා නම් විවිධ සේවා සමුපකාර සමිති වල පාරිභෝගික අංශයේ දුර්වලතාව හෙළිදරව් වන බවයි. කෙසේ නමුත් මෙම බිඳ වැටීමට මග විවර වූයේ නම් අර්බුද සමයවල රජයවල් යොදාගත හැකි ආයතන පද්ධතියක්ද බිඳ වැටීම සිදුවෙයි. කෙසේ වෙතත් සණස සමිති මෙම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය නියාමන කතිකාවෙන් යම් පමණකට ගැලවී ඇත්තේ එවා "පාලනය කර ගත නොහැකි ජාලයක්" (an unmanageable network) ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමයි. මෑත කාලයේ රේඛීය සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව හඳුන්වා දුන් ග්‍රාමීය බැංකු නියාමන වැඩසටහන වැනි නියාමන වැඩසටහන් සණස සමිති නියාමනය සඳහා නිර්මාණය නොවීම මෙම "පාලනය කර ගත නොහැකි" ස්වාභාවය හේතුවෙන් සිදුව ඇත.

වගු අංක 02.01: ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය වර්ගීකරණය

Formal sector	Semiformal sector	Informal sector
Central bank	Savings and credit cooperatives	Savings associations
Banks <ul style="list-style-type: none"> ▪ Commercial banks ▪ Merchant banks ▪ Savings banks ▪ Rural banks ▪ Postal savings banks ▪ Labor banks ▪ Cooperative banks 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Savings and credit cooperatives ▪ Multipurpose cooperatives ▪ Credit unions ▪ Cooperative quasi-banks ▪ Employee savings funds ▪ Village banks ▪ Development projects ▪ Registered self-help groups and savings clubs ▪ Nongovernmental organizations (NGOs) 	Savings associations Combined savings and credit <ul style="list-style-type: none"> ▪ associations—rotating savings and credit associations and variants Informal financial firms <ul style="list-style-type: none"> ▪ Indigenous bankers ▪ Finance companies ▪ Investment companies Nonregistered self-help groups Individual moneylenders <ul style="list-style-type: none"> ▪ Commercial ▪ Noncommercial (friends, neighbors, relatives)
Development banks <ul style="list-style-type: none"> ▪ State-owned ▪ Private 		
Other nonbank institutions <ul style="list-style-type: none"> ▪ Finance companies ▪ Term-lending institutions 		
Building societies and credit unions		
Contractual savings institutions <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pension funds ▪ Insurance companies 		

Markets <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stocks ▪ Bonds 		Traders and shopkeepers NGOs
--	--	--

මූලාශ්‍රය: Food and Agriculture Organization (1995: 05)

ප්‍රවේශය

පර්යේෂණයේ දත්ත විශ්ලේෂණය හා සාකච්ඡාව අන්තර්ගත වන මෙම පරිච්ඡේදයේදී මෙම දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා උපයෝගී වන පූර්ව පර්යේෂණ කාර්ය ද විවේචනාත්මකව විග්‍රහ කිරීමට යොමුවී ඇත. එයට ප්‍රධාන හේතුවක් වන්නේ පර්යේෂකයින් විසින් පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය තුළින් උකහා ගත් දත්ත විශ්ලේෂණයේදී මෙම පූර්ව පර්යේෂකයන්ගේ පර්යේෂණ කාර්ය යම් මට්ටමකට අභියෝගයට ලක්වන හෙයිනි. එසේම පර්යේෂණයේ දත්ත විශ්ලේෂණයේදී සමහර පූර්ව පර්යේෂණ කාර්ය නැවත සනාථ වීම්ද දක්නට ලැබෙයි. එසේම මෙම පර්යේෂණය ව්‍යවහාරික පර්යේෂණයකි. මේ නිසා මෙම පර්යේෂණය තත්ත්වය සමග වඩා වැඩි සබඳතාවක් පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. මන්ද මේ ඔස්සේ පැමිණෙන නිගමන සැබෑ ලෝකය සමග ගනුදෙනු කිරීමට යොදා ගත හැකි විය යුතු හෙයිනි. එසේම ව්‍යවහාරික පර්යේෂණ ලෙස ගොඩනැගී ඇති පූර්ව පර්යේෂණවල ගැටලු සහිත ස්ථාන හඳුනා ගැනීමද ඒ තරමටම වැදගත් වන බැවිනි.

එසේම මෙම පර්යේෂණය තුළ පර්යේෂකයන් විසින් සමුපකාර ව්‍යාපාරය පිළිබඳ සුමට විශ්ලේෂණයක් වෙනුවට එහි ගැටලු හා අභියෝගද, අඩුපාඩුද අවධානයට ලක්කර ඇත. එවැනි ප්‍රවේශයකින් තොරව සමබරව වාස්තවික යථාර්ථය ග්‍රහණය කරගත නොහැකිය.

ණය සංස්කෘතියේ තත්ත්වය හා කල් පසු ණය

ණය යනු එක්තරා ආකාරයකට සංස්කෘතියකි. ණය ගැනීම විලාසිතාවක් ලෙස සමාජයේ පැතිර පවතියි. එය මිනිසුන් විවිධ අරමුණු සඳහා භාවිත කරයි. වගු අංක 03.01 මගින් දකුණු ආසියාවේ පුද්ගලයන් 1000කට ඇති ණය ගිණුම් සංඛ්‍යාව දක්වා ඇත. මෙම දත්ත විශ්ලේෂණය කරන විට පෙනී යන්නේ වැඩිම ණය ගිණුම් සංඛ්‍යාව දක්නට ලැබෙන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ බවයි. මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ණය ගැනීමේ විලාසිතාව පුළුල් එකක් බව පෙනී යයි. එනම් ණය ගැනීම ලාංකේය සංස්කෘතිය සමග තදින් බද්ධ වී ඇති සංස්කෘතිකාංගයක් බවට පත්ව ඇත. එය සමාජීය සංවර්ධනයට පමණක් නොව, ණය උගුලක ප්‍රජාව සිරවීමකද බලපාන බවද, එනම් ධනාත්මක පැතිකඩක් මෙන්ම එහි අවදානමක් ද දැකිය හැකි බව පෙන්වා දිය හැකිය.

වගු අංක 03.01: දකුණු ආසියාවේ පුද්ගලයින් 1000කට ඇති ණය ගිණුම් සංඛ්‍යාව

	Bangladesh	India	Nepal	Pakistan	Sri Lanka
Loan accounts per 1,000 people	61.11	78.00	10.83	31.78	364.22

මූලාශ්‍රය: Jayamaha, R. (2008) උපුටා දැක්වූ ලෝක බැංකුවේ Getting Finance in South Asia Phase IV - 2008 වාර්තාව.

විශාල ණය ඉල්ලුමක් ශ්‍රී ලංකාවේ පැවතීම පෞද්ගලික අංශය ණය වෙළෙඳාමට ඇතුළු වීම ප්‍රසාරණයටද හේතු වී ඇත. එයින්ම ක්ෂුද්‍ර ණය නිකුතුව මෙම ණය නිකුතුවේ ප්‍රධාන ණය වර්ගයක් වන හෙයිනි පෞද්ගලික අංශය සිය නව ව්‍යාපාරික අංශයක් ලෙස ඒ

සඳහා යොමුවීම සිදුව ඇත. මෙම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය නිකුතුවෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් නිකුත් වන්නේ නිෂ්පාදන හා සේවා ක්ෂේත්‍රයට දායක වන නව ව්‍යාපාරික අංශ පුළුල් කිරීමට වඩා මිනිසුන්ගේ ඵලදායී අවශ්‍යතා සඳහා බව පෙනී යයි. පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයට අදාළ සමිතිවල ණය නිකුත් කිරීම සලකා බැලූ විට ණය ඉල්ලුම්පත් තුළ දක්වා ඇති කාරණයටම ණය මුදල් භාවිත කරන්නේ බොහෝ විට දේපළ මිලට ගැනීමට හා නිවාස ඉදිකිරීමට ලබාදෙන ණය සඳහා පමණක් බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ හැර ස්වයං රැකියාවන්හි නියුතු පුද්ගලයන් සිය රැකියාවට අදාළ උපකරණ හා ප්‍රාග්ධනය සපයා ගැනීමටද, තවත් පිරිසක් අධ්‍යාපන අවශ්‍යතා සඳහා ද එක්තරා මට්ටමකට ණය භාවිත කරනු දැකගත හැකි විය. නමුත් සැලකිය යුතු පිරිසක් ගෘහ භාණ්ඩ, විදුලි උපකරණ හා ඵලදායී වියදම් සඳහා ණය ලබා ගනු නිරීක්ෂණය වෙයි. මෙවා අතරින් සමහර වියදම් අත්‍යවශ්‍ය නොවන වියදම් වූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මේ අනුව ණය ඉල්ලුම්පත් මගින් දත්ත සපයා ගෙන ඉදිරිපත් කරන දත්ත මගින් ණය නිකුත් කළේ කුමන කාරණා සඳහා ද යන්න නිසි ලෙස හඳුනා ගත නොහැකිය. ඒ සඳහා ණයලාභීන් නියැදියක් සමග කෙරෙන විධිමත් සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ ඔස්සේ දත්ත රැස්කළ යුතුය. මෙසේ රැස්කළ දත්ත අනුව පෙනී යන්නේ සහස සමිති හා ග්‍රාමීය බැංකුවල ණයලාභීන් අතරින් සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයක් සිය ණය අවශ්‍යතාව ලෙස සඳහන් කරන කාරණයට පරිබාහිර කාරණා සඳහා එම ණය මුදල් යොදවන බවයි. කෙසේ නමුත් මෙම තත්වය පාලනය කර අනවශ්‍ය කාරණා සඳහා ණය ලබා ගැනීම අවම කිරීම සමාජ සංවර්ධනය සඳහා වක්‍රව දායක වන්නේ එය මිනිසුන්ගේ ඵලදායී නොවන ණයවීම් වළක්වන බැවිනි.

සිය ධාරිතාවට නොසරිලන ණය ලබා ගැනීමේ නැඹුරුවක් ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින බව වගු අංක 03.01 ඔස්සේ මෙන්ම ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ ඔස්සේද පැහැදිලි වෙයි. එයින් සැලකිය යුතු කොටසක් පලදායී නොවන බවත් නිරීක්ෂණය කර ඇත. පලදායී නොවන ණය ලබා ගැනීම ඔස්සේ බිහිවන ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයක් වන්නේ කල්පසු ණය පැන නැංවීමයි. අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක විවිධ සේවා සමුපකාර සමිති නිරීක්ෂණයට භාජනය කළ විට දැකිය හැක්කේ ඒවාට අයත් ග්‍රාමීය බැංකු ශාඛාවල ග්‍රාමීය බැංකු කාර්යය රීති සංග්‍රහය අනුව නියම කර ඇති ප්‍රමාණයට වඩා කල් පසු ණය ප්‍රතිශතයක් බොහෝවිට පවතින බවයි. එසේම නිල සංඛ්‍යා ලේඛනවලට වඩා වැඩි කල්පසු ණය ප්‍රමාණයක් ග්‍රාමීය බැංකුවල පවතින අවස්ථාද දැකගත හැකිය. සහස සමිති තුළද යම් මට්ටමකින් මෙම තත්වය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. කල්පසු ණය ගැටලුවක් ලෙස මතුවීමට එක් හේතුවක් වන්නේ සමුපකාර සමිති ණය නිකුත් කිරීමේදී පුද්ගලයාගේ ණය ගෙවීමේ හැකියාව හා ඔහුගේ ආර්ථික පසුබිම පිළිබඳව මෙන්ම ණය ලබා ගන්නා කාරණය පිළිබඳව ගැඹුරු ලෙස සලකා නොබැලීමයි. මේ නිසා ණය නොගෙවීම "සංස්කෘතියක්" කරගත් පිරිස්වලට ද ණය ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව සමුපකාර ව්‍යාපාරය හිමිකර දී ඇත. සහස හා ග්‍රාමීය බැංකු කාර්ය මණ්ඩල හා කාරක සභා සාමාජිකයන් සමග කරන ලද සාකච්ඡාවලදී පෙනී ගිය කාරණයක් වන්නේ සමුපකාර සමිතිවල කල්පසු ණයකරුවන් වෙතත් මූල්‍ය ආයතනවලින් ණය ලබාගෙන එම ණය භොදින් ගෙවමින් සිටින අවස්ථා වාර්තා වන බවයි. මේ නිසා සමුපකාර සමිති සිය සාමාජික ප්‍රජාව පිළිබඳ සහනදායී හා ලිහිල් ප්‍රතිපත්තියක කටයුතු කිරීම වැරදි අයුරින් භාවිත කිරීමක් සමහර සාමාජිකයින් විසින් සිදුකිරීම මේ අනුව දැකගත හැකිය. මේ නිසා එවැනි සාමාජිකයන්ට දිගින් දිගටම සහන ලබා දීම ණය අයකර ගැනීමේ සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ නැමියාව පිළිබඳ වැරදි ආදර්ශ සපයයි. කෙසේ නමුත් සමුපකාර සමිතිවලට විවේචනයක් එල්ල වන මෙම ණය අයකර ගැනීමේ කාර්යය මන්දගාමී වීම, විශේෂයෙන්ම ණය පැහැර හරින්නන්ට නෛතික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම ලැග්මක පැවතීමට සමුපකාර සමිති ක්‍රියාත්මක වූහයේ නෛසර්ගික ගති ලක්ෂණද බලපායි. එනම් මෙම සමිති ක්‍රියාත්මක වන්නේ ප්‍රජා පාදක සංවිධාන වශයෙනි. සිය අසල්වැසින්ට / සමීපතමයන්ට නෛතික ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම සමිතිය විසින් සිදුකරනුයේ බැරිම අවස්ථාවක පමණි. මෙම නැමියාව අනෙක් පුද්ගලික මූල්‍ය ආයතනවල නැත. එම නැමියාව ඇතිවී ඇත්තේ සමිතිය සිය ප්‍රජාව සමග බැඳී ඇත්තේ කෘත්‍රිම නොව ස්වාභාවිකව වීමයි. නැවතත් දැක්විය හැක්කේ මෙය සමිති අරඹයා විවේචනයක් ලෙසද එල්ල වීම දැකගත හැකි වුවත් සත්‍ය තත්වය වන්නේ එය හුදෙක් ණය

ලබාදී ලාභයක් ලැබීමේ වේගනාව පමණක් මත දියත් වන ව්‍යාපාරයක් නොවන සමුපකාර සමිති අරඹයා එවැනි විවේචන ඵල ලබාදීම සාධාරණ නොවන බවයි. එහෙත් කල්පසු ණය අයකර ගැනීම පිළිබඳ මෙයට වඩා ක්‍රමවත් හා විනිවිද පෙනෙන සුළු වැඩපිළිවෙළක් අවශ්‍ය වෙයි. විශේෂයෙන් බොහෝ සමිතිවල ලාභාලාභ තත්වයට කල්පසු ණය සෘජුව බලපානු දැකගත හැකි සංසිද්ධියක් වන හෙයිනි.

අනෙක් කාරණය වන්නේ ණයකරුගේ මරණය හෝ ආබාධිත බවක් හෝ වැනි ඉතා අසීරු තත්වයකට සාමාජිකයා පත්වන අවස්ථාවක ප්‍රජා සංවිධානයක් ලෙස සමුපකාර සමිතිය මුහුණදෙන මානුෂීය ගැටලුවට විසඳුමක් ලෙස ණය සඳහා රක්ෂණාවරණයක් අනිවාර්ය කිරීමේ සම්ප්‍රදායක් මෙතෙක් ව්‍යාපාරය විසින් ගොඩනගා නොතිබීමයි. එයට එක් හේතුවක් ලෙස නිරීක්ෂණය කළ හැක්කේ ව්‍යාපාරයම විසින් නිර්මාණය කර තිබෙන සණස රක්ෂණ සමාගම හා සමුපකාර රක්ෂණ සමාගම ඉදිරිපත් කරන ණය රක්ෂණ වර්ග සමුපකාර සමිති සඳහා නොගැළපෙන සාම්ප්‍රදායික ප්‍රධාන ධාරාවේ රටාවටම සැකසී තිබීමයි. මේ නිසා ණයලාභියා හා සමිති නිසි ලෙස ආවරණය වීමක් සිදු වන්නේ නැත. මේ නිසා ව්‍යාපාරයට සුදුසු ලෙස මෙම රක්ෂණ සැලසුම් සිරු මාරු කිරීම සිදු විය යුතුව ඇත.

සමහර සමිති ගතහොත් කල්පසු ණයකරුවන් කාරක සභාව නියෝජනය කරන අවස්ථා පවා දැකගත හැකි විය. මෙම තත්වය ආයතනික යහපාලනයට බාධාවකි. සමුපකාර නීතිය අනුව එවැනි පුද්ගලයන්ට කාරක සභාව නියෝජනය කළ නොහැකිය. මෙසේ කල්පසු ණයකරුවන් කාරක සභාව නියෝජනය කිරීම ප්‍රජාවගේ නොදැනුවත්කමද එක් හේතුවකි.

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල ව්‍යාප්තිය: ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය වාණිජකරණය

ශ්‍රී ලංකාවේ හා ටැන්සානියාවේ සමුපකාර ව්‍යාපාර පිළිබඳව සිදුකළ ත්‍රෛවාර්ෂික අධ්‍යයනයක් ඔස්සේ සාකච්ඡා කරන බිර්චල් හා සිමොන්ස් (Birchall & Simmons 2010) සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ වෙනස්කම් ඉල්ලා සිටින එක් මූලාශ්‍රයක් ලෙස ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පනත දක්වා ඇත. කෙසේ වෙතත් මේ පනත යටතේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන නියාමනයේ බලය මහ බැංකුවට ලැබුණු අතර සමුපකාර ක්ෂේත්‍රයෙන් පැන නැංවුණු පුළුල් විරෝධය මත සමුපකාර ව්‍යාපාරය පනත යටතට ගැනීම වැළැක්විණි. 2016 අංක 6 දරන මෙම පනත ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වන්නේ 2016 ජූලි 11 ගැසට් පත්‍රයෙනි (Adaderana biz සිංහල, 2016). මෙම පනත ක්‍රියාත්මක වනවාත් සමගම ශ්‍රී ලංකාව පුරා ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සිය කටයුතු තීව්‍ර කරනු දැකගත හැකිවෙයි. මෙම පර්යේෂණය මෙහෙයවන කාලය යනු මෙම පනත ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භක කාලයයි. මෙම ආරම්භයේදීම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් මෙතරම් වේගයෙන් ගම හා නාගරික දුගී හා පහළ මධ්‍යම පංතිය විනිවිදි නම් එය සමස්ත සමුපකාර ව්‍යාපාරයටම විශාල අභියෝගයක් වනු ඇත.

සමුපකාර ව්‍යාපාරය ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙන් 1/3ක වෙළෙඳ පොළ කොටසක් හිමිකරගෙන සිටින ආයතන පද්ධතියයි. ලෝක බැංකු වාර්තා අනුව (van Greuning and others, 1998) ලොව බොහෝ රටවල ප්‍රධාන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සම්පාදකයන් වන්නේ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ සමුපකාර ව්‍යාපාරය බවයි. මෙම ශක්තිමත්භාවය හේතුවෙන්ම විවිධ පාර්ශ්ව සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ දක්වන අවධානය ඉහළය. Charitonenko සහ De Silva (2002) විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ කරන සාකච්ඡාවේදී පහත අදහස දක්වයි.

The 1,476 individual CRBs are organized under 306 government-dominated multipurpose cooperative societies and are only loosely supervised by the Cooperative Development Department. Despite the

lack of strict supervision, the CRBs collectively had mobilized SLRs 10.9 billion in savings in 5.5 million accounts by the end of 2000 (Charitonenko and De Silva, 2002:xii).

මෙම අදහස් දිශාගත වන්නේ සමුපකාර ව්‍යාපාරයට, විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය බැංකු දැඩි සුපරීක්ෂණයකට ලක් විය යුතු බවටයි. ඔවුන් විවිධ සේවා සමුපකාර සමිති රාජ්‍ය බලාධිකාරිය මත පවතින බව පවසන අතරම ඔවුන් දක්වන්නේ සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ පමණක් සුපරීක්ෂණය පවතින බවයි.

Among the more commercialized microfinance providers are about three quarters of the 1,476 CRBs that are estimated by the Cooperative Development Department to supply profitably about one third of the country's total microcredit, among other types of loans. The CRBs fund these loans entirely from deposits. Because of the lack of standard accounting and reporting practices among CRBs, it is not clear how many would be profitable after appropriately adjusting for loan loss provisions, write-offs, and subsidies. However, far fewer TCCSs are believed to have commercially viable operations (Charitonenko and De Silva, 2002:x).

මෙම පැහැදිලි කිරීම් අර්ධ සත්‍ය වන බව පර්යේෂකයන්ගේ තර්කයයි. විවිධ සේවා සමුපකාර සමිති සහභාගිත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රජා සංවිධානයක් යන්න ඔවුන් දැඩි ලෙස අමතක කර ඇති බව පෙනෙයි. අනෙක් කාරණය ඔවුන් සම්මත ගණකාධිකරණ පරිසරයක් රහිත බව පෙන්වීමට ද උත්සාහ කළත් මෙම ආයතන සම්පව නිරීක්ෂණය කළ විට පෙනී යන්නේ සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සමුපකාර සංවර්ධන නිලධාරීන් විසින් ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ප්‍රමිති අනුකූලව මෙම ආයතන විගණනය වන බවයි. විශේෂයෙන් මෙම නිලධාරීන් හුදෙක් ගණකාධිකරණය හා කළමනාකරණය පිළිබඳව පමණක් නොව ප්‍රජාව බලමුළු ගැන්වීම, සමාජවිද්‍යාව හා සමාජ වැඩ ආදී විෂය සමෝධානයක් ඔස්සේ ව්‍යාපාරය තුළ කටයුතු කිරීමට ජාතික සමුපකාර සංවර්ධන ආයතනයේදී දීර්ඝ පුහුණුවක් ලැබුවත්ය. මේ නිසා ඔවුහු හුදෙක් විගණනය හා කළමනාකරණ දැනුමට අමතරව ප්‍රජා සංවර්ධන දැනුමද අත්තර්ගත වෘත්තිකයන්ය.

The cooperatives, which are the largest suppliers of microcredit as well as significant savings mobilizers, are not adequately regulated and supervised. The lack of a sound legal and regulatory framework for microfinance NGOs and cooperatives places clients' savings at risk and thus threatens the reputation of the entire microfinance industry (Charitonenko and De Silva, 2002:XI).

Charitonenko හා De Silva ගේ ඉහත උපුටනයන් තුළ අමතක කරන කාරණය වන්නේ මෙම විවේචකයින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අධීක්ෂණය යටතේ පැවති, ඉහළ සුදුසුකම් ලත් බැංකුකරුවන් පාලනය කළ ආයතන රැසක් කඩා වැටීමට ලක්වූ බවත්, එවැනි කඩා වැටුණු මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පත්කරුවන් සියදිවි නසාගැනීම පවා සිදුව ඇති බවත් ය. මෙම තත්ත්වය පිළිබඳ පර්යේෂකයාගේ තර්කය වන්නේ ඔවුන් සිය මතය ස්ථාපිත

කිරීමට දත්ත හා තොරතුරු හැඩ ගස්වන බවයි (data massaging). එනම් තම තර්කයට බාධාවක් වන දත්ත ඕනෑකමින් අමතක කරන බවයි. විශේෂයෙන්ම සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ මූලධර්ම අනුව පැවතිය යුතු ස්වයං පාලන සංකල්ප දැඩි ලෙස උල්ලංඝනය කිරීමට ඔවුන් මේ අනුව යෝජනා කරයි. සාමාන්‍යයෙන් පෞද්ගලික ව්‍යවසායකයන් විශ්වාස තබන අන්දමේ හුදෙක් විශේෂඥ මැදිහත්වීම් පමණක් සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ වර්ධනයට දායක නොවන අතර එයට සාමාජික ප්‍රජාවේ දායකත්වය, සාමාජික ප්‍රජාව අතරින් පත්වන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල හෝ කාරක සභාවල දායකත්වය, විගණන කමිටු ඇතුළු සාමාජික කමිටුවල දායකත්වය ද සමෝධානිකව හිමිවිය යුතුය. සාර්ථක සමුපකාර ව්‍යාපාර තුළ මෙම සමෝධානය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

සමුපකාර ව්‍යාපාරය පිළිබඳ Charitonenko සහ De Silva (2002) ගේ ඇස යොමුවන්නේ නිරන්තරයෙන් වාණිජ අරමුණු දෙසට පමණි. කෙසේ වෙතත් සමුපකාර ව්‍යාපාරය යනු හුදෙක් වාණිජ ව්‍යාපාරයක් නොවන බව පෙන්වා දිය යුතුය. පහත උපුටනයෙන් ද ස්වයංපාලිත බව මෙම පර්යේෂකයන් අනතුරක් ලෙස දකින බව නැවතත් පැහැදිලි වෙයි.

The 8,400 registered TCCSs, with an estimated total membership of 905,106, are not all active and not all report or seek loans from SANASA Development Bank, the TCCS network. SANASA has village-level and district level societies and a national federation. **However, at each level, societies are autonomous**⁴⁶ (Charitonenko and De Silva, 2002:11).

පර්යේෂකයන් විසින් ඉදිරිපත් කළ ඉහත තර්කය සනාථ කරමින් මෙම පර්යේෂකයන් දෙදෙනා ඔවුන්ගේ නිර්දේශ අතරට පහත නිර්දේශය ඉදිරිපත් කරයි.

Strengthen the ownership and governance of the CRBs. The ownership and management of the CRBs need to be improved, possibly consolidating the banks at the national or provincial levels and partnering them with other financial institutions, such as the RDBs or a major commercial bank. This recommendation is likely to be viable only if the multipurpose cooperative society can see that it can have a greater profit potential from such a restructuring (Charitonenko and De Silva, 2002:XVIII).

ඔවුන්ගේ මෙම යෝජනා තුළ පවතින්නේ සියවසක් කටයුතු කළ ව්‍යාපාරයක් වන සමුපකාර ව්‍යාපාරය පෞද්ගලීකරණයකි. සමුපකාර ව්‍යාපාරය පෞද්ගලික අංශය සමඟ සම්බන්ධ වීමේදී සමුපකාර අනන්‍යතාව ආරක්ෂා කරගත යුතු බවට වන ජාත්‍යන්තර සමුපකාර සංධානයේ 1995 සමුපකාර අනන්‍යතා ප්‍රකාශයේ නිර්දේශ උල්ලංඝනයට යෝජනා කිරීමකි.

Co-operatives are autonomous, self-help organizations controlled by their members. If they enter into agreements with other organizations,

⁴⁶ අවධාරණය පර්යේෂකයන්ගේය

including governments, or raise capital from external sources, they do so on terms that ensure democratic control by their members and maintain their co-operative autonomy.

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය අංශය වර්ගීකරණයේ ගැටලු

Wiedmaier- Pfister සහ Wohiner (2004)⁴⁷ උපුටා දක්වමින් Premaratne (2009) පෙන්වා දෙන්නේ ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ විධිමත් අංශය ලෙස දක්වන්නේ වාණිජ බැංකු, ජාතික ඉතුරු කිරීමේ බැංකුව, සහ සංවර්ධන බැංකුව යන ඒවායි. අර්ධ විධිමත් අංශයට ඔවුන් සහස සමිති, ග්‍රාමීය බැංකු සමාදායි බැංකු සමිති, සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය අංශ ද, උකස් මධ්‍යස්ථානද, තැපැල් කන්තෝරු ඉතුරු කිරීම්ද දක්වා තිබෙයි. පර්යේෂකයන්ගේ තර්කය වන්නේ විධිමත් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය අංශය ලෙස පෞද්ගලික අංශය පමණක් අර්ථ දක්වමින් සමාජ ව්‍යවසාය "අර්ධ-විධිමත්" ලෙස ස්ථාපිත කිරීම සාවද්‍ය බවයි. මෙම වර්ග කිරීමට කුමන නිර්ණායක උපයෝගී කරගෙන ඇත්දැයි එම පර්යේෂකයන් පැහැදිලි කර නැත. අපගේ අධ්‍යයනයේ කේන්ද්‍රයේ පිහිටන සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ සංවිධාන ගතහොත් ඒවා අර්ධ-විධිමත් ලෙස වර්ග කිරීම පිළිගත නොහැකිය. එම සංවිධාන සාමාජික ප්‍රජාවෙන් සැදුම්ලත් මහ සභාවකින්ද, ඔවුන් අතුරින් පත්වන කාරක සභාවකින් හෝ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයකින්ද, සේවක මඩුල්ලකින්ද සමන්විතව, සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ වෘත්තීයමය විගණනයකට ලක්වන - ශ්‍රී ලාංකේය පරිසරයේදී පමණක් 1911 වර්ෂයේ සිට විධිමත් නීතියකින් ස්ථාපිතව වසර 100කට වැඩි කාලයක් පරීක්ෂාවට භාජනය වී පදම් වී ඇති සංවිධාන පද්ධතියකි. පෞද්ගලික සමාගම් "වඩා විධිමත්" වන්නේ මෙයට වඩා කුමන වෙනසකින්ද යන්න ඔවුන් පැහැදිලි කළ යුතුව තිබේ. මෙවැනි වර්ගීකරණයන් නිර්මාණය සඳහා පදනම් වන්නේ පෞද්ගලික අංශය වඩා වැදගත් බවට වන ශාස්ත්‍රාලයීය බුද්ධිමතුව සමහරක් තුළ පවතින මනෝ ගතිය බව පර්යේෂකයන්ගේ අදහසයි. කෙසේ වෙතත් Ledgerwood (1998) සමුපකාර ව්‍යාපාරය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේදී අර්ධ විධිමත් ලෙස වර්ග කරන්නේ සමුපකාර සුපරීක්ෂණයට ලක් වන්නේ බැංකු නොවන රාජ්‍ය නියාමන අධිකාරි මගින් යන තර්කය ඔස්සේය.

Semiformal institutions are not regulated by banking authorities but are usually licensed and supervised by other government agencies. Examples are credit unions and cooperative banks, which are often supervised by a bureau in charge of cooperatives (Ledgerwood, 1998:12).

කෙසේ වෙතත් අර්ධ විධිමත් අංශය, විධිමත් අංශය හා අවිධිමත් අංශය අසමන්වන අවස්ථාවල නිෂ්පාදන හා සේවා සැපයීමේ ශක්‍යතාව දරන බව Ledgerwood හඳුනා ගනී. මෙය ඉහත සෙසු පර්යේෂකයන් විසින් අර්ධ දත්ත මත පිහිටා කරන ලද අර්ධ විශලේෂණවලට වඩා නිවැරදි හඳුනා ගැනීමකි.

Semiformal institutions provide products and services that fall somewhere between those offered by formal sector and informal sector institutions. The design of their loan and savings products often borrows characteristics from both sectors. In many countries semiformal institutions often receive donor or government support

⁴⁷Wiedmaier-Pfister, M., and Wohiner, E., (2004). Microinsurance Sector Study: Sri Lanka, Division 41, Financial Systems Development, GTZ.

(Ledgerwood, 1998:12).

මේ නිසා බැංකු අධීක්ෂණ දේහ නියාමනයට ලක්වන බැංකු හා ආශ්‍රිත මූල්‍යායතන විධිමත් අංශයටද, බැංකු අධීක්ෂණ දේහ නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල අධීක්ෂණයට ලක්වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන අර්ධ විධිමත් අංශයටද, මෙවැනි අධීක්ෂණයකට ලක් නොවන ආයතන අවිධිමත් අංශයට ද වර්ග කරන Ledgerwood ගේ වර්ගීකරණය එසේ වර්ග කිරීමට හේතු යම් මට්ටමකින් පැහැදිලි කර ඇති වර්ගීකරණයකි.

ලෝක අත්හදා බැලීම්වල විකෘති රූප

නාමකරණයේ සිටම ක්‍රියාකාරීත්වය දක්වාම මෙම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් ශ්‍රී ලංකාවේදී කටයුතු කර ඇත්තේ විකෘති ස්වරූපයකිනි. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ ද කටයුතු කරන BRAC Lanka Finance PLC ආයතනයේ නාමකරණය සිහිගන්වන්නේ බංගලාදේශය ඇතුළු රටවල් ගණනාවක ක්‍රියාත්මක වන BRAC නැමති රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයයි. කලින් සෙලින්කෝ ග්‍රාමීන් ලෙසද, හිමිකාරීත්වයේ වෙනස්කම් මත ප්‍රයිම් ග්‍රාමීන් ලෙසද නාමකරණය කොට අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේදී කටයුතු කරන සමාගමේ නම ඔස්සේ සිහිවන්නේ බංගලාදේශ ග්‍රාමීන් බැංකු ක්‍රමයයි. BRAC හා ග්‍රාමීන් බැංකු ක්‍රමය හුදු ලාභ පරමාර්ථ කොටගත් සංවිධාන නොවෙයි. එහෙත් මෙම සංකල්ප ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාරික සැලසුම්කරුවන් සිය ව්‍යාපාරික අරමුණු සඳහා විකෘති ආකාරයෙන් භාවිත කරනු දැකිය හැකිය. මේ අනුව ඉහතින් දක්වා ඇති ආකාරයට නාමකරණයේ සිට ක්‍රියාකාරීත්වය දක්වා ග්‍රාමීන් හා BRAC ආදී සංවිධානවල ආකෘති භාවිත කළත් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් එම ක්‍රමවේද භාවිත කිරීම ඒවා කෘත්‍රිම බවකට පත්වීමට හේතු කාරණා වෙයි. ඒ අනුව ලාභ අරමුණු ප්‍රමුඛ වන සමාගම් ලාභ අරමුණු ප්‍රමුඛ නොවන සංවිධාන විසින් ප්‍රජාව සවිබලගැන්වීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කළ ක්‍රමවේද ලාභ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඒවායේ මුල් ස්වරූප වල තාර්කිකත්වය අහෝසි වී යාමට හේතු වී ඇත. මේ අනුව ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් විසින් ප්‍රජා කණ්ඩායම් ගොඩ නැගීම වැනි ක්‍රියා ඔස්සේ ග්‍රාමීන් හා BRAC සංවිධාන අනුකරණය කළත් එම ක්‍රමවේද තුළ ඒවායේ මුල් අරමුණු පවතින්නේ නැති අතර පර්යේෂකයන්ගේ නිරීක්ෂණය වූයේ ඔවුන් එම ක්‍රමවේද භාවිත කරන්නේ සිය ණය නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය හා ඒවා අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය පහසු කර ගැනීම සඳහා බවයි. මේ අනුව නිකුත් කළ ණය අයකර දීම පිළිබඳ වගකීම කණ්ඩායමේ සියලු සාමාජිකයන්ට ලබා දී ඇත. එය ඔවුන්ගේ ණය අයකර ගැනීමේ මෙහෙයුම් වියදම අඩුකර ගැනීමට හේතු වෙයි. එවිට සමාගමේ ලාභය සඳහා නොමිලයේ ණය ලාභීන්ගේ ශ්‍රමය භාවිත කිරීම එම සමාගම් සිදු කරයි. මෙසේ ණය අයකර ගැනීමේ පිරිවැය අඩුකර ගැනීම යනු සමාගමේ ලාභය වැඩි වීමකි.

කෙසේ නමුත් සමුපකාර ව්‍යාපාරය ඇතුළු ස්වේච්ඡා සංවිධාන මේ දක්වා මෙතරම් දෘඪ හා පීඩාකාරී ණය නැවත අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලි ක්‍රියාත්මක කර ඇත්තේ ඉතාමත් අඩු වශයෙනි. අධ්‍යයනයට බඳුන් වූ සමුපකාර සමිති කිසිවක් මෙම ණය අයකර ගැනීමේ දැඩි පීඩාකාරී කොන්දේසි ක්‍රියාත්මක කර පැවතියේ නැත. එසේම ණය අය නොවුණහොත් නෛතික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සමුපකාර සමිති ක්‍රියාත්මක කරන්නේ ඉතාමත් අසීරුම අවස්ථාවක පමණි. අධ්‍යයනයට බඳුන් වූ සමුපකාර සමිති ණය අයකර ගැනීමට නෛතික ක්‍රියාමාර්ග ගෙන පැවතියේ ඉතා අවම වශයෙනි. ඔවුන් ණය අතපසු කරනු ලබන සාමාජිකයන් වෙත දීර්ඝ අවස්ථා ණය ගෙවීමට ලබා දීමෙන් පසුව නෛතික ක්‍රියාමාර්ග වලට අවතීර්ණ වෙයි. මූල්‍ය සමාගම් මෙයට වෙනස් ලෙස ඉතා කඩිනම් නෛතික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම දැකිය හැකිය. එසේම මෙම නෛතික ක්‍රියාමාර්ග සඳහා නීතිඥ ගාස්තු ඇතුළු විශාල වියදමක් ණය ගැතියන්ට දැරීමට සිදුවෙයි. මෙයට වෙනස් ලෙස සමුපකාර සමිති ණය අයකර ගැනීමට සිදුකරන නෛතික ක්‍රියාමාර්ග සඳහා වැය වන්නේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන හා සන්සන්දනය කළ විට ඉතා සුළු මුදලකි.

එසේම සමාගම් නිර්මාණය කරන මෙම කණ්ඩායම් ස්ථාවර ඒවා නොවෙයි. ණය අරමුණු සංකාප්ත වූ විට ඒවා විසුරුවා හැරීම සිදුවෙයි. ඒ අනුව තිරසාර මිනිස් සබඳතා ඒ හරහා ගොඩ නැගෙන්නේ නැත. මේ පිළිබඳ තවදුරටත් ඉදිරියේදී සාකච්ඡා කර ඇත.

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ඉහළ පොලී අනුපාත සහ සමුපකාර ව්‍යාපාරය

Nimal Fernando (2006) ආසියා ශාන්තිකර කලාපයේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ පොලී අනුපාත ඉහළ මට්ටමක පැවතීම පිළිබඳව Understanding and dealing with high interest rates on microcredit(A Note to Policy Makers in the Asia and Pacific Region යන හිසින් යුතු පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඔහු එහිදී ඉහළ පොලී අනුපාතික පැවතීමට හේතුද සාකච්ඡා කර ඇත.

Microlenders have two kinds of operating costs: personnel and administrative. Because microlending is still a labor-intensive operation, personnel costs are high. Administrative costs consist mainly of rent, utility charges, transport, office supplies, and depreciation of fixed assets. Making and recovering small loans is costly on a per unit basis. Often loan recovery is executed by staff who visit clients, increasing costs in time taken and transportation used. Poor physical infrastructure—inadequate road networks, transportation, and telecommunication systems—in many countries in which microlenders operate also increases administrative costs and adds significantly to the cost of microfinance operations (Fernando, 2006).

ප්‍රනාන්දු දක්වන ඉහත කාරණය ශ්‍රී ලංකාවේ පෞද්ගලික අංශයේ ක්ෂුද්‍ර, මූල්‍ය සම්පාදකයන් සඳහා ද පොදු බව මෙම පර්යේෂණයේ දත්ත තුළින් පැහැදිලි වෙයි. බොහෝ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන ඉහළ පොලී අනුපාත පාරිභෝගිකයන් වෙත ඉදිරිපත් කරයි. මෙම පොලී අනුපාතයේ ඇති ඉහළතර බව පාරිභෝගිකයන්ට සෘජුව දැනීමට අවකාශ අහුරන ක්‍රමවේද මෙම සමාගම් සතුය. එකක් වන්නේ වාර්ෂික පොලිය නොව මාසික පොලිය ලෙස පොලී අනුපාත ප්‍රකාශයට පත් කිරීමයි. මේ අනුව ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණයේ දී දැකගත හැකි වූයේ සමහර ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් 3% - 4% දක්වා මාසික පොලී අනුපාත අයකරන බවයි. මෙය වාර්ෂික පොලී අනුපාත ලෙස ගතහොත් 36%-48% ක පොලී අනුපාතිකයකි. සතිපතා හෝ දිනපතා ණය හා පොලී අයකරගන්නා ලෙස මොවුන්ගේ බොහෝ ක්ෂුද්‍ර ණය වැඩසටහන් සංවිධානය වී ඇති නිසා පාරිභෝගිකයන් වෙත මෙම අධි පොලී විජ්ජාව හසු වන්නේ නැත. විශේෂයෙන් මෙම ක්ෂුද්‍ර ණය ලබා ගැනීමට යොමුවන ග්‍රාමීය කාන්තාවන් ගේ අධ්‍යාපන පසුබිම ගත්විට පවතින්නේ අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර විභාගය දක්වා හෝ බොහෝවිට එයට අඩු අධ්‍යාපන පසුබිමකි. එසේම මෙම අධි පොලී අනුපාත අනාගතයේ ගැමි ආර්ථිකය දැඩි ණය උගුලක සිරකරීමට නියමිතය. ඔවුන්ගේ දෛනික ශ්‍රම වැගුරුමෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් ණය ගෙවීම සඳහා වැය කිරීමට ඔවුන්ට සිදුවනු ඇත.

මෙම අධි පොලී ප්‍රතිශතය පිළිබඳ දැනුම්වත් වුවද එම තත්ත්වය නොතකා ණය ලබා ගැනීමට යොමුවීම ග්‍රාමීය කාන්තාවන් තුළින් දිස්වන ප්‍රධාන ලක්ෂණයකි. එහිලා

- අඩු කාලසීමාවකින් ණය ලබා දීම

- නිවසටම හෝ තදාසන්න ස්ථානයකට පැමිණ එම පහසුකම් සැපයීම
- ණය අයකිරීමට ද නිවසටම පැමිණීම
- ණය මුදල ලබා ගැනීමට ස්ථීර සංවිධානයකට බැඳී සිටීම අවශ්‍ය නොවීම
- කොටස් හා තැන්පත් වැනි මූලික ආයෝජනයක් සිදු කිරීම අවශ්‍ය නොවීම
- මූල්‍ය සමාගම් විසින් සේවයේ යොදවන අලෙවිකරුවන් එම කාර්යය සඳහා මනා ලෙස පුහුණු කර තිබීම

යන සාධකද බලපා ඇත.

Fernando (2006) ඉහතින් දක්වා ඇති ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පොලිය ඉහළ යාම සමුපකාර ව්‍යාපාරයට ඒ ලෙසින්ම අදාළද යන්න ගැටලුවකි. විශේෂයෙන්ම සණස සමිති මෙහෙයවෙන්නේ ඉතා කුඩා මෙහෙයුම් වියදම් ප්‍රමාණයකිනි. අධ්‍යයනයට බඳුන් වූ සණස සමිති දත්ත පරීක්ෂා කළ විට පැහැදිලි වන්නේ සමිතියේ මෙහෙයුම් වියදම් නියෝජනය කරන්නේ සමස්ත වියදම්වලින් කුඩා කොටසක් බවයි. විශේෂයෙන්ම පරිමාණයෙන් කුඩා සමිති සේවකයන් රහිතව, එනම් භාණ්ඩාගාරකවරයාගේ ස්වේච්ඡා ශ්‍රම දායකත්වය මත ගනුදෙනු පවත්වාගෙන යන අවස්ථාවල මෙම වියදම් ගැණිය නොහැකි ප්‍රතිශතයක් අත්කර ගනියි. එය සාමාන්‍යයෙන් 5-10% අතර අගයකි. සේවකයන් සහිත සමිතිවල එම අගය 15-20% අතර සාමාන්‍යයක් ගනියි. එසේම පරිමාණයෙන් විශාල වන විට ද බොහෝ සමිති යොදා ගන්නේ සේවකයෙක් හෝ දෙදෙනෙක් පමණි. එයට වඩා වැඩි සේවක ප්‍රමාණයක් කටයුතු කරන්නේ මහා පරිමාණයට සංවර්ධනය වූ සණස සමිතිවල පමණි.

ව්‍යාජ ප්‍රජා කණ්ඩායම්කරණයේ බලපෑම

මෙම පර්යේෂණයේ දී දත්ත දායකයන් ලෙස ක්‍රියාකළ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් මගින් ඇතිකළ කාන්තා කණ්ඩායම්හි ක්‍රියාකාරීත්වයන් විශේෂයෙන් මෙම ණය සඳහා යොමු වීමට ප්‍රධාන හේතු ලෙස සඳහන් කළේ ඉහත කාරණා අතුරෙන් පළමු කාරණා පහ වෙයි. අවසාන කාරණය ඔවුන්ගේ අවධානයට පාත්‍ර වන්නේ නැත. ඔවුන් පවසන්නේ මෙම නිලධාරීන් මිත්‍රශීලී බවයි. මෙම කෘත්‍රිම මිත්‍රශීලී බව සණස සමිතියක හෝ ග්‍රාමීය බැංකුවක සේවක සේවිකාවන් දක්වන අව්‍යාජ මිත්‍රශීලීභාවයෙන් වෙන්කොට හඳුනා ගැනීමට ඔවුන්ට සංවේදී මනෝභාවයක් නැතිව ගොස් ඇත. විශේෂයෙන් ගමේ සණස සමිතියේ කාරක සභාව හා සේවක මඩුල්ල බොහෝ විට ඉතා සමීපව පාරිභෝගිකයන් සමඟ කටයුතු කරනු දැකගත හැකිය. මෙම තරුණයින් කෘත්‍රිම මිත්‍රශීලී ගතියක් පවතිනවා ය යන්න නිරීක්ෂණය කළ හැක්කේ සිය දෛනික වෙළෙඳ කටයුතුවලින් පසු ඔවුන් එකතුවී සිදුකරන සල්ලාපයකට සවන් දුනහොත් පමණි. පර්යේෂකයන්ගේ ඇස ගැසුණු එක් සල්ලාපයකදී ඔවුන් ගර්හිත වදන් සිය පාරිභෝගිකයන් විස්තර කිරීමට භාවිත කරනු නිරීක්ෂණය හැකි විය. එය ඔවුන්ට පුහුණු කර ඇති කෘත්‍රිම මිත්‍රශීලීත්වයේ සැබෑ මුහුණුවරයි.

මෙයට ප්‍රතිපක්ෂ ලෙස ගමේ සණස සමිතියේ සේවක සේවිකාවන් සිය පාරිභෝගිකයන් අමතන්නේ ඥාතීන්ව පද මාලාවලිනි. එය සණස සමිතිය ගම්මානය සමඟ බද්ධ වී ඇති ප්‍රමාණය පිළිබඳ කදිම දර්ශකයකි. මෙය නූතන ව්‍යවසායවල පවතින සියලු පාරිභෝගිකයන්ට "සර්" හා "මැඩම්" හෝ "මහත්තයා" හා "මහත්මිය" යන වදන්වලින් අමන්ත්‍රණය කිරීමට වඩා වෙනස් වන බව පැහැදිලිය. ග්‍රාමීය බැංකු කාර්යය මණ්ඩලය සණස සමිතිවලට වඩා විධිමත් ලෙස පිළිගත් ආමන්ත්‍රණ විධි යොදා ගන්නා නමුත් වඩා ග්‍රාමීය තලයේදී පාරිභෝගිකයන් හා සේවකයන් අතර වඩා සමීපත්වයක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙවැනි මහජන සබඳතා නූතන ව්‍යවසායක සංස්කෘතියට ඔබින්නේ නැති බවට තර්ක ඉදිරිපත් විය හැකිය. නූතන ව්‍යවසායක සංස්කෘතිය තුළ සමාජ සබඳතා අපෞද්ගලික කිරීමට ප්‍රතිවිරුද්ධ පිහිටුමක සණස සමිති සංස්කෘතිය තුළ සමාජ සබඳතා පිහිටුවා ඇත. එනම් අති සමීප සේවක - පාරිභෝගික - සාමාජික සබඳතා පිහිටුවීමයි. ඒ අනුව පාරිභෝගිකයා හමුවන නිමේෂයේදී පවත්වන මහජන අන්තර්සබඳතාව හා පාරිභෝගිකයා

නොමැති තැන ඔහු පිළිබඳ දක්වන ආකල්පය අතර විශාල වෙනසක් සහ සමීකරණ සේවක මණ්ඩල තුළ නිරීක්ෂණය කළ නොහැකිය. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව සහ සමීකරණ හා විවිධ සේවා සමීකරණ ග්‍රාමීය බැංකුවක ප්‍රජා පදනමක් පැවතීමයි. සමාන්‍යයෙන් ප්‍රජාවක් ලෙස හඳුනා ගන්නේ පොදු අගය, වර්ගය හා මානවකෘති (artifacts) බෙදා හදා ගෙන එකම භූගෝලීය ප්‍රදේශයක ජීවත් වන මිනිස් සමූහයකි. සහ සමීකරණ සංවිධාන ව්‍යුහය ගොඩනැගී ඇත්තේ මෙම ගති ලක්ෂණ ආරක්ෂා වන ලෙසිනි. ඒ අනුව සහ සමීකරණ භූගෝලීය වශයෙන් කුඩා ප්‍රදේශයක එකට දිවි ගෙවන මිනිස් කණ්ඩායමක් ඉලක්ක වන ලෙස සාමාජිකත්වය ගොඩ නැගී ඇත. ඔවුන් බොහෝවිට භාෂාවෙන් හා සංස්කෘතියෙන් සමීපව බැඳී ඇත. එකම ප්‍රදේශයක දිවි ගෙවන විවිධ ජනවාර්ගික කණ්ඩායම් පවා පොදු බැඳීමවලින් බැඳී සිටින හෙයින් සහ සමීකරණ ශක්තිමත් ප්‍රජා සහභාගිත්වයක් දැකගත හැකිය. මෙම තත්ත්වය සහ සමීකරණ වඩා යම් මට්ටමක පහළින් විවිධ සේවා සමූපකාර සමීකරණ ද දැකගත හැකිය. මේ නිසා සහ සමීකරණ (හා එයට වඩා යම් මට්ටමකින් පහළින්) විවිධ සේවා සමූපකාර සමීකරණ යනු සමාජ ඒකාද්ධතාව සඳහා වැදගත්වන සංවිධාන වර්ගයකි. විශේෂයෙන් අපෞද්ගලික සබඳතා සහිත පෞද්ගලික මූල්‍ය සමාගම්වලට සිදුකළ නොහැකි සමාජ ඒකාද්ධතාව නිර්මාණය කිරීමේ හා සෞඛ්‍යමත් ප්‍රජාවක් නිර්මාණයට උරදීම් ප්‍රබල ශක්තියක් සමූපකාර සමීකරණ වලට පවතියි. මේ නිසා හුදු ණය සම්පාදනය හා ඉතුරුම් සේවා සැපයීමක් පමණක් සමූපකාර ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය සිදුකරන්නේ නැත. සහ සමීකරණ ගතහොත් ප්‍රජාව එය හඳුන්වන්නේ "අපේ සමීකරණ" ලෙසින් මිස හුදෙක් "සහ සමීකරණ" ලෙසින් නොවෙයි. මෙයට වෙනස් ලෙස මූල්‍ය සමාගම් සමග මිනිසුන් ඵෙන්නියව බැඳෙන්නේ නැත. ඔවුන් මූල්‍ය සමාගම් හඳුන්වන්නේ "සමාගම" හෝ "කොමිපැනිය" ලෙසින් මිස "අපේ සමාගම" හෝ "අපේ කොමිපැනිය" ලෙසින් නොවෙයි.

මේ කාරණා මත ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය පෞද්ගලික අංශයට වඩ වඩා විවෘත වීම අවදානම් කිහිපයක් ඇති කරයි. එකක් වන්නේ ප්‍රජා ඒකාද්ධතාව ගොඩ නගන ආයතන පද්ධති සමග තරගකාරීව කටයුතු කිරීමට ප්‍රජා ඒකාද්ධතාව ගොඩ නොනගන ආයතන පද්ධතියකට ඉඩ විවර වීමයි. එය ගම්මාන හා නාගරික ප්‍රජා කණ්ඩායම් තුළ පවතින ප්‍රජා එකමුතුවට අනියමින් බලපෑම් සිදු කරයි. ඔවුන් ගොඩනගන කාන්තා කණ්ඩායම් තුළින් ද නියම ප්‍රජා සංවිධානයක ලක්ෂණ පිළිබිඹු නොවන බව ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණය ඔස්සේ පැහැදිලි විය. වාග්විද්‍යාත්මකව නිරීක්ෂණය කළ විට ඔවුන් සිය කණ්ඩායම "අපේ කණ්ඩායම" ලෙස හඳුන්වන්නේ ඉතා කලාතුරකින් බව නිරීක්ෂණය විය. මෙය එම කණ්ඩායම් කෘත්‍රීම බවත්, හුදු ණය අවශ්‍යතාව මත පමණක් සිදුවන එක්වීමක් බවත් තහවුරු වෙයි. සහ සමීකරණට එක් වන්නේ හුදු ණය අවශ්‍යතාව මත පමණක් නොවෙයි. ගම්මානවල සිටින ඉහළ මධ්‍යම පංතියද බොහෝ විට ණය අවශ්‍යතාව මත නොව සමාජීය සහභාගිත්වය අරමුණු කොට ගෙන ණයදෙන සමූපකාර සමීකරණ හා සම්බන්ධ ව සිටින බවද ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණයේදී නිරීක්ෂණය විය. එසේම සාමාජිකයින් අතරින් 10%කට ආසන්න ප්‍රතිශතයක් කිසිදා සමීකරණ ණය ලබාගෙන නැත. ඔවුන් මෙම සමාජ සහභාගිත්වය අපේක්ෂාවෙන් සාමාජිකත්වය දරන පුද්ගලයන්ය. මෙය ප්‍රජා එකමුතුව පිළිබඳ සංඥාවකි.

අනෙක් කාරණය වන්නේ සහ සමීකරණ ගත්කල එය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයට පමණක් සීමාවී කටයුතු කරන්නේ නැත යන්නයි. අති බහුතරයක් සහ සමීකරණ සුබසාධක අංශයක් පවත්වාගෙන යයි. බොහෝ ගම්මානවල මරණාධාර හා සුබසාධන සමීකරණ සහ සමීකරණේ කොටසක් බවට පත්ව ඇත. සමීකරණේ මහ සහ සාමාජිකයන් මාසිකව රැස්වෙයි.

ණයකරුවන්ගේ ඡායාරූප ගැනීම: ඵෙන්නිය සබඳතා නොමැති වීම පිළිබඳ සංඥාවක් ලෙස

ඉහතින් දක්වා ඇති කාරණය නාට්‍යාකාරව ඉතා කදිමට පැහැදිලි වීමක් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් ණය නිකුතුවේදී ණයකරුවන්ගේ ඡායාරූප ලබා ගැනීම ඔස්සේ සිදු කරනු ලබයි. සහ සමීකරණ හා ග්‍රාමීය බැංකු ණය දෙන්නේ සිය සාමාජික ප්‍රජාවටය. සහ සමීකරණේ මහ සහභාගි මෙන්ම ග්‍රාමීය බැංකුව අයත් ප්‍රාදේශික කාරක සභාවේ කාරක

සහිකයන් ද ණයලාභීන් පිළිබඳව පෞද්ගලිකව දැනියි. ඔවුන්ට අමුතුවෙන් මෙම ණයලාභීන් ඡායාරූප ගතකිරීම අවශ්‍ය නොවෙයි. ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් යනු මෙවැනි ප්‍රජා පදනමක් සහිත ආයතන නොවන කල්හි ඔවුන්ට ණයලාභීන් "ෆොටෝ ගැසීමට" සිදුවෙයි. එය ප්‍රජා පදනම නොමැති ආයතනයක් හා ප්‍රජා ආයතනයක් අතර වෙනස ඉතා කදිමට නිරූපණය කිරීමකි. ණයලාභීන් හා ආයතනය අතර ඇති කෘත්‍රීම සබඳතාව හෙවත් දුරතර බව නිරූපණය වීමකි. මෑතක සිට ණය ලබා ගැනීමේදී විවාහ සහතිකය මෙන්ම විවාහ ඡායාරූපයද ඡායාරූප ගතකිරීම දැකගත හැකිය.

සමාජ බහිෂ්කරණය හා සමුපකාර ව්‍යාපාරය

ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය හා විශේෂයෙන් එහි සමුපකාර අංශය පිළිබඳ අධ්‍යයන සිදුකර ඇති සමහර පර්යේෂක දත්ත සම්භාහනයට හා අර්ධ සත්‍ය නිරූපණයට කටයුතු සිදුකර ඇති බව ඉහතින් විශ්ලේෂණාත්මකව පෙන්වා දී ඇත. කෙසේ වෙතත් සමුපකාර ව්‍යාපාරය හා එහි ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය අංශය තුළ ගැටලු නැති බව මින් අදහස් වන්නේ නැත. අධ්‍යයනය තුළ හමුවන මෙවැනි ගැටලු පිළිබඳ විශ්ලේෂණයකට මෙම අනු මාතෘකාව ඔස්සේ උත්සාහ දරනු ඇත.

සණස සමිති ගතහොත් ඒ තුළ සමාජ බහිෂ්කරණය ගැටලුවක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන බව ශ්‍රී ලාංකේය පර්යේෂකයන්ගේ නිසි අවධානයට ලක්ව නැති ක්ෂේත්‍රයකි. Hulme and Mosley (1996) උපුටා දක්වමින් Bhatt yd Tang (2001) පෙන්වා දෙන්නේ එම තත්ත්වයයි.

Hulme and Mosley (1996) provide evidence of such “social exclusion” in Sri Lanka’s SANASA and Bangladesh’s BRAC initiatives. In these programs, members identified some people in their villages as being too poor, and hence unsuitable for group membership (Bhatt and Tang, 2001: 330).

ඉහත කාරණයට අමතරව මෙම පර්යේෂණය තුළ දී අනාවරණය වන වැදගත් කාරණයක් වන්නේ ග්‍රාමීය හා අර්ධ නාගරික පරිසර තුළ ක්‍රියාත්මක කුලවාදී මනෝ ගතිද සණස සමිති හා විවිධ සේවා සමිති තුළ ක්‍රියාත්මක වන බවයි. විශේෂයෙන්ම නායකත්වයට පත් කිරීමේදී මෙම කුල පදනම් සියුම්ව ක්‍රියාත්මක වන බව හඳුනා ගත හැකිය. මෙම තත්ත්වය වඩා කැපී පෙනෙන්නේ පක්ෂ දේශපාලනය න්‍යායයික වශයෙන් බැහැර කර ඇති නමුත්, ප්‍රායෝගික තලයේදී තදින්ම පක්ෂ දේශපාලනය ක්‍රියාත්මක වන විවිධ සේවා සමුපකාර සමිති නායකත්වය සමීන්ධයෙනි. මේ අනුව අධ්‍යයනයට බඳුන් වූ විවිධ සේවා සමිති සියල්ලෙහිම නායකත්වය ගමන් කරන්නේ සමිති බල ප්‍රදේශයේ ප්‍රමුඛ කුලය වෙතය.⁴⁸ මෙය ජැන්ස් ජිගින්ස් විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනය හා කුලය අතර සඳතාව පිළිබඳ කරන ලද ප්‍රකට පර්යේෂණයේ නිගමන හා සමපාත වෙයි (Jiggins, 1979). ඒ අනුව Jiggins (1979) සමුපකාර ව්‍යාපාරය ගැන සෘජුව සාකච්ඡා කර නැතත්, ප්‍රදේශයේ පවතින ප්‍රාදේශීය සභාව හා නගර සභාව හැරුණු විට දේශපාලන බලය අභ්‍යාස වන හා කුලවාදය ක්‍රියාත්මක වන ඊළඟ ප්‍රාදේශීය අධිකාරිය ලෙස විවිධ සේවා සමුපකාර සමිතිය ලෙස හඳුනාගත හැකිය. සණස සමිති සමීන්ධයෙන් මෙම තත්ත්වය විවිධ සේවා සමිතිවලට සාපේක්ෂව තනුක බවක් අත්කර ගන්නා නමුත්, සම්පූර්ණයෙන් බැහැර වී ඇතැයි සිතිය නොහැකිය. කෙසේ නමුත් මෙය වෙනම පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයකි. ඒ පිළිබඳ ගැඹුරට ගමන් කිරීමට මෙය අවස්ථාව නොවෙයි.

⁴⁸ ප්‍රමුඛ කුලය ඉන්දීය සමාජ විද්‍යාඥ ශ්‍රී නිවාස්ගේ සංකල්පයකි. ප්‍රදේශයේ වැඩි පිරිස් බලය දරන හා කුල දුරාවලියේ පහළ මට්ටමක පිහිටන කුලයක් ප්‍රාදේශීය තලයේදී එම ප්‍රදේශයේ ආධිපාය අත්කර ගනී. එය ශ්‍රී නිවාස් ප්‍රමුඛ කුලය ලෙස හඳුන්වයි (රස්නායක, 2017).

කෙසේ වෙතත් මෙම තත්ත්වය කුල ධුරාවලියේ හා පංති පෙළ ගැස්මේ පහළින්ම පිහිටන කණ්ඩායම්වල සාමාජිකයන්ට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකිය. සමානාත්මක ව හා සාධාරණව සැලකීම අහිමිවීම ඔවුන් අත්දකින එක් සංසිද්ධියකි. දත්තදායකයන් ලෙස ඉදිරිපත් වූ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වලින් ණය ලබාගත් කාන්තාවන් සෘජුව ප්‍රකාශ නොකළත් ව්‍යංගාර්ථයෙන් මෙම අසමාන සැලකීම පෙන්වා දුන්නේය. ණය ලබා ගැනීමේදී ප්‍රමුඛතාව අහිමිවීම ආන්තික දුගී ප්‍රජාව මුහුණ දෙන තවත් ගැටලුවකි. සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන්ගේ ගෙවීමේ හැකියාව නැති බව කාරක සභාව හා මහ සභාව තීරණය කළහොත් ඔවුන්ට ඔවුන් ඉල්ලනු ලබන ණය මුදල ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව අහිමි වෙයි. එහෙත් ඔවුන් ලබා ගන්නේ පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සඳහා වන ණයක් නොව ස්වයං රැකියාවක ධාරිතාව ඉහළ නංවා ගැනීමට ණයක් නම් ඒ සඳහා විධිමත් ප්‍රවේශයක් තනි තනි සණස සමිති හෝ විවිධ සේවා සමිති පවා සපයන්නේ නැත. විශේෂයෙන්ම එවැනි කාර්යයක් සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික හා මානව සම්පත්ද මෙම ආයතනවලට නැත. එසේ නම් විසඳුම වන්නේ එවැනි කාර්ය සඳහා ද්විතීයික සමිති මැදිහත් වීමයි. මේ අනුව දිස්ත්‍රික් සමුපකාර මණ්ඩලය, දිස්ත්‍රික් ග්‍රාමීය බැංකු සංගමය, දිස්ත්‍රික් සණස සංගමය, දිස්ත්‍රික් ධීවර සමුපකාර සමිති සංගමය ආදී ප්‍රධාන ද්විතීයික සමිති මේ සඳහා මූලිකත්වය ගත යුතුවෙයි.

කෘෂිකර්මය හා ස්වයං රැකියා පුහුණුව වැනි ක්ෂේත්‍රවලට යම් මට්ටමකින් ද්විතීයික සමිති මැදිහත් වූ අවස්ථා ඇත. නමුත් පුද්ගලික මූල්‍ය ආයතන හා සංසන්දනාත්මකව සමුපකාර ක්ෂේත්‍රය වෙනසක් අත්කර ගැනීමට නම් මේ හා සම්බන්ධ මැදිහත් වීම මෙයට වඩා තීව්‍ර විය යුතු බව පර්යේෂයන් මෙයින් අදහස් කරනු ලබයි. පෞද්ගලික ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන මිනිසුන් අතරට පැමිණෙන්නේ මෙවැනි වැඩපිළිවෙළක් සහිතව නොවෙයි. ඔවුන්ගේ අරමුණ හුදෙක් ණය සැපයීම මිස එලදායී ණය සම්පාදනයක් නොවෙයි. සමුපකාර ප්‍රතිපත්ති හා සාරධර්ම ගත්විටද ඒවා තුළ අඛණ්ඩ සාමාජික අධ්‍යාපනය හා ප්‍රජාව පිළිබඳ සැලකිලිමත්වීම දැඩි ලෙස අවධාරණය කර ඇත. මේ නිසා සම්පාදනය කරනු ලබන ණයවලින් කොටසක් ආදායම් ජනනය සඳහා වන ණය වීම මෙන්ම එම කාර්යයන් සඳහා සාමාජික ප්‍රජාවලට අවශ්‍ය පුහුණුව ලබාදීම හෝ අවශ්‍යම පුහුණුව ලබාගත හැකි ආයතන සම්බන්ධීකරණයට සමිතියට කටයුතු කළ හැකිය.

සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ මූල්‍ය ව්‍යවහාර දුර්වලතා

සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ ඉතුරුම්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ජනනය වන්නේ ග්‍රාමීය මට්ටමිනි. මෙම ඉතුරුම් වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් වාණිජ බැංකුවල ආයෝජනය කිරීම දැකගත හැකිය. මෙය සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ කළමනාකරණයේ යම් දුර්වල ඉසව්වකි. විශේෂයෙන්ම සමුපකාර ව්‍යාපාරය ගොඩනගා ඇති පුළුල් සංවිධාන ජාලය එලදායීව භාවිත නොකිරීමේ ප්‍රතිඵලයකි. විවිධ සේවා සමිති හා සණස සමිති දිස්ත්‍රික් ග්‍රාමීය බැංකු සංගමයේ හා දිස්ත්‍රික් සණස සංගමයේ ආයෝජනය කර ඇති ආකාරය අධ්‍යයනය කළහොත් පෙනී යන්නේ විවිධ සේවා සමිති කෙසේ වෙතත් සණස සමිති සිය ව්‍යාපාරයේ ද්විතීයික සංවිධානය තුළ ප්‍රමාණවත් ආයෝජනයක් සිදුකර නැති බවයි. අනෙක් අතට සමහර සණස සමිති පෞද්ගලික බැංකුවල එයට වැඩි ආයෝජනයක් සිදුකර ඇති එවැනි ආයෝජන යනු ව්‍යාපාරයේ අභ්‍යන්තර අරමුදල් බාහිරට ගලා යාමට සැලැස්වීමකි. ආයෝජන කළඹ පිළිබඳ වක්‍රලේඛ පවතිද්දීම සමහර සණස සමිති සියයට 80-90 ප්‍රතිශතවලින්ම තනි බැංකුවක ආයෝජන සිදුකර ඇති අවස්ථා දැකිය හැකිය. මෙම බැංකුව ගැටලු සහගත තත්වයකට මුහුණ දුන්නොත් සමිතිවල මෙම ආයෝජන ද ගැටලුවකට මුහුණ දෙයි. මෙය සමුපකාර ව්‍යාපාරය නියාමනය කරනු ලබන ආයතන මෙන්ම මෙම ව්‍යාපාරයේ මුදුන් මට්ටමේ ආයතනද පුළුල් කතිකාවක් ඔස්සේ විසඳිය යුතු, ස්වයං-මෙහෙයවීමකින් මෙම තත්ත්වය සමනය කර ගැනීමකට කටයුතු කිරීම වඩාත් එලදායී වන සංසිද්ධියකි. විශේෂයෙන්ම ආයෝජන සිදුකිරීමේ වගකීම ප්‍රධාන වශයෙන් දිස්ත්‍රික් සණස සංගම් හා ග්‍රාමීය බැංකු සංගම් (හා ධීවර සමුපකාර සමිති සංගම්) යන ද්විතීයික මට්ටමට ලබාදුන් විට එම සංගම්

හරහා අරමුදල් හිඟතාවෙන් පෙළෙන සමිති සඳහා අරමුදල් සම්පාදනය කිරීමේ හැකියාව ලැබෙයි. එසේම අතිරික්ත අරමුදල් විවක්ෂණශීලීව ආයෝජනය කිරීමේ හැකියාවද මතු වෙයි.

කෙසේ නමුත් මෙහිලා දැකගත හැකිවන කාරණයක් වන්නේ සමහර අවස්ථාවල මෙම ද්විතීයික සමිති සිය බාහිර ආයෝජන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය කටයුතු කරන සමාගම්වලද සිදුකිරීමයි. ඒ තුළින් සිදුවන්නේ ග්‍රාමීය හා නාගරික අඩුආදායම්ලාභීන්ගෙන් සණස, ධීවර, වතුසේවක නිවාස සමුපකාර සමිති හා සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකු විසින් රාශිකරණය කරනු ලබන අරමුදල් ද්විතීයික සමිති හරහා ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් අතට පත්වී එම අරමුදල් අතැතිව පැමිණෙන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් නැවත එම ප්‍රජාවටම දැරිය නොහැකි පොලියකට ණය සම්පාදනයයි. මේ නිසා මෙවැනි ආයෝජනවලදී අදාළ බාහිර ආයෝජකයන් මෙම අරමුදල් යොදා ගන්නා කාර්ය ගැනද සැලකිලිමත් වීම වැදගත්ය.

Jayamaha සහ එමක් (2010) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාමීය බැංකුවල මූල්‍ය ව්‍යවහාර අපේක්ෂිත මට්ටමට ම නොපවතින බවයි. විශේෂයෙන්ම ද්‍රවශීලතා ගැටලු ඔවුන් දක්වා ඇත. කෙසේ වෙතත් ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුද තුළදී පවා යම් ස්ථාවරත්වයකින් කටයුතු කිරීමට ලාංකේය සමුපකාර සමිතිවලටද හැකිවූ බව ද ඒ අතරම පෙන්වා දිය යුතුව ඇත.

සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ හා ඇලුමැති පාර්ශවයන්ගේ (stakeholders) මතවාදී ගැටුම්

බිර්චෙල් හා සිමොන්ස් (Birchall & Simmons 2010) ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රජාව සමග සිදුකළ සමහර සම්මුඛ සාකච්ඡා සිය පර්යේෂණය තුළදී උපුටා දක්වා ඇත.

“Unfortunately, recent commissioners and secretaries have not been aware of co-operative philosophy, the current thinking of co-operative movement in the world. They are just administrators, and they try to prevent change. Even some of the co-operative leaders, they’re not willing to change, think the existing thing is better” (Birchall & Simmons 2010).

මෙම අදහස ප්‍රකාශ කරන්නේ සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ කුමන තට්ටුවෙන්ද යන්න බිර්චෙල් හා සිමොන්ස් (Birchall & Simmons, 2010) සෘජුව ප්‍රකාශ නොකරන ලද නමුත් උක්ත පර්යේෂණයේ දත්ත අනුව අපට අනුමාන කළ හැක්කේ සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ නායකයන් හා ව්‍යාපාරය තුළ කටයුතු කරන විධායක නිලධාරීන් අතින් මෙම අදහස ප්‍රකාශයට පත් වන්නට ඇති බවයි. මෙම පර්යේෂණයේ දී ද ඉහත ස්තර තුළින් මෙයට සමාන අදහස් ප්‍රකාශයට පත්වූ බැවිනි. එම අදහස් පැන නැගීමට එක් හේතුවක් වන්නේ සමුපකාර නීතියේ යම් යම් ස්ථාන ව්‍යාපාරයේ සුමට ගලා යාමට බාධාවක් ලෙස පවතින හෙයිනි. සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තු මෙම නෛතික කොන්දේසි ක්‍රියාත්මක කිරීමට යාමේදී ව්‍යාපාරයේ නායකයන් හා ඉහළ විධායක නිලධාරීන් අතින් විවේචනය වීම සිදුවෙයි. එක් උදාහරණයක් වන්නේ රුපියල් පන්දහසකට වැඩි වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම හා බැහැර කිරීම සඳහා කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු බවට වන නෛතික ප්‍රතිපාදනයයි. මෙම මුදල නූතන පරිසරයට නොගැළපෙන බවට ප්‍රබල විවේචනයක් ඇත. කෙසේ නමුත් පළාත් සභා මට්ටමින් සම්මත වෙමින් පවතින සමුපකාර ප්‍රඥප්ති තුළින් මෙම සීමා යම් මට්ටමකින් වෙනස් කරමින් පවතිනු දැකගත හැකිය.

එසේම සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු සමුපකාර සංගමය හෙවත් සණස සංගමය හා සණස සමිති අතර සමහර අවස්ථාවල මතවාදී ගැටුම් පවතින බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. “අපි සංගමයන් එක්ක එව්වර සම්බන්ධයක් නැහැ” වැනි අබ්‍යාන මෙම සමිති නායකත්වය හා සේවක මණ්ඩල අතින් ප්‍රකාශිත වන්නේ මේ අනුවය. සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු

සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ කොටස් දායකත්වය මත ගොඩ නගා ඇති බැංකු පනත යටතේ ලියාපදිංචි කර ඇති පෞද්ගලික බැංකුවක් හා දිස්ත්‍රික් සභා සංගමය අතරද වෙළෙඳ පොළ තරගකාරීත්වයක් ගොඩ නැගී ඇත. මෙම ආයතන ද්විත්වයම සිය වෙළෙඳ පොළ ලෙස ප්‍රාථමික සභා සමිති භාවිත කිරීම මෙයට හේතුවයි. බැංකුව සමඟ සමීපව ගනුදෙනු කරන සභා සමිති පිළිඳව දිස්ත්‍රික් සභා සංගමය දුරස්තරව කටයුතු කරන අතර බැංකුව ගත්විට විශාල පරිමාණ සභා සමිති හා කිට්ටුවෙන් කටයුතු කරනු දක්නට ඇත. මෙම තරගකාරීත්වය හා නොඑකඟතා සභා සමිති සඳහා අහිතකරව බලපානු ලබයි. විශේෂයෙන් සාමාජික සමිති ලෙස තමන්ට වඩා පාලන බලයක් හිමිවන, සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ අභ්‍යන්තරික ආයතනයක් වන දිස්ත්‍රික් සංගමයෙන් සභා සමිති ඇත් වීම ව්‍යාපාරයේ ශක්තිමත්භාවයට හානියකි. මතවාදී ගැටුම් පැවතීම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ව්‍යාපාරයක ස්වභාවය වන අතර, ඒ මත ද්විතීයික සංවිධානවලින් දුරස්වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා මැදිහත් විය යුත්තේද ද්විතීයික සංවිධානයමය.

ප්‍රජා විගණනය

ප්‍රජා පාදක සංවිධානයක් ලෙස යහපත් පදනමක පැවතීමට නම් ප්‍රජා සංවිධානය ශක්තිමත් ප්‍රජා විගණනයකට භාජනය විය යුතු වෙයි. ප්‍රජාව අතුරෙන් විගණන කමිටුවක් පත්කර ගැනීම සභා සමිතිවලදී සිදුවෙයි. නමුත් ග්‍රාමීය බැංකු සඳහා මෙවැනි ප්‍රතිපාදන අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ සලසා නැත. කෙසේ වෙතත් ණය දීම ඇතුළු ක්‍රියාවලිය සඳහා ප්‍රාදේශික කාරක සභා මැදිහත් වෙයි. නමුත් එම මැදිහත් වීම සභා සමිති තරම් ශක්තිමත් ක්‍රියාවලියක් නොවන බව නිරීක්ෂණය විය. බොහෝ ප්‍රාදේශික කාරක සභා ණය අනුමත කිරීමේ කටයුත්ත පමණක් සිදු කරයි. අනෙක් කාරණා සම්බන්ධව නිදාගියේය. ප්‍රජා විගණනය අනෙක් ආයතනවලට නැති ප්‍රජා සංවිධානවලට පමණක් විශේෂිත පාලන උපක්‍රමයකි. මේ හෙයින් එය ශක්තිමත් කිරීමට කටයුතු කිරීම වැදගත් වෙයි.

පුහුණුව සම්බන්ධ ගැටලු

සමුපකාර ව්‍යාපාරය ගතහොත් එහි ප්‍රතිපත්ති අතර අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව එක් ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්තියකි. කෙසේ වෙතත් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල බලපෑමට මුහුණ දීමට නම් සාමාජිකයන්, නායකයන් හා සේවක මණ්ඩල සඳහා හොඳ පුහුණුවීම් අවශ්‍ය වෙයි. අධ්‍යයනය තුළදී නිරීක්ෂණය වන්නේ ව්‍යාපාරයේ මුදුන් මට්ටමේ ආයතනවලින් සභා සමිති සඳහා ලබා දී ඇති පුහුණුවීම් අවම මට්ටමක පැවති බවයි. කාරක සභා සාමාජිකයන් අතරින් 70%ක් ව්‍යාපාරය පිළිබඳ විධිමත් පුහුණුවක් ලබා නැත. සේවකයන් අතුරෙන් 60%ක් ව්‍යාපාරය පිළිබඳ විධිමත් පුහුණුවක් ලබා නැත. මේ නිසා විධිමත් පුහුණුවීම් නිර්මාණය වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජාතික සමුපකාර මණ්ඩලය, දිස්ත්‍රික් සමුපකාර මණ්ඩලය, දිස්ත්‍රික් සභා සංගමය, ජාතික සමුපකාර සංවර්ධන ආයතනය, සභා විශ්වවිද්‍යාලය ආදී ආයතන පිහිටුවීමේ අරමුණු අතර ප්‍රධාන අරමුණක් ලෙස අධ්‍යාපන හා පුහුණු කටයුතු පවතියි. එසේම සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ ඇලුමැති පාර්ශ්වයක් වන සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ද පුහුණු කිරීම් පිළිබඳ භූමිකාවක් දරයි. නමුත් සංතෘප්ත මට්ටමකට පුහුණු කටයුතු සිදුව නැති බව මේ අනුව පෙනී යයි. කළමනාකරණ, ගණකාධිකරණ, අලෙවිකරණ හා සාමාජීය විද්‍යාත්මක යන නූතන දැනුම් පද්ධතිවලින් සන්නද්ධ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සමඟ කරට කර සිටීමට නම් සමුපකාර ව්‍යාපාරය සිය ප්‍රජාව දැනුමින් හා පුහුණුවෙන් සන්නද්ධ කළයුතු වෙයි.

කොබෙයිතුඩුව හා මඩකුඹුර ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව පැන නැගී ඇති ගැටලු

මෙම පර්යේෂණයේදී සමීපව අවධානය යොමුකර ඇති ගම්මාන ද්විත්වය මෙයයි. මෙම ගම්මාන ද්විත්වය තුළ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන කටයුතු වැඩි වශයෙන් මෙහෙයවා ඇති අතර, ඒ අනුව පෙනී ගිය කාරණයක් වන්නේ ඉතා විශාල ප්‍රමාණයක් සුළු ණය සම්පාදන සමාගම් මෙම ගම්මාන විනිවිද ඇති බවයි. මෙම ගම්මානවලට සමීප ප්‍රධාන නාගරිකය වන

අම්බලන්ගොඩ නගරය ගතහොත් ප්රමාණයෙන් පහළොවකට අධික සුළු මූල්‍ය සේවා සම්පාදනය කරන විධිමත් සමාගම් මෙන්ම අවිධිමත් ක්ෂේත්‍රයේ ද දැකගත හැකිය. එසේම මඩකුඹුර ග්‍රාමය ගතහොත් එයට ආසන්න තවත් උප නාගරිකයක් වන කරන්දෙණිය නගරය තුළද සුළු මූල්‍ය සේවා සපයන සමාගම් ස්ථාපිතය. කොබෙයිතුඩුව ග්‍රාමයට ආසන්න තවත් උප නාගරික ප්‍රදේශයක් වන බටපොළ නගරය ගත්කල එහිද සුළු මූල්‍ය සමාගම් ස්ථාපිතය.

එක ගෙදර සමිති පහ හයක් තියෙනවා. ඒවා තියන ගෙදරටත් කොමිස් මුදලක් හම්බවෙනවා.. (මඩකුඹුර ප්‍රදේශවාසීන් සමග කළ සම්මුඛ සාකච්ඡා)

මඩකුඹුර ප්‍රදේශවාසීන් දක්වන්නේ එක නිවසේ ණය සමිති කිහිපයක් පවත්වන බවත්. ඒ සඳහා කොමිස් මුදලක්ද අදාළ නිවෙස් හිමියාට ලබාදෙන බවත්ය. මෙම තත්ත්වය පෙන්නුම් කරන්නේ කීවු ණය සම්පාදනයක් මෙම ගම්මාන ආශ්‍රිතව සිදුවන බවයි. "අද දින පස්දෙනෙකුගෙන් යුත් කණ්ඩායමක් හදා ගන්නා නම් ලබන සතියේ ණය දෙනවා" යන ප්‍රකාශ තුළින්ද මෙම අදහස සනාථ වෙනවා පමණක් නොව, ණය ලබාදීම කෙතරම් ශීඝ්‍රයෙන් කාරණය පැහැදිලි වෙයි. ණය ලබාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නේ ණය ලබාදීමේදී මෙම සමාගම් අනුගමනය කරන කණ්ඩායම් ක්‍රමයට සංවිධානය වීම පමණි. සමහර පිරිස් ආයතන කිහිපයකින් ණය ලබාගෙන ඇත. මේ අනුව එකම පුද්ගලයා ස්ථාන කිහිපයක ණයකරුවෙකු බවට පත්ව ඇත. එයද ණය ගෙවා ගැනීමේ ගැටලු වලට අත වනන්නකි.

සමාගම් පමණක් නොව දෛනිකව මුදල් පොලියට දෙන පිරිසක්ද ගම්මානවල දැකගත හැකිය. සමහර පිරිස් මෙම කාර්යය සිදුකරන්නේ සංවිධානාත්මක ව්‍යාපාරයක් වශයෙනි. එම පිරිස් ණය ලබා දීමේදී කණ්ඩායම් ක්‍රමය අනුගමනය නොකරන අතර, එම පොලී ප්‍රතිශත සුළු මූල්‍ය ආයතන වල ප්‍රතිශත අඛණ්ඩව යයි.

සමහර පුද්ගලයන් දවසේ කුලී ආදායම මෙම ණය ගෙවීමට සම්පූර්ණයෙන්ම වැය කරන බවද පෙනී යයි. මෙය අනවශ්‍ය හා දැරිය නොහැකි මට්ටමින් ණය ලබා ගැනීම මත බිහිව ඇති සංසිද්ධියක් බව පැහැදිලිය. ණයක් ලබා ගැනීමට කණ්ඩායම්ක් තනා, එම කණ්ඩායමට සතියකින් ණය ලබාදීම මගින් තම අතට පත්වන මුදල් කළමනාකරණය කර ගත නොහැකිවන මිනිසුන්, අවසානයේදී එම මුදලින් නිසි ප්‍රයෝජනයක් නොගෙන ණයබරින් මිරිකීම පමණක් ශේෂ වීම දැකගත හැකිය.

මෙම කාරණා ඔස්සේ ගම්මානය තුළ විවිධ ආබාහන ගොඩනැගී ඇති ආකාරයක්ද හඳුනා ගත හැකිය.

"ගමේ දුවල දෙන්නයි, අම්මයි, තාත්තයි හිටපු පවුලක් දැන් රුහුණු කුමාරි කෝවිටියේ හිඟා කනවා"

"ණය ගෙවා ගන්න බැරුව, එයින් ගැලවෙන විධියක් ලෙස තුවාල කරගන්න ගිහින් මරණෙකුත් වාර්තා වෙනවා"

"එක් කාන්තාවක් වෙන අයගේ නම්වලින් ණය ලබාගෙන ප්‍රශ්න මතුවෙව්ව නිසා විවාහයද දෙදරලා ගිහිල්ලා දැන් මැදපෙරදිග ගිහින්"

"ණය ගෙවාගන්න බැරුව කට්ටියක් ගමත් හැර ගිහිල්ලා"

"සැමියාට හොරෙන් ණය ලබාගෙන ගෙවාගන්න බැරුව පවුල් ආරවුල් හා පවුල් ජීවිත බිඳීම් වාර්තා වෙනවා"

"සති සමිතවල ප්‍රශ්න නිසා මිනිස්සු අතර ආරවුල්, බහින් බස්වීම් දකින්න පුළුවන්."

ණය නොගෙවන සාමාජිකයින්ට”

“ශාඛාවක ආදායම අඩුනම් සේවකයන් ඉවත් කරන ලෙස කළමනාකරුට බලපෑම් එනවා” - (අදාළ ආයතනයක කළමනාකරුවෙකුගේ මවක්)

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ මෙම සිද්ධිවල නිවරදයතාව පිළිබඳ තහවුරු කරගැනීම් පර්යේෂකයන් විසින් සිදු නොකළද ප්‍රජාව මෙම ණය ක්‍රම පිළිබඳව සිටින්නේ යහපත් ආකල්පයකින් නොවන බවයි. එසේම දිගින් දිගටම පළවී ඇති ජනමාධ්‍ය හා සමාජමාධ්‍ය වාර්තා මගින් පෞද්ගලික සමාගම්වල සුළු මූල්‍ය ණය ගෙවාගත නොහැකිව දිවයින පුරා සියදිවි නසාගැනීම් ද වාර්තා වන හෙයින් මෙම ආබාහන ඒ අයුරින්ම නැතත් යම් මට්ටමකින් හෝ යථාර්ථය නිරූපණය කරන බව පෙනෙයි. ඒ අනුව පෞද්ගලික සමාගම් මගින් නිකුත් කරන සුළු මූල්‍ය ණය අර්බුදයක් නිර්මාණය කර ඇති බව පැහැදිලිය.

නිගමන

මෙම පර්යේෂණය සිදු කරනු ලැබුවේ සමුපකාර සමිති මුහුණ දෙන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වල ගැටලුව විමසීම සඳහායි. මේ අනුව පළමු පරිච්ඡේදයේදී මෙම ගැටලුව අර්ථකථනයට භාජනය කර ඇත. දෙවන පරිච්ඡේදය ඔස්සේ විෂය ක්ෂේත්‍රය ඔස්සේ ලියැවුණු සාහිත්‍ය පුළුල් ප්‍රමාණයක් පරිශීලනය කර ඇත. තෙවන පරිච්ඡේදය ඔස්සේ පළමු පරිච්ඡේදයේ දක්වා ඇති පර්යේෂණ ක්‍රමවේදවලට අනුකූලව පර්යේෂණය සිදුකර එසේ ලැබුණු දත්ත පූර්ව පර්යේෂණ සමග සසඳමින් විවේචනාත්මකව විශ්ලේෂණය කර ඇත (එම විශ්ලේෂණය තුළ සමුපකාර ව්‍යාපාරයද විවේචනාත්මකව විමසීමට ලක්කර ඇත). එකී විශ්ලේෂණ හා සාකච්ඡා ඔස්සේ දැකගත හැකි වූයේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පනත ක්‍රියාත්මක කළ විගසම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සිය වැඩකටයුතු ඉතා ශීඝ්‍රයෙන් ඉදිරියට ගෙනයාම සමුපකාර ව්‍යාපාරය පිළිබඳ බරපතල අවදානමක් ඇති කර ඇති බවයි. මෙම සමාගම් ප්‍රජා ගතිලක්ෂණ සිය වැඩකටයුතු සඳහා භාවිත කරමින් සිටින බවද නිරීක්ෂණය විය. එය ප්‍රජාවේ ශක්තිය ලාභ අරමුණු උදෙසා නොමිලේ භාවිත කිරීමක්ද වන බවද දැකගත හැකිය. මෙසේ ප්‍රජා ගතිලක්ෂණ අවභාවිත වීම තුළ ප්‍රජාවේ පැවැත්මට හා තිරසාරත්වයට බාධාවක් බවද තහවුරු වෙයි. කෙසේ වෙතත් සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ පවතින යම් යම් අඩුපාඩු හා දුර්වලතා රැසක් තුළ මෙම ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සඳහා ඉඩකඩ තව තවත් විවර වීමට ඉඩකඩ පවතින බවද දත්ත විශ්ලේෂණය ඔස්සේ තහවුරු වෙයි. මේ අනුව පර්යේෂණ ගැටලුව සාධනයෙහි ලා ගොඩනගා ඇති උපන්‍යාසය තහවුරු වන බව පැහැදිලිය

ඒ ඔස්සේ සමුපකාර ව්‍යාපාරයට විශේෂයෙන්ම එහි නායකත්වයට හා නියාමන ව්‍යුහයට සිය ප්‍රතිපත්ති සැකසීමේදී අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රදේශ කිහිපයක් පහතින් සටහන් කර ඇත. කෙසේ නමුත් මෙම පර්යේෂණය පමණක් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන කාර්යයයේදී සහය කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් නැති බවත්, තවත් පුළුල් පර්යේෂණ මේ සමිත්ධයෙන් සිදුවිය යුතු බවත් පර්යේෂකයන් ලෙස නැවත අවධාරණය කරමු.

ප්‍රතිපත්තිමය ගමාවීම්

මෙය ව්‍යවහාරික කාර්යය සඳහා වැඩි නැඹුරුවක් සහිතව කරනු ලැබූ පර්යේෂණයක් වන හෙයින් පහත යෝජනා / ප්‍රපත්තිමය ගමාවීම් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ අවධානයට ලක් කරමු.

- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් මගින් සිදුවන බලපෑම පිළිබඳ සාර්ව මට්ටමේ හා ක්ෂුද්‍ර මට්ටමේ අධ්‍යයන කටයුතු අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යමින්, ඒ පිළිබඳව නිරන්තර අවධානයෙන් සිටීමට සමුපකාර ව්‍යාපාරයට බලකෙරී ඇත. මෙම අවදානම ව්‍යාපාරය විසින් බරපතල කාරණයක් ලෙස සලකා කටයුතු කිරීම පළමු කාරණය වෙයි.

- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම් සමග තරගකාරී නිර්මාණශීලී ණය ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීම හා සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ ප්‍රජා පාදක ගති ලක්ෂණ තව දුරටත් වර්ධනය වන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- සමුපකාර නීතියේ පවතින සීමා සඳහා පිළියම් යෙදීම.
- සමාජයෙන් බහිෂ්කරණය වී පවතින කණ්ඩායම් සවිබල ගැන්වීමේ කටයුතු සඳහා වැඩි අවධානයක් ලබා දීම.
- ප්‍රජා විගණනය සක්‍රීය කිරීම හා ශක්තිමත් කිරීම.
- පෞද්ගලික බැංකුවල නොව ද්විතීයික මට්ටමේ සමුපකාර සමිතිවල ආයෝජනය කිරීම දිරිගැන්වීම හා නියාමන ප්‍රමිත සැකසීමේදී ඒ පිළිබඳව ගැඹුරින් සලකා බැලීම.
- ප්‍රමාණවත් අධ්‍යාපන හා පුහුණු වැඩසටහන් සමුපකාර ව්‍යාපාරය හා සම්බන්ධ පුහුණු ආයතනවල අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධීකරණයක් සහිතව සංවිධානය.
- ව්‍යාපාරයේ ඇලුමැති පාර්ශ්ව අතර මතවාදී ගැටුම් අවම කිරීමට ව්‍යාපාරය පිළිබඳ ඒකාබද්ධ කතිකා සංවිධානය කිරීම.
- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සමාගම්වලින් ඇතිවන අහිතකර තත්ත්ව පිළිබඳව ප්‍රජාව දැනුම්වත් කිරීම හා සමුපකාර ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් වඩා පුළුල් කිරීම.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍රය

Adaderana biz සිංහල. (2016, July 14). ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පනත ක්‍රියාවට නංවයි, Adaderana biz සිංහල. Retrieved February 3, 2017, from <http://biz.adaderana.lk/>.

Bhatt, N., & Tang, S. Y. (2001). Delivering microfinance in developing countries: Controversies and policy perspectives. *Policy studies journal*, 29(2), 319-333.

Birchall, J., & Simmons, R. (2010). The Co-operative Reform Process in Tanzania and Sri Lanka. *Annals of Public and Cooperative Economics*, 81(3), 467-500.

Charitonenko, S., & De Silva, D. (2002). Commercialisation of microfinance in Sri Lanka. *Asian Development Bank, Manila*.

"Co-operative Identity, Values & Principles." *Co-operative Identity, Values & Principles / ICA: International Co-operative Alliance*. N.p., n.d. Retrieved February, 05, 2017, from <http://ica.coop/en/whats-co-op/co-operative-identity-values-principles>

De Mel, S., McKenzie, D., & Woodruff, C. (2014). Business training and female enterprise start-up, growth, and dynamics: Experimental evidence from Sri Lanka. *Journal of Development Economics*, 106, 199-210.

Fernando, N. A. (2006). Understanding and dealing with high interest rates on microcredit: A Note to Policy Makers in the Asia and Pacific Region. *Asian Development Bank*, 13.

FAO (Food and Agriculture Organization). (1995). *"Safeguarding Deposits: Learning from Experience."* FAO Agricultural Services Bulletin 116. Rome.

ගලගමගේ, ප්‍රහාන් (2013). රොවිඩේල් පුරෝගාමීන්ගේ ඉතිහාසය: නැවත කියවීමක්. ජාතික සමුපකාර සංවර්ධන ආයතනය. මහනුවර.

Imai, K. S., Gaiha, R., Thapa, G., & Annim, S. K. (2012). Microfinance and poverty—

a macro perspective. *World Development*, 40(8), 1675-1689.

Jayamaha, R. (2008) *Access to finance and financial inclusion for women*. Centre for women's research (CENWOR).

Jayamaha, A., & Mula, J. M. (2010). Financial practices and efficiency of cooperative rural banks in Sri Lanka. Retrieved February 3, 2017, from <http://repository.kln.ac.lk/handle/123456789/4513>

Jiggins, J. (1979). *Caste and Family Politics Sinhalese 1947-1976*. Cambridge University Press.

Ledgerwood, J. (1998). *Microfinance handbook: An institutional and financial perspective*. World Bank Publications.

Maanen, G. V. (2004). Microfinance: Sound of Business or Development Instrument. *V oorburg, The Netherlands*

නන්දලාල්, එස් (2012). ලොවම නතු කළ පොදුජන ව්‍යාපාරයක කතාව. ජාතික සම්ප්‍රදාය සංවර්ධන ආයතනය. මහනුවර

Premaratne, S. P. (2009). Accessibility and Affordability of Rural Microfinance Services in Sri Lanka. *Sri Lanka Economic Journal*, 10(2), 109-136.

රත්නායක, එස් (2017). ශ්‍රී නිවාස හා දකුණු ආසියාව. දකුණු ආසියාව පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාව (සංස්: සුසන්ත රත්නායක හා ප්‍රභාත් ගලගමගේ) ගොඩගේ ප්‍රකාශන, කොළඹ

Shaw, J. (2004). Microenterprise occupation and poverty reduction in microfinance programs: evidence from Sri Lanka. *World Development*, 32(7), 1247-1264.

Tilakaratna, G., Wickramasinghe, U., (2005). *Microfinance in Sri Lanka: A household level analysis of outreach and impact on poverty*. Colombo: Institute of Policy Studies.

van Greuning, H., Gallardo, J., & Randhawa, B. (1998). A Framework for Regulating Microfinance Institutions. Financial Sector Development Department - The World Bank.

On-line Refereed Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies
Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk
e-mail: akyanaeditor@ssl.sab.ac.lk

ග්‍රන්ථ විවාර

මගේ යටගියාව: ඩබ්ලිව්. ඇල් දොන්දිනු ස්වයං චරිතාපදානය - චූල ඉතිහාසයේ මහා ආධ්‍යානයක් ලෙස

පිටු: 122

මුද්‍රණය: සංවර්ධන සමුපකාර මුද්‍රණාලය, වෙන්නප්පුව

මිල: රු 100.00

.ගුරුවරයෙකු හා විදුහල්පතිවරයෙකු ලෙස දශක ගණනාවක් කටයුතු කළ මේ වනවිට අප අතරින් වෙන්ව සිටින ඩබ්ලිව්. ඇල්. දොන්දිනු විසින් රචිත සිය ස්වයංචරිතාපදානය වන “මගේ යටගියාව” පිටු 112කින් සමන්විත කුඩා කෘතියකි. 2000 වසරේදී ප්‍රකාශයට පත්ව ඇති මෙම කෘතිය මා අතට පත්වන්නේ සීමාසහිත හීනටිය සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු පිළිබඳ සමුපකාර සමිතියට රාජකාරි කටයුත්තක් සඳහා ගිය අවස්ථාවකයි. මෙම කෘතිය පරමාරාදර්ශීය ගුරුවරයෙකු හා ස්වේච්ඡා සේවකයෙකුගේ අත්දැකීම් සංගෘහිත වූණු, එක හුස්මට කුහුලකින් යුතුව කියවාගෙන යා හැකි කෘතියක් බව එය කියවන විට මා හට හැඟී ගියේය.

කෙසේ නමුත් මෙය කෘතිය ගැන “කල්ගතවූ” විවාරයක් බවට විවාදයක් නැත. කෘතිය මුද්‍රණයෙන් එළිදැක දශකයක් ඉක්ම ගොස් ඇත. නමුත් කල්ගතවී හෝ විවාරයක් හා අවධානයක් මෙම කෘතිය පිළිබඳ ඇතිවීදැයි සැක සහිතය. එයට හේතු වන්නේ ස්වයං චරිතාපදාන යනු “මහා පුරුෂයන්” ලෙස සමාජීයව ඔසවා තැබෙන පුද්ගලයන් අරඹයා වැඩි අවධානයක් හා දුසිම් ගණන් විවාර ලියවෙන විට මෙවැනි “චූල” උත්සාහයන් අවධානයට පත්වන්නේ නැති වීමයි. එම තත්වය බණ්ඩනය කරමින්, දොන්දිනු චරිතාපදානය වැදගත්වන්නේ ඇයිද යන්න විවාරීම් අප උත්සාහයයි.

දොන්දිනු චරිතාපදානය එක් පසකින් ශ්‍රී ලාංකේය අධ්‍යාපන ඉතිහාසය පිළිබඳ කතාවකි. අනෙක් පසින් ශ්‍රී ලාංකේය සමුපකාර ව්‍යාපාරයට නායකත්වය දුන් ස්වේච්ඡා සේවකයන්ගේ දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යානයකි. එසේම “මහා ඉතිහාසයට” පසෙකින් ඇති, නිතර අමතක කරන, පසෙකට ඇද දමා කාලයේ වැලිතලාවෙන් වැසී යාම සිදුවන “චූල - නිර්පුහු” ඉතිහාසය ගැන කතාවකි.

මෙම කෘතියේ පරිච්ඡේද හතක් ඔස්සේ සිය ජීවන අත්දැකීම් කතුවරයා සාකච්ඡා කරයි. ගරු වෘත්තීයට අදාළ පැරණි යුගයේ පරීක්ෂණ, ආධාර ලබන පාඨශාලා සහ ඒවායේ පාලන ක්‍රමය, කටුනේරිය රෝමානු කතෝලික පිරිමි පාසල සහ එහි වැදගත් සිදුවීම්, නීතිය ශ්‍රී රාහුල බොදු මුසු පාසලේ මුල්ගුරු පදවියට පත්වීම, නිදහස් අධ්‍යාපනය , සමුපකාර ව්‍යාපාරය ලෙස එකී පරිච්ඡේද දිග හැරෙයි. එසේම කෘතියේ අගට උප ග්‍රන්ථ කිහිපයක්ද ඔහු එක්කර ඇත.

ඔහු ගුරුවෘත්තීයට ඇතුළුවන්නේ 1930 වසරේය. ඒ කටුනේරිය රෝමානු කතෝලික පිරිමි පාසලෙනි. එම පාසලේදී සිය අත්දැකීම් විස්තර කරන ඔහුගේ එම අත්දැකීම් තුළින් ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ අසමානතාවේ එක් පැතිකඩක් නිරාවරණය වෙයි. මේ ඔහු හා ශිෂ්‍යයින් මහනුවර බාලදක්ෂ කඳවුරකට ගිය අවස්ථාවේ මුහුණ දුන් සිදුවීමකි.

කලිසම් නො ඇදී කිසිවෙකුට කඳවුර තුළට ඇතුළු වීමට ඉඩදිය නොහැකි බව ආරක්ෂක භටයෝ ප්‍රකාශ කර සිටියහ. එකල, අපේ රටේ ස්වභාෂා ගුරුවරුන් සියලු දෙනාම පාහේ ඇන්ද ඇදුම වූයේ රෙද්ද සහ කෝටි එකය. පාසල් වල ඉහළ පංතිවල පිරිමි ළමුන්ගේ ඇදුම ද රෙද්ද සහ කෝටි එක විය. අපේ පිරිසේ සිටි බාල දක්ෂයන් හැම දෙනෙක්ම මහනුවර ගමනට පිටත් වූයේ රෙද්ද සහ කෝටි එක ඇඳගෙනය. ඔවුන්ගේ බලා දක්ෂ ඇදුම ඒ අවස්ථාවේ තිබුණේ රාත්‍රියේ නිදාගත් තැන ඇදුම් බැග් තුළය (දොන්දිනු, 2000).

එය එකල සිංහල හා ඉංග්‍රීසි බස මෙන්ම ඇදුම් විලාසිතාද සමාජ අසමානතාව හා එම අසමානතාවේ සංකේත ලෙස භාවිත වූ බව දැක්වෙන සිදුවීමකි. සිංහල මාධ්‍යය (හා දෙමළ මාධ්‍යය) අධ්‍යාපනය සිදුකළ පාසැල් හා ගුරුවරුන් පහළ පෙළක ලා සැලකීම සිදුවූ බව දොන්දිනු සිය ස්‍යං චරිතාපදානය තුළ කදිමට පෙන්වා දෙයි.

නිදහස් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ කතිකාව කරළියට පැමිණි සමයෙහි සිදුවීම් ඔහු සිය කෘතිය තුළ ආවර්ජනය කරයි.

මහත්වරුණි, මේ යෝජනා ක්‍රමය ස්ථිර වුවහොත් අපේ ජී.සී.ඇස්. කොරයා ඇමතිතුමාගේ පුතාටත් එතුමාගේ කරත්ත කාරයාගේ පුතාටත් එකම පාසලක එකම බංකුවක වාඩිවී උගැනීමට සිදුවෙයි. මෙහි ඇති යුක්ති සහගත භාවය කුමක්ද? දැන් අප අපේ දරුවන්ට උගන්වන්නේ අපේ වියදමින්ය. මේ යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වුවහොත්, ලංකාවේ සියලු ළමයින්ගේ අධ්‍යාපන වියදම රජයට දැරීමට සිදුවෙයි. ඒ සඳහා රජයට එතරම් මුදලක් කොයින්ද? එයින් සිදුවන්නේ අප පිට තවත් බදුබර පැටවීමයි (දොන්දිනු, 2000).

දොන්දිනු මුල්ගුරුවරයා මේ දක්වන්නේ නිදහස් අධ්‍යාපන ක්‍රමයට විරුද්ධව 1947 වසරේ වෙනත්පුටු පිරිමි පාසලේ පැවති රැස්වීමකදී “කතෝලික දියෝකිසයේ සභාපති” වශයෙන් පෙනීසිටි පුද්ගලයෙකු කල කතාවකි. ඉහළ පාංතිකයින් සහ ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් උගන්වන පාසල් වල කළමනාකරුවෝ මෙම ක්‍රමයට තදින් විරුද්ධ වූ බව දොන්දිනු දක්වයි. ඔහු මෙම රැස්වීමේදී නිදහස් අධ්‍යාපනයට පක්ෂව අදහස් පළ කළවිට නිදහස් අධ්‍යාපනයට විරුද්ධව යෝජනා සම්මත කර ගැනීමට කැඳවූ එම රැස්වීම යෝජනා සම්මතයෙන් තොරව විසිර ගිය බව ඔහු දක්වයි. අනතුරුවද දොන්දිනු නිදහස් අධ්‍යාපනයට පක්ෂ වැඩ කටයුතු රැසක් සිදුකර ඇත.

චිත්‍ර ශිල්පයටද ඇලුම් කළ දොන්දිනු, ප්‍රකට චිත්‍ර ශිල්පියෙකු වන ඇම්. සාර්ලිස් යටතේද චිත්‍ර ශිල්පය හදාරා ඇත. පසුව බර්නාර්ඩ් ලොකුගේ වැනි ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රකට චිත්‍ර ශිල්පීන්ගේ චිත්‍ර ගුරුවරයෙකු වූයේ දොන්දිනුය. ඔහු දක්වන්නේ මෙම සිතුවම් කලා වැඩ සමාජ වැඩ කටයුතු නිසා අතපසු වී ගිය බවයි.

දොන්දිනු මුල්ගුරුවරයා සම්බන්ධ ස්වේච්ඡා සමාජ වැඩ අතරින් ප්‍රධානතම කාරණය වන්නේ සමුපකාර ව්‍යාපාරය හා සම්බන්ධවීමයි. එය සිදුවන්නේ මුල් ගුරුවරයා ලෙස හීනටිය ශ්‍රී රාහුල විද්‍යාලයට පත්වී පැමිණීමත් සමගය. එම පත්වීමද අතිශය අහඹු සිද්ධියකි.

පත්වීම ලැබී ටික දිනකින් මා පත්කරලත් අන්දම ගැන පාසලේ කළමනාකාර මහතාගෙන් විස්තරයක් දැනගන්නට ලැබිණි. පුවත්පත් දැන්වීම පළවූ පසු, ඉල්ලුම්පත්‍ර රාශියක් ලැබී ඇත. විශේෂ හේතුවක් නිසා ලග පාසැල් වලින් ලැබී තිබූ සියලුම ඉල්ලුම්පත්‍ර ප්‍රතික්ෂේප කොට ඇත. කළමනාකාර මහතාට අවශ්‍යව තිබුණේ ඉතා ඇත පෙදෙසකින් මුල්ගුරු පදවියට කෙනෙකු පත්කර ගැනීමටයි. මගේ ඉල්ලුම්පත්‍රය ඉතා උසස් තත්වයක පැවති නමුත්, මා ක්‍රිස්තු භක්තිකයෙකු බව පවසමින් එයද ප්‍රතික්ෂේප කොට ඇත. එයින් පසු ඉතුරු ඉල්ලුම්පත්‍ර වලින්, පත්වීම දීම සඳහා සුදුසු යැයි හැඟෙන ති දෙනෙකු තෝරාගෙන ඇත. එම තිදෙන වරින් වර ගෙන්වා, සාකච්ඡා කොට ඇති නමුත්, එයින් එක්කෙනෙකුටවත් පත්වීම දීමට පුළුවන් කම ලැබී නැත. අවසානයේදී මාගේ නම ඇතුළු ප්‍රතික්ෂේප කළ සියලුම ඉල්ලුම්කරුවන්ගේ නම් කඩදාසි කැබලිවල ලියා රවුම්කොට අඹරා, සිගරට් ටින් එකක දමා පාසලට ගෙන අවුත්, ප්‍රාරම්භක පන්තියේ ගැහැණු ළමයෙකුට කතාකොට “මම ඔබේ පාසලේ මුල් ගුරුකමට සුදුස්සෙකු තෝරා දීමට පැමිණියෙමි. මේ සඳහා සිගරට් ටින් එකේ තිබෙන කඩදාසි කැබලිවලින් එකක් එළියට ගන්න”යි ඉල්ලීමක් කොට ඇත. එවිට ඒ ශිෂ්‍යාව විසින් එළියට ගත් කඩදාසි කැබැල්ලක් දිගහැර බැලූ විට එහි තිබී ඇත්තේ මගේ නමය (දොන්දිනු, 2000)..

ඔහු හීනටිය ග්‍රාමයට එහි පාසලේ මුල්ගුරු පදවියට පත්ව පැමිණෙන්නේ මේ අනුවය. ඒ 1937 වර්ෂයේය. හීනටිය ග්‍රාමය පිහිටන්නේ ඔහුගේ වචන වලින්ම කියනවා නම් අම්බලන්ගොඩ හා බලපිටිය නගර දෙකට ඉතා ආසන්නවය.

මා එම පාසලේ මුල් ගුරු පදවියට පත්ව පත්ව ගිය අවධියේදී, එම නගර දෙකට ආසන්නව, සමුපකාර ණය දෙන සමිතියක් පිහිටා තිබුණේ නැත. ඒ නිසා හීනටිය ගම්වාසීහු සමුපකාර ණය දෙන සමිති නමින් සමිති වර්ගයක් තිබෙන බව දැන නොසිටියහ (දොන්දිනු, 2000:70).

දොන්දිනු විසින් මේ අනුව හීනටිය සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු පිළිබඳ සමුපකාර සමිතිය අරඹන ලද අතර එය අද දකුණු පළාතේ හොදම සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු පිළිබඳ සමුපකාර සමිති කිහිපය අතරින් ඉහළින්ම සිටින සමිතියකි. සමුපකාර වෙළඳ සමිතිය, සමුපකාර වෙළඳ සංගමය, සමුපකාර කොහු ලණු සමිතිය, කොහු ලණු කර්මාන්ත සමුපකාර සමිති සංගමය, හීනටිය ගමනාගමන සමුපකාර සමිතිය ආදී ලෙස වන තවත් සමුපකාර උත්සාහයන් මොහු අතින් සිදුවිය. කෙසේ වෙතත් මෙවා කාලයත් සමග දොන්දිනුලාට පාලනය කළ නොහැකි හේතු සාධක රැසක් ක්‍රියාත්මක වීම මත තිරසාර වී නැත. ඔහු දකුණු පළාතේ සේවයෙන් විශ්‍රාම යන තෙක්ම වසර විසි ගණනක් ඉහත කී හීනටිය සංඝ සමිතිය හෙවත් ණයදෙන සමුපකාර සමිතියේ සභාපතිවරයා ලෙස කටයුතු කළේ දොන්දිනු මුල්ගුරුවරයාය. අද දිනද මෙම සමිතියේ ඇති ස්ථාවර භාවයට, ශක්තිමත් ආයතන සංස්කෘතියට, ශක්තිමත් ප්‍රජා සහභාගිත්වයට අදාළ අධිකාරම දොන්දිනු මුල්ගුරුවරයා බව නිසැකය.

මේ අනුව දොන්දිනු මුල්ගුරුවරයාගේ ස්වයං චරිතාපදානය අපි ආරම්භයේදීම පැවසූ ආකාරයට නිර්පුහු - චූල ඉතිහාස ආධ්‍යානයකි. එය මහා ඉතිහාස කතා වලට වඩා අව්‍යාජ වෙයි. ශ්‍රී ලාංකේය අධ්‍යාපන ඉතිහාසය සොයා යන ගමනේදී හා අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාව ඔස්සේ අධ්‍යාපනය හැදෑරීමට ගමන් ගන්නා අයෙකුට අධිපති ඉතිහාසය විසින් අමතක

කර දැමිය හැකි කොටස් මෙහිදී හමුවෙයි. සමුපකාර ව්‍යාපාරය පිළිබඳ හදාරන්නෙකුටද මෙම සිදුවීම් මාලාව එසේමය. එහිදීද ඉගැන්වෙන මහා ඉතිහාසයට සමාන්තරව දිවෙන මෙම අතුරු වූල ඉතිහාස කථනයන් අධිපති හා මහා කියවීමේ ඇති හිඳැස් සම්පූර්ණ කර ගැනීමට අත්‍යවශ්‍ය වෙයි.

මෙම ග්‍රන්ථය අධ්‍යාපන ඉතිහාසය හදාරන විද්‍යාර්ථීන්ද, සමුපකාර ව්‍යාපාරය අධ්‍යයනය කරන විද්‍යාර්ථීන්ද, සමාජ වැඩ වෘත්තීය ක්ෂේත්‍රය අධ්‍යනයක කරන විද්‍යාර්ථීන්ගේද අවධානය යොමුවිය යුතු, කියවිය යුතු ස්වයංචරිතාපදානයකින් ඔබ්බට ගිය ග්‍රන්ථයක් බව කිව යුතුය. එය අවංක මිනිසෙකුගේ ආත්ම කථනයකි. ඔහු සිය ලෝක දැක්මට සාපේක්ෂ වැඩ කොටසක් සමාජය අරඹයා සිදුකර ඇත. ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක දස්කම් දක්වා ඇත. ගුරු වෘත්තීයට හා ස්වේච්ඡා සේවයට මෙන්ම කලාවටද අනුරාගිකව බැඳී දිවිගෙවා ඇත. මේ නිසා දොන්දිනු ස්වයංචරිතාපදානය නැවත මුද්‍රණයකින් එළි දැක්වීම සිදුවන්නේ නම් ඉතා වැදගත්ය.